

गा
ਜ़िंदगी दे गीउ

ੴ

(गञ्जल सिंगृहि)

पॉ: समस्तेर सिंਘ सੰਘ

ਗਾ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਗੀਤ
ਤੁ

ਤਤਕਰਾ

ਦੇ ਸ਼ਬਦ	25		
1 ਗਾ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਗੀਤ ਤੂੰ	27	34 ਰੋਜ਼ ਇਹ ਕਾਲੀ ਜਹੀ	60
2 ਵੇਖ ਕੈਸੀ ਸੁੰਨ ਸਾਰੇ	28	35 ਮੇਲ ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਲਟੀ ਨੇ	61
3 ਮਹਿਕ ਤੇਰੀ ਦੇਸਤੀ ਦੀ	29	36 ਮਾਨ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ਦਾ	62
4 ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨੇਰੇ	30	37 ਓਦਰੇ ਨੇ ਚਾਅ ਤੁਧ ਬਿਨ	63
5 ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਨਾ ਪਲ ਘੜੀ	31	38 ਸਦਕੇ ਤੇਰੇ ਮੈਂ ਯਾਰਾ	64
6 ਨਾਮ ਤੇਰਾ ਲੈ ਰਿਹਾਂ	32	39 ਚਾਹਿ ਆ ਜਾਵੇਂ ਵਟਾਕੇ	65
7 ਵੇਖ ਕੈਸਾ ਹੈ ਬਦਰਦਾਂ	33	40 ਹੋਰ ਮੇਰੇ ਸੱਜਨਾ	66
8 ਜਦ ਵੀ ਕੋਲ ਬੁਲਾਵੇ ਚੰਨ	34	41 ਤਜ ਅਕਲਾਂ	67
9 ਦੇਸਤੇ ਜਾਵੂ ਭਰੀ ਇਹ	35	42 ਉਹ ਮੁਹੱਬਤ ਵੀ ਭਲਾ	68
10 ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਮੱਥੇ ਮੇਰੇ	36	43 ਬਸ ਕਰੋ ਹੁਣ ਲੀਡਰੇ	69
11 ਨਾ ਕਰਾਂ ਤੇਰੀ ਮੁਹੱਬਤ	37	44 ਗਾਮ ਸਲਾਮਤ ਪਿਆਰ	70
12 ਤੇਰਾ ਹਰ ਇਕ ਬੋਲ	38	45 ਰੰਗ ਤੇਰੀ ਦੇਸਤੀ ਦਾ	71
13 ਪਾ ਦਿਲਾ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤ ਇਕ	39	46 ਜਿੰਦਗੀ ਭਰ ਆਸ ਦੇ	72
14 ਤੇਰੇ ਆਵਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ	40	47 ਗੁੰਜਦੀ ਕੰਨਾਂ ‘ਚ	73
15 ਕਾਲੀ ਵੀ ਰੁਸ਼ਨਾਵੇ ਰਾਤ	41	48 ਵੇਖਕੇ ਵੀ ਫੇਰ ਦੀਏ	75
16 ਲਾਲਚੀ ਜਦ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਾਂ	42	49 ਨਫਰਤਾਂ ਦੀ ਕਾਂਗ ਅੱਗੇ	76
17 ਕਿੱਥੇ ਤੁਰ ਗਈ ਨੀਂਦ	43	50 ਟਹਿਕਦੀ ਸੀ ਵਾਂਗ ਛੁੱਲਾਂ	77
18 ਆਪੇ ਉਗਾ ਨਾ ਤੇਰੀਂ	44	51 ਨਿਕਲ ਤੁਰਦਾ ਹਾਂ ਘਰੋਂ	79
19 ਸੌਕ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕ ਕੋਈ	45	52 ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ ਦਿਲ ‘ਚ	80
20 ਹੈ ਲੁੱਟ ਖਾਧਾ ਲੀਡਰਾਂ	46	53 ਹੋ ਚੁਕੇ ਬੇਗੈਰਤੇ ਸਨ	81
21 ਯਾਰ ਚਾਹੇ ਪਿਆਰ ਦਾ	47	54 ਚੰਦ ਨਿੱਕਾ ਵੀਰ	82
22 ਜਦ ਵੀ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੇ	48	55 ਹੈ ਅਨੋਖਾ ਚਲਨ ਯਾਰੋਂ	83
23 ਨਿਹ ਦਾ ਦੀਰਘ ਰੋਗ	49	56 ਉਮਰ ਸਾਰੀ ਤੱਕਿਆ ਹੈ	84
24 ਬੇਰੁਖੀ ਵੀ ਜਾਪਦੀ	50	57 ਸਹਿਕਦਾ ਇਤਹਾਸ	85
25 ਹੋ ਗਿਆ ਕੀ ਚਾਨਣੇ ਨੂੰ	51	58 ਸੌਂ ਗਈ ਕਿਰਪਾਨ ਤੇਰੀ	86
26 ਤਸੱਵਰ ਦਾਂਝ ਦਾ ਜੇ ਕਰ	52	59 ਬਣਕੇ ਤਸੱਵਰ ਸਾਂਝ ਦਾ	88
27 ਮਿਹਨਤਾਂ ਕਰ ਹੋਵਦੀ	53	60 ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ	89
28 ਗੁਰ ਬਲੀ ਗੋਬਿੰਦ	54	61 ਕਿਉ ਬੁਝਿਆ ਹੈ ਦਿਲ	90
29 ਤੇਰੇ ਨਿੱਘ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ	55	62 ਦੇ ਰਹੇ ਆਵਾਜ਼	91
30 ਵਿੱਚ ਬਲ ਵੀ ਖਿੜ ਪਵੇ	56	63 ਗਾਜ਼ਲ ਗੋ	92
31 ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੰਝੂ ਹੁੰਦੇ	57	64 ਵੰਡ ਕਿਉਂ ਇਨਸਾਨ ਪਾਵੇ	93
32 ਬੇਵਡਾ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤ	58	65 ਜਦ ਤਿਰੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਦੀ	94
33 ਹੈ ਕਿਹੀ ਇਹ ਦੇਸਤੇ	59	66 ਵਿੱਚ ਬੇਬਸੀ ਦੇ ਦੇਸਤੇ	95

68	ਵਹਿਮ ਤੇ ਅਗਿਆਨ	97
69	ਹੈਸਲਾ ਕਰ ਪਾਰ ਕਰ	98
70	ਕਰਨ ਜੋ ਕਰਤੂਤ ਕਾਲੀ	99
71	ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਂ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ	100
72	ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਸੁਰਗ ਮੇਰਾ	101
73	ਦਿਲ ਨਿਮਾਣਾ ਰੋਜ਼ ਚਾਹੇ	102
74	ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਤੈਨੂੰ 'ਡੀਕਦੇ	103
75	ਕੀ ਸਿਲਾ ਇਸ ਜਿੰਦਗੀ	104
76	ਹੈਂ ਸਦਾ ਪਹਿਚਾਨ	105
77	ਹਰ ਘੜੀ ਹਰ ਰੰਗ ਤੈਨੂੰ	106
78	ਸੱਜਨਾ ਵੇ ਸੱਜਨਾ	107
79	ਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈ ਲਵਾਂ	108
80	ਨਾ ਮਿਰੀ ਆਵਾਜ਼	109
81	ਪਰਮ ਮੇਰਾ	110
82	ਸਦਾ ਉਹ ਕੌਮ ਪਛੜੇ	111
83	ਜੋ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ 'ਚ	112
84	ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਆਧਾਰ	113
85	ਹਸਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਹੜੇ	114
86	ਹੋ ਗਏ ਪਰਧਾਨ ਡਾਲਰ	115
87	ਰੂਹੋਂ ਸੱਖਣੇ ਅਕਲੋਂ ਹੀਣੇ	116
88	ਜਦ ਵਤਨ ਦੀ ਯਾਦ	117
89	ਸਾਬ ਤੇਰਾ ਗੋਰੀਏ	118
90	ਨਜ਼ਰ ਅੌਂਦਾ ਹੈ ਫਰੰਗੀ	119
91	ਕੌਣ ਰਾਕਸ਼ ਆ	120
92	ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਦਾ ਸਵੇਰਾ	121
93	ਯਾਰਾ ਦਿਲੇ ਦੀ ਨਬਜ਼	122
94	ਖੇਡਿਆ ਸੀ ਪੁੱਤ ਧੀ	123
95	ਕਿਉਂ ਭਲਾ ਹੈ ਇਹ	124
96	ਤੌਰ ਮੁੜਕੇ ਨਾਨਕਾ ਤੂੰ	125
97	ਇਹ ਘੜੀ ਵੀ ਬੀਤ	126
98	ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲ	127
	ਯਾਦ ਵਤਨਾ ਦੀ ਸਤਾਵੇ	128

ਦੋ ਸ਼ਬਦ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ 1995 ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਬਤੌਰ ਭਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (P.E.S.I) ਸਿਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਰੀਟਾਇਰ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ, 1997 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਬੇਟੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੁ ਕੋਲ ਕੈਲਗਰੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਏ ਸਾਂ। ਪਰ

ਜਦ ਵਤਨ ਦੀ ਯਾਦ ਆਵੇ ਕੀ ਕਰਾਂ
ਛੁਬ ਛੁਬਾਂਦੇ ਨੈਣ ਪੀਰਜ ਕਿਵ ਪਰਾਂ।
ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਖਿੱਚ ਪਾਂਦੀ ਧਰਤ ਉਹ
ਛੱਡਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬੜਾ ਪਰ ਇਹ ਗਰਾਂ।
ਇਸ ਗਰਾਂ ਵੀ ਵੰਸ਼ ਮੇਰੀ ਵੱਸਦੀ
ਬੇੜੀਆਂ ਦੇਹਾਂ ‘ਚ ਕੱਠਾ ਕਿਵ ਤਰਾਂ।

ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਮੈਨੂੰ 1954 ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ। ਮੁਹਿੰਦਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੇ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣੀ ਸਿਖਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਹੈ ਪਿਆਰ ਤੇਰੇ ਤੇ ਸਦਾ, ਇਕ ਮਾਨ ਹੀ ਅਜੀਬ
ਲਾਇਆ ਕਿਨਾਰੇ ਆਪ ਤੂੰ, ਮੈਨੂੰ ਨਸੀਬ ਵਾਂਗ।

ਮੈਂ ਗੈਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਐਮ. ਏ. ਕਰਦਿਆਂ 1956-57 ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਸਤਲੁਜ ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਤੇ ਫੇਰ 1957-58 ਵਿੱਚ ਮਾਲਵਾ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਬੀ.ਟੀ. ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਲਜ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਵੀ ਰਿਹਾ ਸਾਂ।

ਕੈਲਗਰੀ ਨਿਵਾਸੀ ਗੁਜ਼ਲ-ਗੋ ਸ. ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਚਮਨ (403-248-2841) ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮੈਨੂੰ ਗੁਜ਼ਲ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਤੇਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਗੁਜ਼ਲ ਦੇ ਕਾਫੀ ਲਾਗੇ ਹਨ, ਸ਼ਬਦ-ਭੰਡਾਰ ਦੀ ਵੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਤੂੰ ਯਤਨ ਕਰੋਂ ਤਾਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਗੁਜ਼ਲ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚਮਨ ਹੋਰਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਕੁਛ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਲ ਦਾ ਰੰਗ ਦੱਸਕੇ, ਵਜ਼ਨ ਦੀ ਅਟਕਲ ਸਮਝਾਕੇ, ਸੇਧ ਦੇ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁਜ਼ਲ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰ ਹੀ ਲਿਆ ਤੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕੁਛ ਗੁਜ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਰਿਣੀ ਹਾਂ। ਨਵੇਂ ਉਭਰਦੇ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਉਹ ਸਦਾ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਸਦਕਾ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਜੋ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੇ ਉਤਸਾਹ ਦੇਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਦਾਨ ਪਵਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

‘ਗਾ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਗੀਤ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਗਜ਼ਲਾਂ ਮੇਰੇ 65 ਸਾਲ ਦੇ ਹੋ
ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਸਾਲ 2002 ਦੀ ਕਿਰਤ ਹਨ।

ਚਾਹਿ ਉਮਰਾ ਢਲ ਗਈ ਤੇ ਵਕਤ ਪੀਰੀ ਆ ਗਿਆ

ਪਰ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਹੈ ਅਜੇ ਵੀ ਬਾਜ਼ ਦੀ।-----ਅਤੇ:

ਵਾਂਗ੍ਰੀ ਹਵਾ ਦਿ ਉੱਡਾਂ ਲਾ ਖੰਭ ਚੇਤਨਾ ਦੇ

ਨੁੰਗ ਮਿਟਾਕੇ ਆਵੇ ਜੀਕਣ ਸੁਥਰ ਦੀ ਲਾਲੀ।

ਪਿਤਾ ਜੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਹੋਰਾਂ, ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਕੇਸਰੀ ਦੁਪੱਟਾ,
ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ 50ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸ਼੍ਲੋਅਰ ਹੈ:

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਗੀਤ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲੈਂਦਾਂ

ਜੇ ਸੁੱਤੀਆਂ ਥੱਕ ਕੇ ਰੀਝਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਜਗਾ ਲੈਂਦਾਂ।

ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ
ਠੇਕੇਦਾਰ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ, ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ:

ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਥਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਮੱਲੀ ਹੈ,

ਬੌਰੇ ਕੀਤੇ ਲੋਗ ਬਚਾਵੇ ਕੈਣ ਭਲਾ।-----ਅਤੇ:

ਆਸਮਾਨੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੇਵਤੇ ਕਿਸ ਕੰਮ ਦੇ

ਰਾਜ ਪਰਤੀ ਜੇ ਰਹੇਗਾ ਪਸਰਿਆ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ।

ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਸਹਿਮ ਦੇ ਛਾ ਰਹੇ ਬੱਦਲ ਵੇਖਕੇ:

ਦਿਲ ਚਾਹੇ ਰੰਗ ਐਸਾ ਬਦਲੇ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਮਾਣੇ

ਯਾਰੇ ਅਮਨਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਪੂਰੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾ ਦੇ।

ਉਮੀਦ ਹੈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਇਹ ਗਜ਼ਲ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪਸੰਦ ਆਏਗਾ। ਗਜ਼ਲ ਦੀ
ਤਕਨੀਕ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਆਸ ਹੈ ਪਾਠਕ ਨਿਰਾਸ ਵੀ
ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਿਆਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਆਉਣਗੇ।

ਮੰਦਰਾਂ ਤੇ ਮਸਜਦਾਂ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਤੂੰ ਛੱਡ ਦੇ

ਸਾਂਝ ਦੇ ਤੂੰ ਮੈਕਦੇ ਚੋਂ ਜਾਮ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇ ਪਿਲਾ।

ਸੱਲ ਖਾਕੇ ਤੂੰ ਕਲੇਜੇ ਮਿੱਠੜੇ ਹੀ ਗੀਤ ਗਾ

ਛੇਕ ਸੀਨੇ ਬੰਸਰੀ ਦੇ ਹਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਭੁਲਾ।

ਕੈਲਗਰੀ ਮਾਰਚ 2003

ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਐਮ.ਏ; ਐਮ.ਐਡ: ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (1)

ਰੀ. ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਸਿਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਗਾ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਗੀਤ ਤੂੰ, ਬਾਂਕੀ ਰਥਾਬ ਵਾਂਗ
ਆਪਾ ਖਿੜੇਗਾ ਦੇਸਤਾ, ਸੂਰੇ ਗੁਲਾਬ ਵਾਂਗ।

ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਛਾਲੇ ਰੜਕਦੇ, ਰਸਤਾ ਸਕੇ ਨ ਰੋਕ,
ਤੁਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਤਾਣਕੇ, ਛਾਡੀ ਨਵਾਬ ਵਾਂਗ।

ਹਾਏ ਅਦਾ ਤੇਰੀ ਪਰੋਂ, ਤੂੰ ਧੈਰ ਸਾਂਭ ਸਾਂਭ
ਹਾਂ ਵੀ ਕਹੋਗੇ ਸੋਹਣਿਓਂ, ਨਾਹ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਾਂਗ।

ਹੈ ਮਰਦ ਹੋ ਕੇ ਜੀਵਣਾ, ਇਸ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ
ਮਾਣੀ ਆਸਾਂ ਹੈ ਜਿੰਦਗੀ, ਅਣਖੀ ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ।

ਜਦ ਬੱਦਲਾਂ ਨੇ ਘੇਰਕੇ, ਪਰਵਾਰਿਆ ਇ ਚੰਨ,
ਹਰ ਵਾਰ ਉਹ ਹੈ ਚਮਕਿਆ, ਮੁਖੜੇ ਮਤਾਬ ਵਾਂਗ।

ਜੇ ਰੁਖ ਮੁਖਾਲਿਫ਼ ਤੇਜ਼ ਹੈ, ਵਗਦੀ ਹਵਾ ਨ ਡੋਲ
ਉੱਚੀ ਉਡਾਰੀ ਸੇਧ ਲੈ, ਤੂੰ ਵੀ ਉਕਾਬ ਵਾਂਗ।

ਆਇਆ ਨ ਮੇਰੀ ਜੀਭ ਤੇ, ਕੋਈ ਕਦੇ ਸਵਾਲ
ਬਹੁੜੇ ਹੁ ਯਾਰੇ ਫੇਰ ਵੀ, ਪੂਰੇ ਹਿਸਾਬ ਵਾਂਗ।

ਜੀਣਾ ਨਿ ਜਿਹੜੇ ਜਾਣਦੇ, ਜਰ ਐਕੜਾਂ ਅਨੇਕ
ਰੌਣਕ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ, ਚਮਕੇ ਸ਼ਬਾਬ ਵਾਂਗ।

ਸੋਕੇ ਨੇ ਚਾਹੇ ਆ ਗਏ, ਰਾਹੀਂ ਅਨੇਕ ਵਾਰ
ਪਰ ਦਿਲ ਬੜਾ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਛੂੰਘੇ ਤਲਾਬ ਵਾਂਗ।

ਹਰ ਥਾਂ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੱਕਦੇ, ਤੇਰਾ ਹੀ ਰੂਪ ਰੰਗ,
ਮਸਤੀ ਰਹੀ ਹੈ ਮੂੰਹ ਤੇ, ਪੀਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਵਾਂਗ।

ਹਨ ਤੌਰ ਸਿੱਧੇ ਰੱਖਣੇ, ਤੇ ਤੌਰ ਤੀਰ ਵਾਂਗ
ਸੰਘੂ ਨਹੀਂ ਗੇ ਆਂਵਦੇ, ਨਖਰੇ ਜਨਾਬ ਵਾਂਗ।

-2-

ਵੇਖ ਕੈਸੀ ਸੁੰਨ ਸਾਰੇ, ਛਾ ਗਈ ਹੈ ਦੋਸਤਾ
ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਸੋਚ ਵੀ ਪਥਰਾ ਗਈ ਹੈ ਦੋਸਤਾ।

ਫੰਧਿਆਂ ਦੇ ਤੰਦ ਸਾਰੇ, ਹੋਰ ਸੰਘਣੇ ਹੋ ਗਏ
ਨਸ ਤਿਰੇ ਮਕੜੂਲ ਦੀ ਨਰਮਾ ਗਈ ਹੈ ਦੋਸਤਾ।

ਰਾਜ ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੀ ਦਿਸਦੇ, ਵਹਿਮ ਤੇ ਅਗਯਾਨ ਦਾ
ਅਕਲ ਤੇ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਮਾ ਗਈ ਹੈ ਦੋਸਤਾ।

ਨਾ ਇਹੋ ਘਰਬਾਰ ਅਪਣਾ, ਨਾ ਇਹੋ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਹੀ
ਰੱਬ ਜਾਣੇ ਚੀਜ਼ ਕੀ ਭਰਮਾ ਗਈ ਹੈ ਦੋਸਤਾ।

ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਯਾਦ ਤੇਰੀ, ਮੈਂ ਭੁਲਾਵਾਂ ਮੂਲ ਨਾ
ਮੌਜ ਕਿਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਕਿਨਾਰੇ, ਲਾ ਗਈ ਹੈ ਦੋਸਤਾ।

-3-

ਮਹਿਕ ਤੇਰੀ ਦੇਸਤੀ ਦੀ ਆਪਦੀ ਹੈ ਦੇਸਤਾ
ਬਾਸ ਮਿੱਠੀ ਛੁੱਲ ਵਾਂਗੂੰ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਦੇਸਤਾ।

ਕੁਤਕਤਾਵੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਮਿੱਠੇ ਹਾਸਿਆਂ
ਗੀਤ ਮਿੱਠੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਆਲਾਪਦੀ ਹੈ ਦੇਸਤਾ।

ਦੇਸਤਾ ਇਹ ਦੇਸਤੀ ਹੈ ਸ਼ੈ ਅਨੇਖੀ ਜਾਪਦੀ
ਗੱਲ ਦਿਲ ਦੀ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੇ ਨਾਪਦੀ ਹੈ ਦੇਸਤਾ।

ਊਚ ਜਾਪੇ ਨੀਚ ਇਸ ਨੂੰ ਨੀਚ ਜਾਪੇ ਊਚ ਹੀ
ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਮਾਪ ਇਹ ਤੇ ਬਾਪਦੀ ਹੈ ਦੇਸਤਾ।

ਸੱਚ ਵਾਂਗੂੰ ਆਸ਼ਕੀ ਹੈ ਪਨਪਦੀ ਵਿਚ ਆਸ਼ਕਾਂ
ਵਲਗਣਾ ਦੇ ਤੋੜ, ਜੋ ਜੜ੍ਹ, ਪਾਪ ਦੀ ਹੈ ਦੇਸਤਾ।

ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨੇਰੇ ਹਰ ਯੁਗ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ
ਕਟ ਕਟ ਵੀ ਇਹ ਫਸਲ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਇਤਾਜ਼ੀ।

ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਹੂਰਾਂ ਦੇ ਖੁਦ ਸ਼ਦਾਈ
ਕਾਅਬੇ ਹੈ ਰੱਬ ਵਸਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਨੇ ਕਾਜ਼ੀ।

ਹੁੰਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਉਹ ਜੋ ਸਚ ਤੇ ਨੇ ਜਾਨ ਦੇਂਦੇ
ਬੋਲੇ ਜਨੂਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖੇ ਗਾ ਕੌਣ ਗਾਜ਼ੀ।

ਆਦਮ ਹਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਜੱਨਤ ਰਹੇ ਨੇ ਤਜਦੇ
ਹਰ ਪ੍ਰੀਤ ਇਸ ਧਰਤ ਤੇ ਦਸਦੀ ਏਂ ਗੱਲ ਤਾਜ਼ੀ।

ਜੇ ਕਾਇਨਾਤ ਉਸ ਦੀ ਜੀਵਣ ਵੀ ਦੇਣ ਉਸ ਦੀ
ਫਿਰ ਕਿਉ ਰਹੀ ਏ ਉਸ ਤੋਂ ਬੰਦੇ ਦੀ ਬੇਨਿਆਜ਼ੀ?

ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਅੰਡ ਨਾਹੀਂ ਢੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਗ ਅੰਦਰ
ਭੁਲਦੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਚੁੰਨੀ ਤਿਰੀ ਪਿਆਜ਼ੀ।

ਯੁੱਗਾਂ ਹਵਾ ਤੇ ਆਦਮ ਜੰਨਤ ਨੂੰ ਹੇਚ ਜਾਨਣ
ਜੱਨਤ ਦੇ ਤਾਂ ਵੀ ਲਾਰੇ ਲਾਂਦੇ ਕਿਉਂ ਨੇ ਕਾਜ਼ੀ।

ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜਾਨ ਦੇਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਉਹ ਬਣ ਮਸੀਹਾ
ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਂਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਜ਼ੀ।

ਗੁਜਰਦੇ ਨਾ ਪਲ ਘੜੀ ਰਾਤੀਂ ਦਿਨੇ
ਰਾਤ ਬੀਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲੀਂ ਤਾਰੇ ਗਿਣੇ।

ਹੈ ਬੜੀ ਲੰਮੀਂ ਉਡੀਕਾਂ ਦੀ ਡਗਰ
ਬੱਕ ਗਈਆਂ ਨੀਂਦਰਾਂ ਨੇ ਪੰਧ ਮਿਣੇ।

ਭਟਕਨਾਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦੇ ਨੇ ਰਾਤ ਦਿਨ
ਇੰਜ ਖੁਰਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਹੋ ਤਿਣੇ।

ਸੱਜਨਾ ਸਾਬਰ ਬੜਾ ਹੈ ਦਿਲ ਮਿਰਾ
ਫੇਰ ਵੀ ਤੇਰੀ ਜੁਦਾਈ ਦਿਲ ਵਿਨ੍ਹੇ।

ਸ਼ਾਮ ਕਰਨੀ ਸੁਥਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਬੜੀ
ਤੀਰ ਬਣਕੇ ਜਦ ਜੁਦਾਈ ਹਿਕ ਸਿਣੇ।

ਮਹਿਵ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਸੌਂ ਹਾਂ ਗੁਲਬਦਨ
ਵਾਂਗ ਭੌਰੇ ਡਾਲੀਆਂ ਨਾ ਫੁਲ ਗਿਣੇ।

ਆਸ ਤੇਰੇ ਮਿਲਨ ਦੀ ਲੱਗੀ ਰਹੀ
ਰੈਸ਼ਨੀ ਨੁਰੀ ਗੁਢਾ ਜਿਉ ਆ ਛਿਣੇ।

ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਖਿੜਾਂ
ਮੁੱਕ ਚੱਲੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਗਿਣੇ।

ਘੱਟ ਜੀ ਲੈ ਸੱਚ ਹੋ ਕੇ ਦੋਸਤਾ
ਝੂਠ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਪਲ ਗਿਣੇ।

ਤੂੰ ਬਣਾਈ ਹੈ ਅਜਬ ਹੀ ਕਾਇਨਾ(ਤ)
ਭੈਤ ਤੇਰੀ ਖਲਕ ਦੇ ਨਾ ਗੋ' ਗਿਣੇ।

-6-

ਨਾਮ ਤੇਰਾ ਲੈ ਰਿਹਾਂ ਮੈਂ ਹਰ ਘੜੀ
ਸਾਧਨਾ ਹੈ ਭਗਤ ਜਿਉ ਕਰਦਾ ਕੜੀ।

ਰਾਜ਼ ਤੂੰ ਹੋਂ ਦਿਲਬਰਾ ਇਸ ਖਿੱਚ ਦਾ
ਜਿੰਦ ਮੇਰੀ ਰਾਤ ਦਿਨ ਜਾਵੇ ਹੜੀ।

ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾਮ ਕੇਂਦਰ ਸੇਚ ਦਾ
ਹੈ ਸੁਤਾ ਸਭ ਨਾਮ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਜੜੀ।

ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ ਬਣ ਸੁਆਂਤੀ ਬੁੰਦ ਜਿਉ
ਆਣ ਵੱਸੇ ਵਾਂਗ ਸਾਵਣ ਦੀ ਝੜੀ।

ਵਾਂਗ ਝਰਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇਰਾ ਝਰ ਰਿਹਾ
ਵਿਰਦ ਹਾਂ ਗਲਤਾਨ ਬਿਨ ਮਾਲਾ ਫੜੀ।

ਵੇਖ ਕੈਸਾ ਹੈ ਬਦਰਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ
ਪਰਮ ਦੇ ਢੋਂਗੀ ਸਦਾ ਢਾਂਦੇ ਕਹਿਰ।

ਭੇਖ ਵੇਖੋ ਨਿੱਤ ਸਾਧਾਂ ਦਾ ਕਰਨ
ਮਨ ਇਨਾਂ ਦੇ ਲੋਭ ਦੀ ਉੱਠੇ ਲਹਿਰ।

ਪੇਚਕੇ ਮੁਖੜੇ ਸਜਾ ਦਸਤਾਰ ਸਰ
ਚੋਜ਼ ਕਰਦੇ ਨੇ ਕਈ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ।

ਪਰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ ਫਰੇਬਾਂ ਦਾ ਚਲਨ
ਐਤ ਆ ਠਗਦੇ ਸਜਣ ਤੇਰੇ ਦਹਿਰ।

ਨਜ਼ਰ ਚੌਪਰ ਤੇ ਸਦਾ ਨੇ ਟੇਕਦੇ
ਮੂੰਹ ਅਲਾਵੇ ਚਾਹਿ ਸੇਵਾ ਦੀ ਬਹਿਰ।

ਆਪਣਾ ਵੀ ਭੂਨ ਦਇ ਜਦ ਹਾਰ ਹੀ
ਸ਼ਾਮ ਜਾਪੇ ਤਦ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਹਰ*।

* ਸਵੇਰ

ਠੱਲੁਣਾ ਤਾਂ ਹੋ ਜੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੀ ਬੜਾ
ਸਬਰ ਦੀ ਜਦ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਹਿਰ।

ਸੋਚ ਕਦ ਤਕ ਚੱਲਣਾ ਹੈ ਝੂਠ ਨੇ
ਟੁੱਟ ਜਾਣਾ ਹੈ ਫਰੇਬਾਂ ਦਾ ਸਿਹਰ*।

* ਜਾਫੂ

ਪ੍ਰੇਮ ਸੱਚਾ ਪੱਥਰੋਂ (ਵੀ) ਖੋਜੇ ਭੁਦਾ
ਰੱਬ ਕਰਦਾ ਸਿਦਕ ਤੇ ਸੱਚੀ ਮਿਹਰ।

ਜਦ ਵੀ ਕੋਲ ਬੁਲਾਵੇ ਚੰਨ
ਸਿਰ ਧੜ ਬਾੜੀ ਲਾਵੇ ਚੰਨ।

ਰਾੜੀਂ ਤਾਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਬਰਾਤ
ਲਾੜਾ ਬਣ ਕੇ ਆਵੇ ਚੰਨ।

ਸਾਰੀ ਰੈਣਕ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ
ਜਦ ਵੀ ਵਿਹੜੇ ਆਵੇ ਚੰਨ।

ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਮੇਲੇ ਨਾਲ
ਰਿਸ਼ਮ ਵਸੇਂਦੀ ਜਿੱਬੇ ਚੰਨ।

ਦਿਲ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ
ਤਾਂ ਹੀ ਯਾਰ ਬਣਾਵੇ ਚੰਨ।

ਭਾਵੇਂ ਵਸਦਾ ਵਿਚ ਅਸਮਾਨ
ਧਰਤੀ ਤਾੜੀ ਲਾਵੇ ਚੰਨ।

ਭਾਵੇਂ ਉੱਚਾ ਨੀਂਵਾਂ ਹੋਇ
ਓਬੇ ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਜਿੱਬੇ ਚੰਨ।

ਸਾਡੇ ਵਸ ਤਾਂ ਕੁਛ ਵੀ ਨਾਹ
ਓਹੀ ਖੇਡ ਖਡਾਵੇ ਚੰਨ।

ਲੌ ਜੀਵਨ ਕਟ ਮੁਹਬਤ ਨਾਲ
ਇਹਹੀ ਸਬਕ ਸਿਖਾਵੇ ਚੰਨ।

ਦੋਸਤੇ ਜਾਦੂ ਭਰੀ ਇਹ ਰਾਤ ਹੈ
ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਏਸ ਤੋਂ ਪਰਭਾਤ ਹੈ।

ਘਾਤ ਘਾਡੀ ਲਕੇ ਬੈਠੇ ਹਰ ਘੜੀ
ਲੋੜਦੇ ਜੋ ਸੱਚ ਕਰਨਾ ਘਾਤ ਹੈ।

ਮੌਤ ਤੋਂ ਵੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਜਿੰਦਗੀ
ਮੌਤ ਨੂੰ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਇਹ ਮਾਤ ਹੈ।

ਹੋ ਗਿਓਂ ਸਰਦਾਰ ਸਾਰੀ ਖਲਕ ਦਾ
ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਆਦਮ ਜਾਤ ਹੈ।

ਵੇਖ ਸੱਜਨ ਛਾ ਗਈ ਕਾਲੀ ਘਟਾ
ਸ਼ੌਕ ਦੀ ਹੋਈ ਕਿਹੀ ਬਰਸਾਤ ਹੈ।

ਜਿੰਦਗੀ ਹੈ ਜੀਣ ਹਰ ਦਮ ਤਾਂਘਦੀ
ਕੌਣ ਆਖੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੀ ਬਾਤ ਹੈ।

ਵੰਡ ਭਾਵੇਂ ਬੁੱਕ ਭਰ ਭਰ ਦੋਸਤਾ
ਨਾ ਘਟੇ ਗੀ ਦੋਸਤੀ ਸੌਗਾਤ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਲਗਾਕੇ ਮੱਥੇ ਮੇਰੇ, ਦੇਂਵੇਂ ਜੱਗ ਹਸਾਈਆਂ ਕਿਉਂ? ਸੇਹਲ ਤੇਰੇ ਮੁਖੜੇ ਉੱਤੇ, ਉੱਛਣ ਫੇਰ ਹਵਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

ਧਰਮ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਤੇ, ਪਾਜ ਚੁਰਾਹੇ ਖੁਲ ਗਿਆ ਮੂੰਹੋਂ ਝੂਠੇ ਪਰਦੇ ਉਤਰੇ, ਐਂਵੇਂ ਦੇਣ ਸਫ਼ਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

ਕੈਦੋਂ ਆਣ ਚੁਰਾਈ ਚੂਰੀ, ਪਾ ਦਰਵੇਸ਼ੀ ਚੋਲਾ ਨੀ ਚਾਕ ਤਿਰੀ ਬੰਸੀ ਨੂੰ ਤਰਸਣ ਨਿੱਤ ਸਿਆਲੀਂ ਜਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

ਦਾਵੇ ਕਰਦੇ ਸੀ ਨਿਸ ਦਿਨ ਹੀ, ਜਿਹੜੇ ਪੱਕੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਦੇ ਲੋੜ ਪਈ ਤੋਂ ਆਲੇ ਟਾਲੇ, ਕਰਦੇ ਨੇ ਚਤੁਰਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

ਪਾਕੇ ਯਾਰੀ ਤੋੜ ਨ ਚਾੜ੍ਹਣ, ਹੈ ਦਸਤੂਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਬਦਲੇ ਤੇਰੀਆਂ ਸਜਣਾ, ਰੀਝਾਂ ਨੇ ਸਥਰਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

ਸਭ ਜਗ ਜਾਣੇ ਸਹਿਲ ਨ ਹੁੰਦੇ, ਪੈਂਡੇ ਬਿਖੜੀਆਂ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ ਬੁੱਝੇ ਤੂੰ ਤਕਦੀਰਾਂ, ਅੌਝੜ ਰਾਹੇ ਪਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

ਉਂਝ ਤੇ ਲੋਚੋਂ ਰਸਤੇ ਤੇਰੇ, ਫੱਲਾਂ ਲੱਦੇ ਹੋਣ ਸਦਾ ਉਹਨੀ ਰਾਹੀਂ ਤੂੰ ਹੀ ਆਪੇ, ਸੂਲਾਂ ਦੱਸ ਵਛਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

ਦਿਲ ਦੇ ਬੂਹੇ ਛੋਟੇ ਜੇ ਕਰ, ਯਾਰ ਨ ਪੁੰਨੂੰ ਵਾਂਗ ਬਣਾ ਉਠਾਂ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਨਾਲੇ, ਤੂੰ ਸਨ ਅੱਖਾਂ ਲਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

ਮਾਣ ਬੜਾ ਸੀ ਤੈਨੂੰ ਹੁੰਦਾ, ਵਡੀਆਂ ਵਡੀਆਂ ਅਕਲਾਂ ਦਾ ਨਿਹੁ ਦੇ ਸੌਦੇ ਘਾਟਾ ਖਾਕੇ, ਸ਼ਕਲਾਂ ਨੇ ਮੁਰਝਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

ਸਚ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸੀਨੇ ਤੇਰੇ, ਅੱਗੇ ਕਦਮ ਵਧਾਈ ਜਾ ਐਖੇ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਰਤਾਂ ਨੇ ਪਥਰਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

ਛੀਕਾਂ ਲਾਕੇ ਪੀ ਲੈਂਦੇ ਜੇ, ਨਿਹੁ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਰਾ ਤੂੰ ਦਿਲ ਵਿਚ ਯਾਰ ਵਸਾਦੇਂ ਸੰਧੂ, ਤਕਦੇ ਫੇਰ ਜੁਦਾਈਆਂ ਕਿਉਂ?

-11-

ਨਾ ਕਰਾਂ ਤੇਰੀ ਮੁਹੱਬਤ ਨਾਤਵਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਗਿਲਾ
ਸਿਦਕ ਮੇਰਾ ਯਾਰ ਤੇਰੀ ਬੇਰੁਖੀ ਦੇਸੀ ਮਿਟਾ।

ਤਕ ਨਜ਼ਾਰੇ ਅਜ਼ਬ ਇਹ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਦੇ ਰਹੀ
ਸੱਚ ਸੂਰਜ ਲਿਸ਼ਕਦਾ ਵਿਨੁ ਕੂੜ ਦੀ ਕਾਲੀ ਘਟਾ।

ਹੈ ਜੁਗਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਲੜਾਈ ਤਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋ ਰਹੀ
ਕਰਮ ਯੋਗੀ ਸੱਚ ਹੈ ਹਰ ਛੂਠ ਨੂੰ ਦੇਂਦਾ ਹਰਾ।

ਨੁਰਿਆਂ ਤੇ ਐਕੜਾਂ ਤੋਂ ਕਿਉ ਛਰਾਂ ਮੈਂ ਦੇਸਤੋ
ਸੱਚ ਸੂਰਜ ਜਦ ਮਿਰਾ ਹੈ ਸਾਥ ਦੇਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ।

ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਦ ਤਾਣ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਸਦਾ ਹੀ ਸੱਚ ਨੇ
ਤੌਰ ਤੁਰਦੇ ਸੱਚ ਦੀ ਕਿਉ ਪੈਰ ਜਾਵਣ ਡਗਮਗਾ।

-12-

ਤੇਰਾ ਹਰ ਇਕ ਬੋਲ ਪਿਆਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ
ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹੀ ਬੰਦਾ ਤਗਦਾ ਹੈ।

ਪਾਣ ਚੜ੍ਹੀ ਹੈ ਐਸੀ ਮੇਰੇ ਸੋਚਣ ਤੇ
ਤੁਪ ਤਿਰਾ ਹੀ ਹਰ ਥਾਂ ਦਿਸਦਾ ਜਗਦਾ ਹੈ।

ਪਿਆਰ ਤਿਰੇ ਇਉ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ ਹੈ
ਚਾਨਣ ਦਾ ਇਕ ਦਰਿਆ ਜੀਕਣ ਵਗਦਾ ਹੈ।

ਝੂਠਾਂ ਪਾਲੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਰਵਾਨ ਕਦੀ
ਸਚ ਬੋਲਣ ਤੇ ਭਾਂਬੜ ਸਭ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕੇ ਜਾਂਦੂ ਯਾਰਾ ਸਚ ਵਰਗਾ
ਕੂੜ ਪਲੋਂਦਾ ਸਚ ਸੁਰਜ ਜਦ ਦਗਦਾ ਹੈ।

ਪਾ ਦਿਲਾ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤ ਇਕ ਦੀ ਫੇਰ ਖਿੜਦਾ ਰੰਗ ਵੇਖ
ਨਿਕਲਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੇਖੀਂ ਸਾਂਝ ਦੀ ਕਰ ਸੰਗ ਵੇਖ।

ਹੈ ਜਮਾਨਾ ਬਦਲਦਾ ਸੌ ਰੰਗ ਭਾਵੇਂ ਠੀਕ ਹੈ
ਇੱਕ ਮਾਨਵ ਜਾਤ ਨਾ ਕਰ ਨਜ਼ਰ ਐਵੇਂ ਤੰਗ ਵੇਖ।

ਫਿਰ ਨ ਖਾਵਣਗੇ ਵਗੋਚੇ ਜਿੰਦ ਤੇਰੀ ਦੋਸਤਾ
ਹੱਬ ਪਾਲੇ ਮਿਹਨਤਾਂ ਦੇ ਪਰਬਤੀਂ ਨਿਰਸੰਗ ਵੇਖ।

ਹੈ ਮੁਹੱਬਤ ਹੀ ਸਚਾਈ ਜੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ
ਕਰ ਮੁਹੱਬਤ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਚਿੱਟ ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਵੇਖ।

ਜੇ ਲਫਾਡੇ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹੈ ਜੀ ਰਿਹਾ
ਜਾਇ ਜੀਵਣ ਉਸ ਦਾ ਤੇ ਭੁੱਜਦੀ ਹੈ ਭੰਗ ਵੇਖ।

ਚੁਭਣਗੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਂ ਮਿੱਤਰਾ
ਰਾਹ ਜਾਂਦਾ ਜੇ ਖਲਾਰੇ ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਡੰਗ ਵੇਖ।

ਰੂਪ ਗਿਰਗਟ ਦਾ ਸਦਾ ਉਸ ਆਦਮੀ ਹੈ ਧਾਰਿਆ
ਹੈਰ ਬਾਹਰ ਅੰਦਰੋਂ ਜੇ ਹੈ ਵਟਾਂਦਾ ਰੰਗ ਵੇਖ।

ਹਨ ਮਖੈਟੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪਾਏ ਪਖੰਡੀ ਮਾਨਵਾਂ
ਲੋਕ ਠੱਗਣ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਰਤਦੇ ਉਹ ਢੰਗ ਵੇਖ।

ਵੇਖ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਸੱਲ ਉਠਦੇ ਕੈਦਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀਰਨੇ
ਪਾ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਮਾਰਦੇ ਕੀ ਲੰਗ ਵੇਖ।

ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਗੱਲ ਵਖਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਭਗਤੀ ਹੀ ਹੈ
ਫੇਰ ਕਿਉਕਰ ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਸਤ ਨੇ ਹੁੰਦੇ ਭੰਗ ਵੇਖ।

ਹੈ ਕਹਾਣੀ ਅਜਬ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਦੇ ਮੱਯਾਰ ਦੀ
ਮਾਲ ਦੈਲਤ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਨੇ ਨੰਗ ਵੇਖ।

ਤੇਰੇ ਆਵਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿਲ, ਚੁੰਗੀਆਂ ਭਰਦਾ ਫਿਰੇ
ਅਲਵਲਲੀ ਗੱਲ ਜੀਕਣ, ਬਾਲਕਾ ਕਰਦਾ ਫਿਰੇ।

ਨਾ ਕਦੀ ਜਿਵ ਸ਼ਬਦ ਪੂਰੇ, ਲੱਭਦੇ ਅਣਜਾਣ ਨੂੰ
ਬੋਲ ਬੋਲੇ ਘੱਟ ਛਾਲਾਂ, ਪੁੱਠੀਆਂ ਭਰਦਾ ਫਿਰੇ।

ਹਾਰ ਜਾਪੇ ਜਿੱਤ ਉਸ ਨੂੰ, ਜਿੱਤਕੇ ਵੀ ਹਾਰ ਹੀ
ਆਪ ਬਾੜੀ ਜਿੱਤਕੇ ਉਹ, ਆਪ ਹੀ ਹਰਦਾ ਫਿਰੇ।

ਨਾ ਗਿਲੇ ਹੀ ਯਾਦ ਕੋਈ, ਭੁੱਲ ਸ਼ਿਕਵੇ ਵੀ ਗਏ
ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕੁਰਬਾਨ ਵਾਰੇ, ਯਾਰ ਤੇ ਮਰਦਾ ਫਿਰੇ।

ਵਿਚ ਹਵਾਵਾਂ ਉੱਡਦਾ ਹੈ, ਦਿਲ ਇਵੇਂ ਮਖਮੂਰ ਹੈ
ਜਾਪਦਾ ਜੀਕਣ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ, ਲਹਿਰ ਤੇ ਤਰਦਾ ਫਿਰੇ।

ਮਾਣ ਮੱਤਾ ਜਾਪਦਾ ਵਿਚ, ਆਪ ਹੀ ਗਲਤਾਨ ਹੈ
ਫਿਰ ਝੁਕਾਵੇ ਸੀਸ ਸਜਦੇ, ਯਾਰ ਦੇ ਧਰਦਾ ਫਿਰੇ।

ਵਾਰਦੇ ਹਾਂ ਯਾਰ ਦੀ ਹਰ, ਇਕ ਅਦਾ ਤੇ ਜਾਨ ਵੀ
ਪਰ ਜਮਾਨਾ, ਆਸ਼ਕੀ ਤੋਂ, ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਡਰਦਾ ਫਿਰੇ।

ਬੇ-ਖਤਰ ਹੈ ਥੰਮ ਤਪਦੇ, ਪ੍ਰੀਤ ਵਾਲੇ ਚੁੰਮਦੇ
ਨਾ ਉਡੀਕਣ ਦੇਰ ਐਨੀ, ਥੰਮ ਵੀ ਠਰਦਾ ਫਿਰੇ।

ਜਾਨ ਹੂਲੇ ਜੋ ਮੁਹੱਬਤ, ਵਿੱਚ ਅਪਣੇ ਲਕਸ਼ ਦੀ
ਜਿੱਤ ਲਾੜੀ ਨੂੰ ਸਦਾ ਉਹ, ਸੁਰਮਾ ਵਰਦਾ ਫਿਰੇ।

ਕਾਲੀ ਵੀ ਰੁਸ਼ਨਾਵੇ ਰਾਤ
ਇਸ਼ਕ ਅਮੁੱਲੀ, ਐਸੀ ਦਾਤ।

ਯਾਦ ਤਿਰੀ ਦਾ, ਸੂਰਜ ਚਮਕੇ
ਨੀਂਦ ਨ ਨੈਣੀ, ਸਾਰੀ ਰਾਤ।

ਧੁਖ ਧੁਖ ਉੱਠਣ, ਪਾਸੇ ਮੇਰੇ
ਕਸਕ ਨ ਖਾਵੇ, ਭੋਰੀ ਮਾਤ।

ਜਾਗਦਿਆਂ ਵੀ, ਸੁਪਣੇ ਦਿਸਣ
ਦਰਸ ਤਿਰੇ ਦੀ, ਪਾਵਾਂ ਝਾਤ।

ਸੱਜਣ ਹਰਦਮ, ਦਿਲ ਵਿਚ ਵੱਸੇ
ਪਿਆਰ ਅਨੋਖੀ, ਐਸੀ ਬਾਤ।

ਸਾਹਵੇਂ ਪਿਆਰ ਦੀ, ਦੌਲਤ ਦੇ
ਪੈ ਜਾਵੇ ਸਭ, ਦੌਲਤ ਮਾਤ।

ਮਿਲਖਾਂ ਨਾਲ ਪਤੀਜੇ ਨਾਹਿ
ਇਸ਼ਕਦੀ ਅੱਥਰੀ ਐਸੀ ਜਾਤ।

ਮੈਸਮ ਵਾਂਗ੍ਗੀ, ਢਲਦੇ ਵੇਖੇ
ਯਾਰ ਕਰੋਂਦੇ, ਵੇਖੇ ਘਾਤ।

ਇਸ਼ਕ ਅਕਲ ਤੇ, ਭਾਰੂ ਹੋਇ
ਵਡ ਮੁੱਲੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੌਗਾਤ।

ਯਾਰ ਵਸੇਂਦਾ, ਦਿਲ ਵਿਚ ਤੱਕ
ਦਿਲ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ, ਪਾ ਲੈ ਝਾਤ।

-16-

ਲਾਲਚੀ ਜਦ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਾਂ, ਤੱਕਦੇ ਨੇ ਸਭ ਜਣੇ
ਲਾਲਚਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ, ਫੇਰ ਦੱਸੋ ਕੀ ਬਣੇ।

ਬੇਜਕੀਨੀ ਵਿਚ ਬਦਲਦੇ, ਨੇ ਯਕੀਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰੇ
ਲੋੜ ਕਰਦੀ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ, ਕੰਮ ਹਨ ਰਿਸ਼ਤੇ ਘਣੇ।

ਵਿਤਕਰੇ ਕਿਉ ਨਾਲ ਧੀਆਂ, ਕਰਨ ਬਹੁਤੇ ਬਾਪਮਾਂ
ਵੱਸ ਨਾਹੀਂ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ, ਜਾਣ ਕੇਵਲ ਪੁੱਤ ਜਣੇ।

ਵਿਤਕਰਾ ਜੇ ਨਾਲ ਧੀ ਦੇ, ਜਾਣ ਕੇ ਸੀਤਲ ਕਰੇ
ਝੂਠ ਨੇ ਪਰਚਾਰ ਖਾਤਰ, ਧਰਮ ਦੇ ਤੰਬੂ ਤਣੇ।

ਕਸਬ ਅਪਣਾ ਹਰ ਕਿਸੇਦਾ, ਵਾਂਗ ਉਸਦੀ ਸੋਚ ਦੇ
ਪਿਆਰ ਉਸ ਕੀ ਜਾਣਨਾ ਜੋ, ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਗ ਪੈਸੇ ਮਿਣੇ।

ਕਿੱਥੇ ਤੁਰਗੀ, ਨੀਂਦ ਪਿਆਰੀ
ਲਾ ਗੀ ਤੇਰੇ, ਵਾਂਗ ਉਡਾਰੀ।

ਲੁਕ ਲੁਕ ਰੋਵਣ, ਨੈਣ ਵਰਾਗੇ
ਚਸਕ ਵਸੋਂਦੀ, ਮਨ ਵਿਚ ਨਿਆਰੀ

ਵਾਂਗ ਸੁਦਾਈਆਂ, ਹਸਦੇ ਰੋਂਦੇ
ਵਸਦੇ ਭਾਬੀਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਪਿਆਰੀ।

ਹੋਰ ਗਲਾਂ ਸਭ, ਸੁਪਨਾ ਹੋਈਆਂ
ਰਹਿ ਗੀ ਪੱਲੇ, ਤੇਰੀ ਯਾਰੀ।

ਸਜਦਾ ਕਰਦਾਂ, ਨਿਤ ਦਰਗਾਹੇ
ਤੇਰੀ ਮੁਰਤ, ਮਨ ਵਿਚ ਪਾਰੀ।

ਗਹਮਾਂ ਗਹਿਮੀਂ, ਵਸਦੀ ਭਾਵੋਂ
ਸੁੰਨੀ ਤੁਧ ਬਿਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ।

ਲਟਕ ਲਗਾਈ, ਕੇਹੀ ਯਾਰਾ
ਰੰਗਤੀ ਜਿੰਦੜੀ, ਵਾਂਗ ਲਲਾਰੀ।

ਮਨਵਿਚ ਕਲੀਆਂਖਿੜੀਆਂ ਜਾਪਣ
ਪਿਆਰ ਤਿਰੇਦੀ, ਇਹ ਗੁਲਕਾਰੀ।

ਤੁਧ ਬਿਨ ਹੋਰ ਨੇ, ਫਿਕੜੇ ਦਿਸਦੇ
ਗੁਹੜੀ ਤੇਰੀ, ਨਾਮ ਖੁਮਾਰੀ।

ਯਾਰ ਮੇਰੇ ਤੂੰ, ਮੂੰਹ ਨਾ ਮੇੜੀਂ
ਜਿਉਣਾ ਹੋ ਜੂ, ਤੌਂ ਬਿਨ ਭਾਰੀ।

ਆਪੇ ਉਗਾ ਨ ਤੋੜੀਂ, ਬੇਦਰਦ ਬਣ ਕੇ ਮਾਲੀ
ਵਿਛੜਣ ਦੀ ਪੀੜ ਕੀਕਣ, ਦੱਸੇਗੀ ਤੈਨੂੰ ਡਾਲੀ।

ਐ ਵਕਤ ਹੋਰ ਚੁਕ ਜਾ, ਸੱਜਣ ਮਿਰਾ ਜਗਾ ਨਾ
ਮੁਖਤਾ ਨਿਹਾਰ ਲਾਂ ਮੈਂ, ਬੇੜਾ ਉਡੀਕ ਹਾਲੀ।

ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ ਛੂੰਘੇ, ਸਮਿਆਂ ਨੇ ਕੀ ਮਿਟਾਣੇ
ਨੈਣਾਂ ਦੇ ਨੀਰ ਤਾਰੂ, ਹੋਣੇ ਕਦੀ ਨ ਖਾਲੀ।

ਵਾਂਗੂੰ ਹਵਾ ਦੇ ਉੱਡਾਂ, ਲਾ ਖੰਭ ਚੇਤਨਾ ਦੇ
ਨੁਹਾ ਮਿਟਾਕੇ ਆਵੇ, ਜੀਕਣ ਸੁਬਹ ਦੀ ਲਾਲੀ।

ਮੌਸਮ ਨਾ ਕੈਦ ਕੀਤੇ, ਜਾਂਦੇ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ
ਵਰੁਕੇ ਹੀ ਚੈਣ ਲੈਸੀ, ਆਈ ਘਟਾ ਜੋ ਕਾਲੀ।

ਸੋਕ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕ ਕੋਈ, ਭਾ ਗਈ ਹੈ ਦੇਸਤਾ
ਰੋਕ ਹੀ ਤਾਂ ਖੂਨ ਨੂੰ ਗਰਮਾ ਗਈ ਹੈ ਦੇਸਤਾ।

ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਸਿਦਕੀ ਸਦਾ ਹੀ, ਜਿੱਤ ਪੌਂਦੇ ਨੇ ਰਹੇ
ਕਰਮ ਹੀਣੀ ਅਕਲ ਤਾਂ ਕਤਰਾ ਗਈ ਹੈ ਦੇਸਤਾ।

ਬੀਤ ਚੁੱਕੀ ਰੁੱਤ ਸਾਰੀ, ਪਤਝੜਾਂ ਦੀ ਜਾਪਦੀ
ਰੁੱਤ ਸ਼ਗੂਫੇ ਖਿੜਣ ਦੀ ਹੁਣ, ਆ ਗਈ ਹੈ ਦੇਸਤਾ।

ਤੇਰਿਆਂ ਪੈਰਾਂ ‘ਚ ਛਣਕੇ, ਝਾੰਜਰਾਂ ਦੇ ਬੋਰ ਜਦ
ਸਰਗਮਾਂ ਦੀ ਗੁੰਜ ਜਾਪੇ, ਛਾ ਗਈ ਹੈ ਦੇਸਤਾ।

ਸਾਮਣੇ ਮੰਜ਼ਲ ਮਿਰੀ ਤੇ, ਘੋਰ ਹੈ ਸੰਗਰਾਮ ਵੀ
ਸੋਕ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਇਵੇਂ ਲਹਿਰਾ ਗਈ ਹੈ ਦੇਸਤਾ।

ਹੈ ਲੁੱਟ ਖਾਧਾ ਲੀਡਰਾਂ, ਭਾਰਤ ਕਬਾਬ ਵਾਂਗ
ਢਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੁਰਜ ਨੇ, ਉਠ ਇਨਕਲਾਬ ਵਾਂਗ।

ਕਰਕੇ ਕਮਾਈ ਝੂਠ ਦੀ, ਬੰਗਲੇ ਲਏ ਉਸਾਰ
ਰੁੜ੍ਹਣੇ ਨੇ ਓਦੋਂ, ਲੋਕ ਜਦ, ਆਏ ਸਲਾਬ ਵਾਂਗ।

ਚਾਅ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮਾਡਿਓਂ, ਗੁੜਤੀ ਸਮਾਨ ਲੈਕੇ
ਚੱਲੇ ਸਵੇਰਾ ਤਾਂਘਦੇ, ਸੁਹਣੇ ਦੁਆਬ ਵਾਂਗ।

ਆਜ਼ਾਦ ਅਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ, ਕਰ ਹੋ ਗਏ ਸ਼ਹੀਦ
ਕਰਨੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ, ਸ੍ਰੀਦਾਂ ਦੇ ਖਾਬ ਵਾਂਗ।

ਜਾਪੇ ਦਿਖਾਂਦੀ ਹੈ ਨਜ਼ਰ, ਤੇਰੀ ਕਈ ਕਮਾਲ
ਡਿਗਦੀ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਬਿੱਜਲੀ, ਉਠਦੀ ਹਜਾਬ ਵਾਂਗ।

ਜਿਉ ਸੋਹਣੀ ਦਾ ਇਸ਼ਕ ਸੀ, ਬਣ ਨੈਂ ਝਨਾ ਤਰਾਕ
ਕੱਚੇ ਲਵੇ ਸੰਭਾਲ ਜੇ, ਵਗਦੇ ਚਨਾਬ ਵਾਂਗ।

ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਬਾਝੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪਿਆਰ
ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਜਾਪੇ ਸਦਾ, ਜੀਵਨ ਅਜ਼ਾਬ ਵਾਂਗ।

ਮੰਨੇ ਗੁਰੂ ਜੇ ਸ਼ਬਦ ਹੀ, ਸੱਚਾ ਉ ਸਿੱਖ ਜਾਣ
ਸਜਦਾ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ, ਸੱਚੇ ਅਦਾਬ ਵਾਂਗ।

ਜੇ ਧਰਮ ਸੱਚਾ ਸਮਝਦੇ, ਇਨਸਾਨ ਦੋਸਤੀ ਹੀ
ਜੀਵਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੀਤਦਾ, ਕੀਤੇ ਸਵਾਬ ਵਾਂਗ।

ਦਿਲ ਜਾਨ ਤੈਬੋਂ ਵਾਰਕੇ, ਮੈਂ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ ਪਿਆਰ
ਤੂੰ ਵਾਚ ਸੰਧੂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਂਗ।

ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਸਰਾਰ ਚਾਹੇ, ਯਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ
ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਪਰ ਯਾਰ ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ

ਨਾ ਸਦਾ ਹੀ ਵੱਟ ਘੂੜੀ, ਟਾਲ ਦੇਈਏ ਵਕਤ ਨੂੰ
ਦਿਲ ਖੁਸ਼ੀ ਪਰ ਮੂੰਹ ਤੇ ਤਕਰਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਹੱਸਕੇ ਲਾਣਾ ਨਿਹੁੰਤੇ, ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਓਸ ਨੂੰ
ਫੇਰ ਨਾ ਲੈਣੀ ਕਦਾਚਿਤ, ਸਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਜਦ ਗਲੇ ਲਗ ਯਾਰ ਤੈਨੂੰ, ਮਿਲ ਪਿਆ ਹੈ ਸੋਚ ਤੂੰ
ਫੇਰ ਪਉਣੀ ਓਸ ਨੂੰ ਫਿਟਕਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ, ਦੋਸਤੀ ਤੇ ਦੋਸਤਾ
ਦੋਸਤੀ ਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ, ਵਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਛੁੱਲ ਵਾਂਗ੍ਰੂੰ ਵੰਡ ਦੇਣਾ, ਮਹਿਕ ਕਰਤਵ ਜੇਸ ਦਾ
ਓਸ ਨੂੰ ਹੌ ਨਿੰਦਨਾ ਕਹਿ, ਖਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਮੰਨਿਆਂ ਤੂੰ ਗਾਤਰਾ ਹੈ, ਪਾ ਲਿਆ ਗਲ ਆਪਣੇ
ਧਰਮ ਦੌਸੈ ਨਮਰਤਾ ਹੰਕਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਲੋਕ ਪਾੜੇ, ਹਨ ਗਏ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਹੀ
ਫਤਵਿਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਤੇ ਇਹ, ਭਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਮੇਹ ਕੈਸਾ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਨਾਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੂੰ
ਸੋਚ ਬਿਨ ਜੋ ਕਰ ਲਿਆ ਇਤਬਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਹਰ ਮੁਸੀਬਤ ਵੇਖਕੇ ਕਰ, ਸਾਮਣਾ ਬਣ ਆਦਮੀ
ਐਕੜਾਂ ਤੱਕ ਰੋਣ ਜਾਰੇ, ਜਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਸ਼ੌਕ ਨੂੰ ਪਰਚੰਡ ਕਰਦੀ, ਹੈ ਚੁਕਾਵਟ ਹੋਰ ਵੀ
ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ ਮੰਨ ਲੈਣੀ, ਹਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਜਦ ਵੀ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਕੋਲੋ, ਲੰਘੇ ਕੋਈ ਪਰਵਾਜ਼
ਨਾਲੇ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਮੇਰਾ ਵੀ, ਬਣਕੇ ਉੱਡੇ ਸ਼ਹਬਾਜ਼।

ਬੀਤ ਚੁਕੇ ਵਿਚ ਜਾ ਉਹ ਪਹੁੰਚੇ ਲੰਮੀ 'ਡਾਰੀ ਮਾਰ
ਛੇੜਣ ਯਾਦਾਂ ਬੀਤ ਚੁਕੇਦਾ, ਐਸਾ ਫਿਰ ਕੋਈ ਸਾਜ਼।

ਮਾਪੇ ਭੈਣਾਂ ਚੇਤੇ ਆਵਣ, ਨਾਲੇ ਵਿੱਛਕਿਆ ਵੀਰ
ਸਭ ਕੁਛ ਜਾਪੇ ਤਾਜ਼ਾ ਦੇਵੇ ਅਜ ਦੇ ਵਾਂਗ੍ਰੰ ਆਵਾਜ਼।

ਦਾਦੀ ਚਾਚਾ ਭੂਆ ਛੁੱਫੜ, ਮਾਸੀ ਚਾਚੀ ਹਰ ਸਾਕ
ਯਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਚੇਤੇ ਆਵਣ, ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਨਿੱਕੇ ਰਾਜ਼।

ਪਿੰਡ ਸਹਿਜਰਾ ਚੇਤੇ ਆਵੇ, ਘਾਟੀਆਂ ਢੰਨਾਂ ਢੋਰ
ਸੰਧੂ ਫਿਰਦਾ ਬੇਪਰਵਾ ਉਡਦੇ ਘੁੱਗੀ ਕਾਂ ਤੇ ਬਾਜ਼।

ਬੋਹੜ ਪਿੱਪਲ ਨਿੱਮਾਂ ਜਾਮਨ, ਬੇਰੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਤੂੜ
ਘਣੀਆਂ ਛਾਵਾਂ ਨੇ ਆ ਕਰਦੇ, ਓਸੇ ਮਿੱਠੇ ਅੰਦਾਜ਼।

ਸਭ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ, ਨੇ ਦੇਸਾਂ ਦੇ ਪਿਛਾਂਹ
ਫੇਰ ਉਹੋ ਹੀ ਹਾਸੇ ਗੁੰਜਣ, ਤੇ ਨਿੱਘੇ ਨਖਰੇ ਨਾਜ਼।

ਪਲਵਿਚ ਪਰਤ ਪਵੇ ਤੇ ਯਾਦਾਂਵੀ ਖਾਵਣ ਮੇੜ ਪਿਛਾਂਹ
ਦਾਦਾ ਦਾਦਾ ਕਰਦੀ ਆ ਦੇ, ਨਿੱਕੀ ਪੋਤੀ ਆਵਾਜ਼।

-23-

ਨਿਹੁ ਦਾ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਬਚਾਵੇ ਕੌਣ ਭਲਾ
ਮਿਠੜੇ ਲਗਦੇ ਭੋਗ ਬਚਾਵੇ ਕੌਣ ਭਲਾ।

ਗਮ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰਾਂ ਵਾਂਗੂ ਚੁਗਿਆ ਹੈ
ਖਾਪੀ ਜ਼ਹਰੀ ਚੋਗ ਬਚਾਵੇ ਕੌਣ ਭਲਾ।

ਖੁਸ਼ ਹੋਕੇ ਸਾਂ ਨੱਚੇ ਚਰਖਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ
ਪਰ ਨਾ ਮੁੱਕਾ ਰੋਗ ਬਚਾਵੇ ਕੌਣ ਭਲਾ।

ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਥਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਮੱਲੀ ਹੈ
ਬੈਰੇ ਕੀਤੇ ਲੇਗ ਬਚਾਵੇ ਕੌਣ ਭਲਾ।

ਕਰਮੀਂਕਾਂਡੀਂ ਰੱਬ ਨ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂਵੀ ਸਭ
ਫਾਥੇ ਮੰਨ ਸੰਜੋਗ ਬਚਾਵੇ ਕੌਣ ਭਲਾ।

ਛੋਬੀ ਬੇੜੀ ਵਿਚ ਭੰਵਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੇ
ਛਾਏ ਹਰ ਥਾਂ ਸੋਗ ਬਚਾਵੇ ਕੌਣ ਭਲਾ।

ਮੁਹਰੇ ਹਰ ਥਾਂ ਹੁਣ ਤੇ ਗਿਣਤੀ ਵੇਟਾਂ ਦੀ
ਨਾ ਕੇ ਵੇਖੇ ਯੋਗ ਬਚਾਵੇ ਕੌਣ ਭਲਾ।

ਬੇਰੁਖੀ ਵੀ ਜਾਪਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਵੀ
ਜਿਉ ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਰ ਉਠਾਵੇ ਸਾਜ਼ ਵੀ।

ਛਿੜਕ ਦੇਵੇਂ ਨਾਲ ਗਲ ਲੈਂ ਫੇਰ ਲਾ
ਪਿਆਰਦਾ ਇਹ ਅਜਬ ਹੈ ਅੰਦਾਜ਼ ਵੀ

ਐਕੜਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਘਬਰਾਟ ਕੀ
ਦੁੱਖ ਦਸਦੇ ਹਨ ਸੁਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜ਼ ਵੀ।

ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਜੋ ਸਾਗਰੀਂ ਹੈ ਛੁੱਬਿਆ
ਮੁੜ ਨਾ ਆਵੇ ਕਦੀ ਉਹ ਬਾਜ਼ ਵੀ।

ਸਭ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਾਅਦੇ ਵੇਚਦੇ
ਕਰਨ ਨਾ ਵੇਟਰ ਕਦੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ।

ਲਾਕੇ ਦਿਲ ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬਹਿ ਗਿਓਂ
ਹਨ ਉਡੀਕਾਂ ਦੇ ਕਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ।

ਵੇਖਕੇ ਅਉਂਦੀ ਮੁਖਾਲਿਫ਼ ਤੂੰ ਹਵਾ
ਹੋਰ ਉੱਚੀ ਸੇਧ ਲੈ ਪਰਵਾਜ਼ ਵੀ।

-25-

ਹੋ ਗਿਆ ਕੀ ਚਾਨਣੇ ਨੂੰ, ਫਿਰਨ ਘਬਰਾਏ ਇਦਿਨ
ਰੰਗ ਕਾਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੰਜ ਮੁਰਝਾਏ ਇਦਿਨ।

ਰਾਤ ਤਾਂ ਵਿਕਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਹੱਥ ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਸਦਾ
ਦੁਸ਼ਟ ਹੈ ਇਹ ਕੌਣ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੁਰਲਾਏ ਇਦਿਨ।

ਪੁੱਛ ਜਾਕੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ, ਪੁੱਤ ਜਿਹਦਾ ਤੁਰ ਗਿਆ
ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਰੋ ਵਿਲਕ ਉਹਨਾਂ, ਜਾਣ ਲੰਘਾਏ ਇਦਿਨ।

ਵਾਵਰੇਲਾ ਉੱਠਿਆ ਜੋ, ਹਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾ ਗਿਆ
ਸਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤਦਿਨ ਕਰ, ਯਾਦ ਪਛਤਾਏ ਇਦਿਨ।

ਸੀ ਗਿਰੀ ਬਿਜਲੀ ਜਿਵੇਂ ਚੁਣ, ਭਾਲ ਮੇਰਾ ਆਲੂਣਾ
ਜਲ ਰਹੇ ਹੀ ਤਿਨਕਿਆਂ ਨੇ, ਯਾਰ ਰੁਸ਼ਨਾਏ ਇਦਿਨ।

ਮੌਤ ਦਾ ਸੀ ਨਾਚ ਤਾਂਡਵ, ਦੇਸ਼ ਸਾਰੇ ਹੋ ਰਿਹਾ
ਦੇ ਬਲੀ ਕੁਛ ਸੁਰਿਆਂ ਨੇ, ਆਪ ਬਦਲਾਏ ਇਦਿਨ।

ਪੁੰਦ ਛਿਟਕੀ ਹੁਣ ਜ਼ਰਾ ਕਰ, ਹੋਸ਼ ਮੁਸਕਾਏ ਇਦਿਨ
ਅੱਗ ਮੱਠੀ ਹੈ ਜ਼ਰਾ ਭਰ, ਵੇਖ ਸੁਸਤਾਏ ਇਦਿਨ।

ਤਸੱਵਰ ਸਾਂਝ ਦਾ ਜੇਕਰ, ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਗਏ ਹੁੰਦੇ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਦੈਸਤੇ ਸਾਰੇ, ਕਦੋਂ ਦੇ ਤਰ ਗਏ ਹੁੰਦੇ।

ਸਦਾ ਹੀ ਧਰਮ ਤਾਂ ਦੱਸੇ, ਕਿ ਮਾਨਵ ਜਾਤ ਹੈ ਇੱਕੇ
ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਮਿਹਰ ਝਰਨੇ, ਤਦੋਂ ਦੇ ਝਰ ਗਏ ਹੁੰਦੇ।

ਕਦੀ ਜੇ ਹਿੰਦ ਵਾਸੀ ਸਬਕ ਸਾਂਝਾਂ ਦਾ ਪੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ
ਉਹ ਢੁਨੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੀ, ਵਡਾ ਨਾਂ ਕਰ ਗਏ ਹੁੰਦੇ।

ਗੁਲਾਮਾਂ ਗੈਰੀਆਂ ਬੱਲੇ, ਕਦੀ ਨਾ ਹਿੰਦ ਚੁਲਣੀ ਸੀ
ਵਤਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਖਾਤਰ ਸਿਰ, ਤਲੀ ਜੇ ਧਰ ਗਏ ਹੁੰਦੇ।

ਵਰਨ ਹੀ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਰਤੀ ਸਭ ਜਾਤ ਨੂੰ ਵਰਨਾ
ਇਲਮ ਦੇ ਤਕਾਨਿਲਾ ਨੂੰ ਵੀ, ਅਮਰ ਉਹ ਕਰ ਗਏ ਹੁੰਦੇ।

ਕਿਸੇ ਲੇਖੇ ਨ ਲੱਗਾ ਰੋਣ ਉਮਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆ ਐਵੇਂ
ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਸ਼ਟ ਸਭ ਇਸ਼ਕ ਵਾਂਗੂੰ ਜਰ ਗਏ ਹੁੰਦੇ।

ਅਕਲ ਕਰਕੇ ਇਲਮ ਦੇਂਦੇ, ਕਦੀ ਜੇ ਵੰਡ ਸਭ ਨੂੰ ਹੀ
ਖਜ਼ਾਨੇ ਹੋਣ ਕਿਉ ਖਾਲੀ, ਨਕਾਨਕ ਭਰ ਗਏ ਹੁੰਦੇ।

ਮਿਹਨਤਾਂ ਕਰ ਹੋਵਦੀ ਆਪੇ ਸਿਆਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਸੰਘਰਸ਼ ਬਿਨ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਬਦਗੁਮਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਰੰਗ ਮਾਣੇ ਹਨ ਚਮਨ ਦੇ, ਨੀਰ ਨਿਰਮਲ ਵਹਿ ਰਿਹਾ
ਵੰਡਦੀ ਹੈ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ, ਸ਼ਾਦਮਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਗੁਣ ਗਿਆਨੀ ਦੇ ਸਦਾ ਹਨ, ਤੌਰ ਮੇਹਨ ਦੇ ਰਹੇ
ਗੀਤ ਸੁਰ ਹੈ ਗਾ ਰਹੀ ਹੁਣ, ਚੁੱਪ ਚਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਰੰਗ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਅਨੇਖੇ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚੇਂ ਆ ਗਏ
ਬਾਪ ਦਾਦੇ ਦੀ ਸਿਆਣਪ, ਤਰਜਮਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਖੜ ਗਿਆ ਸੇ ਮਰ ਗਿਆ ਤੂੰ ਚਾਲ ਅਪਣੀ ਰਖ ਰਵਾਂ
ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਰੱਖੇ, ਵਿਚ ਰਵਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਗਢਲਤੀਂ ਗਲਤਾਨ ਜਿਹੜੇ, ਹਨ ਸਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਰਹੇ
ਫੇਰ ਝੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੋਂ, ਹੈ ਗੁਆਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੁਸ਼ੀ ਵਿਚ, ਲੋਂ ਭੁਸ਼ੀ ਜੇ ਭਾਲ ਤੂੰ
ਫੇਰ ਜਾਣੀ ਤੂੰ ਪਿਆਰੇ, ਰੱਜ ਮਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਗੁਰ ਬਲੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਬੋਂ, ਤੇ ਭੁਲਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ
ਸੱਚ ਤੋਂ ਪਰਵਾਰ ਵਾਰੇ, ਪਰ ਮਿਟਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਮਿਹਰ ਕਰਕੇ ਤਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਹਿੰਦ ਸਾਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ
ਕਰ ਸ਼ੁਕਰ ਤੇ ਸੀਸ ਸਜਦੇ, ਚੋਂ ਉਠਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਊਲਝਿਆ ਹੈ ਫੇਰ ਧੰਦਾ, ਹਿੰਦ ਅੰਦਰ ਧਰਮ ਦਾ
ਲੀਡਰਾਂ ਤੋਂ ਏਕਤਾ ਦਾ, ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਦੇਸ਼ ਸੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ, ਕਰ ਕਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ
ਮਗਰ ਲੇਟੂ ਲੀਡਰਾਂ ਤੋਂ, ਹੀ ਬਚਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਗੇ, ਭਗਤ ਵਰਗੇ ਸਿੰਘ ਜੇ
ਕਟ ਗਿਆ ਪਰ ਸੀਸ ਜਬਰਾਂ, ਤੋਂ ਨਵਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਰੁੱਸਿਆ ਹੈ ਯਾਰ ਸਾਬੋਂ, ਨਾ ਮਨੀਚੇ ਕੀ ਕਰਾਂ
ਰੁੱਸਕੇ ਸਾਬੋਂ ਗਿਆ ਜੇ, ਦਿਲ ਮਨਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਵਾਟ ਲੰਮੀ ਸੁੰਨ ਰਸਤੇ, ਪੁੰਦਲੀ ਜਿਉ ਕਹਿਕਸ਼ਾਂ
ਘਰ ਤਿਰੇ ਦਾ ਮਾਲਕਾ, ਟੇਵਾ ਲਗਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

-29-

ਤੇਰੇ ਨਿਘ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਸਖਣੀ, ਰੂਹ ਮੇਰੀ ਤਿਰਹਾਈ ਵੇ
ਰੀਝ ਮਜ਼ਾਨੇ ਸਖਣੇ ਹੋਏ, ਤੇਰੀ ਵੇਖ ਜੁਦਾਈ ਵੇ।

ਡਾਰੋਂ ਵਿਛੜੀ ਕੁੱਜ ਦੇ ਵਾਂਗ੍ਰੀ, ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਕੁਰਲਾਵਾਂ ਮੈਂ
ਬਿਖੜੇ ਪੈਂਡੇ ਵਿਚ ਪਰਦੇਸਾਂ, ਨਾ ਕੇ ਪੈੜ ਲਭਾਈ ਵੇ।

ਦੂਰ ਵਸੇਂਦੇ ਸਜਣਾ ਰਾਤੀਂ, ਸੁਪਨਾ ਬਣਕੇ ਆਵੇਂ ਤੂੰ
ਵੱਸੇਂ ਓਥੇ ਸੁਪਨੀਂ ਏਥੇ, ਨਾ ਕਰ ਇਹ ਚਤੁਰਾਈ ਵੇ।

ਹੋ ਪਰਦੇਸੀ ਹਾਇ ਵਛੋੜਾ, ਦੇਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਜਣਾ ਤੂੰ
ਜਲ ਦੇ ਬਾਝੋਂ ਮਛਲੀ ਵਾਂਗ੍ਰੀ, ਜਿੰਦ ਕਿਹੀ ਤੜਫਾਈ ਵੇ।

ਬੌਰੀ ਜਾਪਾਂ ਆਉਣ ਤੇਰੇ, ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਸੁਣਕੇ ਮੈਂ
ਵਜਦੀ ਮੇਰੇ ਕੰਨੀ ਜਾਪੇ, ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿਨਾਈ ਵੇ।

ਰਾਹ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੇ ਹੋਂਦੇ, ਪੱਕੇ ਗੰਢ ਚਤਾਵੇ ਵੇ
ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਾਡੇ ਹੋਏ ਦਿਲ ਦੇ, ਰੂਹ ਗਈ ਪਰਨਾਈ ਵੇ।

ਵਿੱਚ ਥਲ ਵੀ ਖਿੜ ਪਵੇਗਾ, ਫੁੱਲ ਤਾਂ ਮੁਸਕਾਨ ਦਾ
ਹੱਥ ਤੇਰੇ ਦੋਸਤਾ ਹੈ, ਪੁੱਗਣਾ ਅਰਮਾਨ ਦਾ।

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਆਂਵਦੀ ਹੈ, ਬਣ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਿਰਨ ਹੀ
ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਖੇੜਾ ਸੁਆਗਤ, ਕਰ ਰਿਹਾ ਮਹਿਮਾਨ ਦਾ।

ਮੁੱਖ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਹੈ, ਚਮਕਦੀ ਇਉਂ ਲਾਲਮਾ
ਚਮਕ ਅੱਖਾਂ ਮੁੱਲ ਤਾਰਨ, ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਅਹਿਸਾਨ ਦਾ।

ਆਸਮਾਨੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ, ਦੇਵਤੇ ਕਿਸ ਕੰਮ ਦੇ
ਰਾਜ ਧਰਤੀ ਜੇ ਰਹੇਗਾ, ਪਸਰਿਆ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ।

ਕੰਮ ਜਿਸ ਦਾ ਹੈ ਸਦਾ ਹੀ, ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਜਣਾ
ਰੂਪ ਗਿਰਗਟ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਹੈ, ਪਾਰਿਆ ਇਨਸਾਨ ਦਾ।

ਪ੍ਰੀਤ ਬਾਝੋਂ ਸੱਖਣਾ ਹੈ, ਬੁੱਤ ਈਕਣ ਜਾਪਦਾ
ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੁਨਸਾਨ ਡੇਰਾ, ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਦਾ।

ਵੇਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦਾ
ਮੁੱਲ ਜਦ ਤਕ ਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਧਰਤ ਤੇ ਗੁਣਵਾਨ ਦਾ।

ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੰਡੂ ਹੁੰਦੇ ਖਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ
ਕੀਤੇ ਲੋਕਾਂ ਆਸ਼ਕ ਤੇ ਕਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।

ਲੋਕੀਂ ਤਾਂ ਪੂਜਨ ਪੂਨਮ ਦਾ ਚੰਨ ਹਮੇਸ਼ਾ
ਮੇਰੇ ਅਰਸ਼ੀਂ ਤੇਰੇ ਨੱਜਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।

ਤੇਰੇ ਬਿਨ ਮੈਂ ਭੀੜੀਂ ਵੀ ਜਾਪਾਂ ਇਕੱਲਾ
ਦੂਰੋਂ ਤੇ ਲਗਦੇ ਸਾਬੀ ਸਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।

ਬਣਕੇ ਚਮਕੇਂ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਤਾਰਾ ਧਰੂ ਦਾ
ਕਰਦੇ ਗਰਦਿਸ਼ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਤਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।

ਇਹ ਖੇਖਨ ਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਕਰਦੇ ਨੇ ਢੋਂਗੀ
ਲਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਲਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।

ਵੈਸੇ ਤੇ ਸੋਚਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਾਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ਹੀ
ਪੂਰੇ ਹੋਣੇ ਸੁਪਨੇ ਸੰਵਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।

ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਮੇਲੇ ਲਗਦੇ ਰਹਿਣੇ ਹਮੇਸ਼ਾ
ਸੰਧੂ ਸਾਂਝੇ ਇਹ ਸੁਪਨੇ ਪਿਆਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।

ਰਾਤਾਂ ਵੀ ਰੈਸ਼ਨ ਹਨ ਤੇਰੀ ਦੀਦ ਬਦਲੇ
ਸੁਰਜ ਵੀ ਚੜ੍ਹਕੇ ਦਿਨ ਲਿਸ਼ਕਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।

ਹੈ ਝੋਲੀ ਜੇ ਖਾਲੀ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਭਲਾ ਕੀ
ਮੈਂ ਨੈਣਾਂ ਦੇ ਮੌਤੀ ਸੰਗਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।

ਬੇ-ਵਫਾ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤ ਭਰਮਾਈ ਜਦੋਂ
ਹੈ ਵਫਾ ਵੀ ਵੇਖ ਸ਼ਰਮਾਈ ਜਦੋਂ।

ਪਹਿਨ ਪਰਦਾ ਬੇ-ਹਯਾਈ ਚਿਤਵਦੇ
ਤਕ ਹਯਾ ਵੀ ਜਾਏ ਨਰਮਾਈ ਜਦੋਂ।

ਕਸਕ ਤੇਰੀ ਰੀਝ ਨੂੰ ਆਈ ਜਦੋਂ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਯਾਰ ਕੁਮਲਾਈ ਜਦੋਂ।

ਹਾਂ ਤਿਰੇ ਵਾਦਿਆਂ ਤੇ ਪਲ ਰਿਹਾ
ਜਿੰਦ ਮੇਰੀ ਇੰਝ ਭਰਮਾਈ ਜਦੋਂ।

ਡਰ ਗਿਆ ਸੇ ਮਰ ਗਿਆ ਕਰ ਮੌਜ ਤੂੰ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਾਸ ਹੈ ਪਾਈ ਜਦੋਂ।

ਤਦ ਜ਼ਮਾਨਾ ਵੀ ਪਿਛੋਂ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦੇ
ਜਾਣ ਜਿਸ ਹੈ ਦਾਓ ਤੇ ਲਾਈ ਜਦੋਂ।

ਖੇਡ ਆਖਰ ਹੈ ਸਦਾ ਉਹ ਜਿੱਤਦਾ
ਸੌਕ ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਡ ਗਰਮਾਈ ਜਦੋਂ।

ਹੈ ਕਿਹੀ ਘਾੜਤ ਜਮਾਨਾ, ਦੇਸਤੇ ਇਹ ਘੜ ਰਿਹਾ
ਝੂਠ ਉਭਰੇ ਸੱਚ ਜਾਪੇ, ਡਰਕੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਰਿਹਾ।

ਰਾਮ ਤੇ ਈਸਾ ਮੁਹੰਮਦ, ਹੋ ਚੁਕੇ ਨਾਨਕ ਕਈ
ਸੱਚ ਤੇ ਈਮਾਨ ਅਜ ਵੀ, ਕੁਫਰ ਕੋਲੋਂ ਦੜ ਰਿਹਾ।

ਜਾਣਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਜੀਵਨ, ਦੀ ਸਦਾ ਪਹਿਚਾਨ ਹੈ
ਫੇਰ ਕਿਉ ਤੇਰਾ ਨਤਾਣਾ, ਕਰਮ ਹੀਣਾ ਧੜ ਰਿਹਾ।

ਸੱਚ ਦੀ ਪਹਿਚਾਨ ਸਾਨੂੰ, ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਜਾਪਦੀ
ਇਸ ਲਈ ਇਨਸਾਨ ਜਾਪੇ, ਝੂਠ ਅੰਦਰ ਕੜ ਰਿਹਾ।

ਜਾਪਦਾ ਹੁਣ ਸੁਰਤ ਭੁੱਲੀ, ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀ
ਹੈ ਨਿਰੰਤਰ ਉਹ ਤਦੇ ਹੀ, ਦੇਸ਼ ਰਬ ਤੇ ਮੜ ਰਿਹਾ।

ਪਰਮ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਹੈ ਸੀ, ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਾਣਾ ਸਦਾ
ਪਰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਅਛੰਬਰ, ਖੇਖਲੇ ਕਿਉ ਘੜ ਰਿਹਾ।

ਕਾਮਯਾਬੀ ਓਸ ਦੀ ਹੀ, ਹੋਇਗੀ ਰੱਖ ਹੌਸਲਾ
ਨਾਲ ਝੂਠਾਂ ਜੋ ਨਿਰੰਤਰ, ਘੋਲ ਕਰਦਾ ਲੜ ਰਿਹਾ।

ਆਪਣੇ ਹੀ ਖੂਨ ਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਪਿਆਸਾ ਆਦਮੀ
ਆਪ ਲਾਵੇ ਅੱਗ ਹਰ ਥਾਂ, ਆਪ ਇਸ ਵਿਚ ਸੜ ਰਿਹਾ।

ਹੈ ਇਸ਼ਕ ਤੇਰਾ ਨਗੂਨਾ, ਬੇਸਮਝ ਨਾਦਾਨ ਹੀ
ਜੇ ਫਿਰੋਂ ਤੂੰ ਭਾਲਦਾ ਲੜ, ਦੈਲਤਾਂ ਦਾ ਫੜ ਰਿਹਾ।

ਰੋਜ਼ ਬਦਲੀ ਇਹ ਜੁ ਕਾਲੀ, ਜੇ ਕਿਤੋਂ ਆਇਆ ਕਰੇ
ਆਣ ਕੇ ਮੇਰੀ ਬਰੇਤੀ, ਰੂਹ ਤ੍ਰਿਪਤਾਇਆ ਕਰੇ।

ਸਾਬ ਤੇਰਾ ਦੋਸਤਾ ਹੈ, ਆਸਮਾਂ ਮੇਰਾ ਜਿਵੇਂ
ਤੇ ਸੁਤਾ ਮੇਰੀ ਨਸ਼ਾ ਇਸ, ਸਾਬ ਦਾ ਛਾਇਆ ਕਰੇ।

ਕਿਰਨ ਜੀਕਣ ਬਦਲੀਆਂ ਚੋਂ, ਝਾਕਦੀ ਹੈ ਹੱਸਕੇ
ਇਉਂ ਨਿਗਾਹੇ ਸਨਮ ਮੇਰੀ, ਰੂਹ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ ਕਰੇ।

ਵਾਸ ਤੇਰਾ ਰੂਹ ਮੇਰੀ, ਹੋ ਚੁਕਾ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾਂ
ਫੇਰ ਪਰਦਾ ਹਰ ਘੜੀ ਕਿਉਂ, ਰੂਹ ਤਰਸਾਇਆ ਕਰੇ?

ਹਨ ਬੜਾ ਭੰਡਾਰ ਮਾਪੇ, ਨਿਹਮਤਾਂ ਦਾ ਜਗ ਤੇ
ਸਾਬ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੁਹਾਵੇ, ਰੁੱਖ ਬਣ ਸਾਇਆ ਕਰੇ।

ਕਰ ਦਵੇ ਕੁਰਬਾਨ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਜਾਨ ਅਪਣੇ ਯਾਰ ਤੋਂ
ਰਬ ਕਰੇ ਮਹਿਬੂਬ ਵੀ ਇਹ, ਢੰਗ ਅਪਨਾਇਆ ਕਰੇ।

ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਯਾਰ ਤਕਵਾ, ਰੱਬ ਤੈਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ
ਸਿਤਮ ਚਾਹੇ ਇਹ ਜ਼ਮਾਨਾ, ਨਿੱਤ ਹੀ ਢਾਇਆ ਕਰੇ।

ਨਾਲ ਬੱਧੇ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਤੇ, ਡੋਰ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ
ਨਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਕਸਮ ਸਾਨੂੰ, ਯਾਰ ਦੀ ਪਾਇਆ ਕਰੇ।

ਬੋਲ ਤੇਰੇ ਹੀ ਸਦਾ ਹਨ, ਗੁੰਜਦੇ ਕੰਨੀਂ ਤੱਦੇ
ਹੋਰ ਸਾਨੂੰ ਰਾਗ ਕੋਈ, ਨਾ ਕਦੇ ਭਾਇਆ ਕਰੇ।

ਗੀਤ ਮੈਨੂੰ ਰਾਗ ਬਣਕੇ, ਨਿੱਤ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਦੇ
ਚਾਹਤਾਂ ਸੁਰ ਤਾਲ ਬਣਕੇ, ਹਰ ਤਰਫ ਛਾਇਆ ਕਰੇ।

ਯਾਰ ਮਿੱਤਰ ਵੇਖਕੇ ਹਨ, ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਰਾਨ ਹੀ
ਉਮਰ ਪੀਰੀ ਰਾਗ ਸੰਪੂਰਨ, ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਗਾਇਆ ਕਰੇ।

-35-

ਮੇਲ ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਨੇ, ਜਿਸਮ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮ ਬਣੇ
ਮੇਲ ਬਾਝੇਂ ਪ੍ਰੀਤਮਾਂ ਦੇ, ਆਂਵਦਾ ਨਾ ਦੁਧ ਬਣੇ।

ਇਸ਼ਟ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਹੀ, ਹਨ ਧਿਆਂਦੇ ਰਾਤ ਦਿਨ
ਸੁਰਖ ਰੂੰ ਹੋ ਨਿਕਲਦੇ ਜੋ, ਸੱਚ ਹਿਤ ਜੁਝਣ ਰਣੇ।

ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪਾ ਲਏ ਜੇ ਕਰ ਯਰਾਨੇ ਰੋਣ ਕੀ ?
ਚੱਬਣੇ ਪੈਂਦੇ ਕਦੀ ਵਿਚ, ਯਾਰੀਆਂ ਲੋਹੇ ਚਣੇ।

ਪ੍ਰੇਮ ਸੱਚਾ ਲੱਭ ਲੈਂਦਾ, ਪੱਥਰਾਂ ਚੋਂ ਵੀ ਖੁਦਾ
ਤਾਂਹਿ ਸੱਚੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੇ, ਧਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਂ ਗਿਣੇ।

ਮੰਜ਼ਲੇ ਮਕਸੂਦ ਸੰਧੂ, ਪਾ ਲਏ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ
ਹੈ ਨਿਰੰਤਰ ਘੋਲ ਜਿਸ ਦੀ, ਚਿਤਵਨਾ ਦੇ ਵਿਚ ਠਣੇ।

ਮਾਨ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ਦਾ ਜਿਸ, ਅਰਥ ਸਮਝੇ ਗੀਤ ਦੇ
ਜਾਂ ਸਦਕੜੇ ਯਾਰ ਇਸ ਦੇ, ਗੀਤ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ।

ਬਸਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ, ਏਸ ਢੋਲੇ ਗਾਂਦਿਆਂ
ਅਰਥ ਸਮਝੇ ਏਸ ਜਾਣੋ, ਪਿਆਰ ਦੀ ਹੀ ਰੀਤ ਦੇ।

ਜਾਣਕੇ ਇਸ ਮਰਮ ਸਾਰੇ, ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਕੀਤੇ ਬਿਆਂ
ਖੇਟ ਨਾਹੀਂ ਮੂਲ ਕੋਈ, ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਨੀਤ ਦੇ।

ਗੀਤ ਇਸ ਨੇ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਹਨ, ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ
ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਹਨ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ, ਦਿਲ 'ਤ ਸੱਚੀਂ ਬੀਤਦੇ।

ਟਹਿਕਦੇ ਤੇ ਮਹਿਕਦੇ ਨੇ, ਬੇਲ ਇਸ ਦੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ
ਬਣ ਗਏ ਨੇ ਵਾਂਗ ਵਿਰਸੇ, ਗੀਤ ਸਾਡੇ ਮੀਤ ਦੇ।

ਓਦਰੇ ਨੇ ਚਾਅ ਤੁਪ ਬਿਨ, ਆ ਜ਼ਰਾ ਤੂੰ ਮੁਸਕਰਾ
ਬੱਕਗੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਪੋਟੇ, ਅੌਸੀਆਂ ਰਾਹਾਂ ਚ' ਪਾ।

ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਨੇ ਉਡੀਕਣ, ਰਾਹ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਜਿਵੇਂ
ਲੰਘਿਆ ਜਿੱਬੇਂ ਬਦਰਦੀ, ਸੀ ਵਿਛੋੜੇ ਛੱਟ ਲਾ।

ਪੀੰਘ ਸਤਰੰਗੀ ਜਿਵੇਂ ਸਾਂ, ਸੰਗ ਤੇਰੇ ਝੂਟਦੇ
ਤੋੜਕੇ ਤੂੰ ਤੁਰ ਗਿਓਂ ਤੇ, ਰੰਗ ਸਭੋਂ ਉਡ ਗਿਆ।

ਰਾਤ ਜੀਕਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਬਸ ਉਡੀਕਾਂ ਤੇਰੀਆਂ
ਗਗਨ ਦੀ ਬਾਲੀ ਚ' ਦੀਵੇ, ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜਗਾਮਗਾ।

ਤੁਰ ਗਿਓਂ ਪਰਦੇਸ ਨੂੰ ਹੀ, ਤੂੰ ਕਮਾਵਣ ਦੌਲਤਾਂ
ਆਪਣੇ ਹੋਏ ਬਗਾਨੇ, ਛੱਡ ਸਾਇਆ ਵੀ ਗਿਆ।

ਓਦਰੇ ਘਰਬਾਰ ਸਾਰੇ, ਹਨ ਤਿਰੇ ਬਿਨ ਜਾਪਦੇ
ਤੱਕਦੇ ਨੇ ਵਾਟ ਤੇਰੀ, ਆਸ ਨੂੰ ਝੋਲੀ ਚ' ਪਾ।

ਭੁੱਲਦੀ ਨਾ ਰਾਤ ਮਾਣੀ, ਜੋ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਸੇਜ ਤੇ
ਚੋਜੀਆ ਕੀ ਹਾਲ ਮੇਰਾ, ਤੱਕ ਲੈ ਤੂੰ ਫੇਰ ਆ।

ਬੋਲ ਤੇਰੇ ਘੋਲਦੇ ਸੀ, ਰਸ ਜਿਵੇਂ ਪੈਣਾ ਚ' ਵੀ
ਫੇਰ ਤੂੰ ਮਹਿਕਾ ਚੁਗਿਰਦਾ, ਲੈ ਸਰੰਗੀ ਗੁਣ ਗੁਣਾ।

ਹਨ ਉਡੀਕਾਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ਹੀ, ਦੂਰ ਵਸਦੇ ਸੱਜਨਾ
ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੰਧੂ ਵਰਾਗੇ, ਬੋਲ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਬਣਾ।

ਸਦਕੇ ਤੇਰੇ ਮੈਂ ਯਾਰਾ ਵਿਚ ਮਹਿਫਲ ਕੋਈ ਰੰਗ ਲਾ ਦੇ
ਬਸ ਦਾਰੂ ਤੇ ਮੈਂ ਨਾ ਲੋੜਾਂ ਪਲਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆ ਦੇ।

ਤੇ ਏਵੇਂ ਨਾ ਪਾ ਤੂੰ ਬੋੜੀ ਝੂਠੇ ਦੇ ਛੱਡ ਬਹਾਨੇ
ਤੂੰ ਸਾਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਸੁਰਾਹੀ ਦਿਲ ਖੇਹਲਕੇ ਵਰਤਾ ਦੇ।

ਮੈਂ ਪੀਤੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਤੇ ਆਵੇ ਨਾ ਰੰਗ ਕੋਈ
ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਜਿਹੀ ਕੋਈ, ਗਮ ਸਾਰੇ ਜੋ ਵਿਸਰਾ ਦੇ।

ਸਭ ਕਰਦੇ ਨੇ ਚਰਚੇ ਗਿਰਜੇ ਤੇ ਮੰਦਰ ਮਸੀਡਾਂ ਵਾਲੇ
ਪਰ ਲੱਭਾ ਨਾ ਕੋਈ ਭੇਤੀ ਜੋ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਮਿਟਵਾ ਦੇ।

ਚਾਹੇ ਚਾਨਣ ਨੂੰ ਹੀ ਫੜਦੇ ਰਹਿਗੇ ਹਾਂ ਫਸਕੇ ਰਾਹੀਂ
ਇਹ ਛੁਪ ਛੁਪਕੇ ਤੇਰਾ ਮਿਲਣਾ ਸਦਕੇ ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਅਦਾ ਦੇ।

ਸਭ ਤਰਸੇਵੇਂ ਕਰਦੇ ਪੂਰੇ ਤੂੰ ਆ ਮਿਲਕੇ ਬਹਿ ਦੇ ਪਲ
ਯਾਰਾ ਵਹਿਣੀਂ ਵੀ ਤੇ ਵਹਿਕੇ ਵੇਖੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਦਰਯਾ ਦੇ।

ਇਹ ਸਾਂਝਾਂ ਤੂੰ ਪਾਕੇ ਸੁਹਣੇ ਵੇਖੀਂ ਨਾ ਤੇੜੀਂ ਹਰਗਿਜ਼
ਉਹ ਭੁੱਲਣਗੇ ਕਿੰਜ ਨਜ਼ਾਰੇ ਜੋ ਮਾਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਝਨਾ ਦੇ।

ਬੇਸ਼ਕ ਲਾਰੇ ਨਾ ਐਸੇ ਲਾ ਦਿਲਕਸ਼ ਜੋ ਚਾਹੇ ਲਗਦੇ
ਹੈ ਜਾਦੂ ਤੋਂ ਜੋ ਨਾ ਖਾਲੀ ਬਸ ਜਲਵਾ ਉਹ ਦਿਖਲਾ ਦੇ।

ਦਿਲ ਚਾਹੇ ਰੰਗ ਐਸਾ ਬਦਲੇ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਮਾਣੇ
ਯਾਰੇ ਅਮਨਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਪੂਰੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾ ਦੇ।

ਚਾਹਿ ਆ ਜਾਵੇਂ ਵਟਾਕੇ, ਸੂਰਤਾਂ ਤੂੰ ਵੀਰਨੇ
ਛੁੰਡ ਲੈਣਾ ਰਾਂਝਣਾ ਉਹ, ਫਿਰ ਰੰਗੀਲਾ ਹੀਰ ਨੇ।

ਮੁਹਨੀਆਂ ਉਹਾਂ ਸੂਰਤਾਂ ਨੇ, ਜੋ ਭੁਲੇਖਾ ਦੇਂਦੀਆਂ
ਦਿਲ ਚੁਰਾਇਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ, ਖੂਬਰੂ ਤਸਵੀਰ ਨੇ।

ਨਾ ਬੁਲਾ ਨਾ ਬੋਲ ਭਾਵੇਂ, ਚੁਪ ਕੀਤੇ ਸੱਜਣਾ
ਬੇਅਸਰ ਨਾ ਰਹਿਣ ਹਾੜੇ, ਹਨ ਬੜੇ ਦਿਲ ਚੀਰਨੇ।

ਏਸ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕੋਈ, ਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਆ ਸਕੇ
ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਰਸਤੇ, ਏਸ ਦਿਲ ਦਿਲਗੀਰ ਨੇ।

ਧਰਮ ਸੇਵਕ ਹੀ ਜਦੋਂ ਆ, ਖੇਰ ਲਾਂਵਣ ਧਰਮ ਨੂੰ
ਫਿਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਦਲ ਜਾਣਾ, ਧਰਮ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਨੇ।

ਨਾ ਦਵਾ ਹੀ ਕਾਟ ਕਰਦੀ, ਨਾ ਦੁਆ ਕਰਦੀ ਅਸਰ
ਦਰਸ ਆਸ਼ਕ ਦੇ ਲਈ ਬਸ, ਜਾਣ ਲੋ ਅਕਸੀਰ ਨੇ।

ਗੜਬ ਕਰਦੇ ਨੈਣ ਤੇਰੇ, ਪੁਛ ਲਓ ਜਾ ਆਸ਼ਕਾਂ
ਕਤਲ ਕਰਦੇ ਇਹ ਸਦਾ ਨਾ, ਪਕੜਦੇ ਸ਼ਮਸੀਰ ਨੇ।

ਵੇਚ ਵਾਅਦੇ ਆਣ ਲੀਡਰ, ਹੁਣ ਬਟੇਰਨ ਵੇਟ ਵੀ
ਕਸਬ ਐਸਾ ਪਕੜਿਆ ਬਸ, ਝਾੜਦੇ ਤਕਰੀਰ ਨੇ।

ਹੈਸਲਾ ਕਰ ਸਾਂਭ ਲੈ ਹੁਣ, ਗਤ ਵਿਗੜਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ
ਹੱਥ ਕਿਰਤੀ ਘੜਨ ਵਾਲੇ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਨੇ।

ਹੋਰ ਮੇਰੇ ਸੱਜਣਾ ਕੀ, ਆਜ਼ਮਾਈ ਜਾਉਗੇ
ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਭਲਾ ਪਰ, ਕੀ ਮਨਾਈ ਜਾਉਗੇ?

ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਤੋੜਨਾ ਹੈ, ਟੁੱਟਿਆ ਇਹ ਦਿਲ ਤੁਸਾਂ
ਮਰ ਚੁਕੇ ਨੂੰ ਕਿੰਜ ਫਾਹੇ, ਫੇਰ ਲਾਈ ਜਾਉਗੇ?

ਏਸ ਸੋਹਣੀ ਸ਼ਬਲ ਨੂੰ ਨਾ, ਫਬਦੀਆਂ ਬੇਦਰਦੀਆਂ
ਛੱਡ ਦੇਵੇ ਆਕੜਾਂ ਕੀ, ਤਲਮਲਾਈ ਜਾਉਗੇ?

ਚਾਹਿ ਮੰਨੋਂ ਨਾ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ, ਬੇਬਸੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ
ਕਸਕ ਅਪਣੀ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ, ਚਿਰ ਲੁਕਾਈ ਜਾਉਗੇ?

ਬੀਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ ਚੁਕਾ ਜੋ, ਪਰਤਕੇ ਨਾ ਆਇਗਾ
ਮੰਨ ਜਾਓ ਕੀ ਉਮਰ ਹੀ, ਐਂ ਗਵਾਈ ਜਾਉਗੇ?

ਇਸ਼ਕ ਨਾ ਜਾਵੇ ਛੁਪਾਇਆ, ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਪਰਦਿਆਂ
ਅੱਗ ਇਹ ਅੰਦਰ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ, ਕਿਵ ਛੁਪਾਈ ਜਾਉਗੇ?

ਕਰ ਨ ਪਾਓਗੇ ਤੁਸੀਂ ਜੋ, ਹਿੰਦ ਕੀਤਾ ਲੀਡਰਾਂ
ਵੇਖਕੇ ਧਨ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੀ, ਲੁਟ ਮਚਾਈ ਜਾਉਗੇ?

ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ ਜੀਣ ਜੀਣਾ, ਸੱਚ ਦਾ ਸਾਦਾ ਜਿਹਾ
ਪ੍ਰੀਤ ਵਰਗਾ ਸੁਖ ਨ ਕੋਈ, ਜੇ ਨਿਭਾਈ ਜਾਉਗੇ!

ਹੁਣ ਖਲਾਸੀ ਕਰ ਦਿਓ ਤੇ, ਮੁਕਤ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਕਰੋ
ਹੋਰ ਕਿਤਨੀ ਦੇਰ ਇਸ ਦਾ, ਸੂਦ ਖਾਈ ਜਾਉਗੇ?

ਤਜ ਅਕਲਾਂ, ਵਹਿਮਾਂ ਦਾ ਸਾਬ ਛਲਾਵਾ ਹੈ
ਕਰਮਾਂ ਕਾਂਡਾਂ ਦਾ ਸਤਕਾਰ ਵਖਾਵਾ ਹੈ।

ਕਰਨੀ ਪੂਜਾ ਵੇਦ ਕਤੇਬ ਗਰੰਥਾਂ ਦੀ
ਹੈ ਥੋੜੀ ਬੁੱਤ ਪੂਜਾ, ਭਰਮ ਭੁਲਾਵਾ ਹੈ।

ਕਿਸ ਕੰਮ ਖਿੜੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਬਿਨਾ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦੇ
ਫੁੱਲ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਕੇਵਲ ਜੀ ਪਰਚਾਵਾ ਹੈ।

ਮਨ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਦੋਹਾਂ ਦਾ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਦੀ ਕੀ
ਹੋਇਆ ਸਮਝੇ ਕੂੜਾ ਗੰਢ ਚਤਾਵਾ ਹੈ।

ਜਿਸਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਸਾਧਨ ਹੈ ਪਰ
ਮੇਲਾ ਰੂਹਾਂ ਦਾ ਸੱਚਾ ਮੁਕਲਾਵਾ ਹੈ।

ਵਕਤੋਂ ਜੋ ਵੀ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਸੋ ਪਛੜ ਗਿਆ
ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਨਾ ਆਂਦਾ ਫਿਰ ਪਛਤਾਵਾ ਹੈ।

ਲੇੜ ਪਈ ਤੋਂ ਸਾਬੀ ਹੀ ਮੂੰਹ ਮੇੜਣ ਜੇ
ਕਿਸ ਕੰਮ ਪਿਛੋਂ ਪਾੜਣ ਇਹ ਬੇਦਾਵਾ ਹੈ।

ਊਹ ਮੁਹੱਬਤ ਵੀ ਭਲਾ ਕਿਸ, ਕੰਮ ਦੀ ਬੇਰੰਗ ਵੇਖ
ਤੱਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧੀ ਗਏ ਨੇ, ਯਾਰ ਮਿੱਤਰ ਤੰਗ ਵੇਖ।

ਨਾ ਦਏ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣੀ ਤੇ, ਆਸਰਾ ਕੌਡੀ ਜਿਹਾ
ਨਿੱਤ ਤੈਬੋਂ ਮੰਗਦੇ ਸੀ, ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਮੰਗ ਵੇਖ।

ਫਾਸ ਲੋਕੀਂ ਵਿਚ ਹਉਮੇ, ਹੈਂਕੜਾਂ ਅਗਿਆਨ ਦੇ
ਮਾਰਦੇ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ, ਸਾਕਤੇ ਹਰ ਜੰਗ ਵੇਖ।

ਅੱਗ ਹਰ ਥਾਂ ਢੂਕਦੀ ਹੈ, ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ ਸੱਚ ਇਹ
ਖੇਟ ਸਾਰਾ ਖੋਰ ਦੇਵੇ, ਲਾਕੇ ਕੁੰਦਨ ਅੰਗ ਵੇਖ।

ਤੱਕ ਹਰ ਆਵਾਜ਼ ਜਾਪੇ, ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੀ
ਬੋਲ ਗੁੰਜਣ ਖੂਹ ਦੇ ਬਸ, ਬੋਲਣੇ ਦਾ ਢੰਗ ਵੇਖ।

ਮਾਨ ਮੱਤਾ ਹਾਂ ਤਦੇ ਜੇ, ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਸਾਬ ਹੈ
ਬਿਨ ਹੰਡਾਏ ਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ, ਕੰਮ ਆਵੇ ਵੰਗ ਵੇਖ।

ਮੌਤ ਵੀ ਮਨਸੂਰ ਵਾਂਗੁੰ, ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਮਿਠੜੀ
ਬੱਸ ਖਾਕੇ ਤੂੰ ਨਿਹੁੰ ਦਾ, ਮਿੱਤਰਾ ਇਕ ਡੰਗ ਵੇਖ।

ਨਾ ਬਹਾਨੇ ਕੰਮ ਆਵਣ, ਯਾਦ ਰੱਖੀਂ ਦੈਸਤਾ
ਹੋਸ਼ ਕਰ ਨਾ ਪੀ ਗਫਲਤਾਂ, ਦੀ ਨਸ਼ੀਲੀ ਭੰਗ ਵੇਖ।

ਕਹਿ ਗਏ ਨੇ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ, ਗੱਲ ਸਾਰੀ ਭੇਤ ਦੀ
ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਸੋਚ ਦੀ ਹੈ, ਕਾਫ਼ਿਨਾ ਨਾ ਤੰਗ ਵੇਖ।

ਹੈ ਨਿਰੰਤਰ ਘੋਲ ਛਿੜਿਆ, ਸੱਚ ਦਾ ਤੇ ਝੂਠ ਦਾ
ਕੌਣ ਜਿੱਤੇ ਕੌਣ ਹਾਰੇ, ਸੱਚ ਕਰਸੀ ਦੰਗ ਵੇਖ।

ਬਸ ਕਰੋ ਹੁਣ ਲੀਡਰੇ ਬਹੁ, ਪਾਰਸਾਈ ਹੋ ਚੁਕੀ
ਜਾਣ ਦੇਵੇ ਲੀਡਰੀ ਬਸ, ਰਾਹਨਮਾਈ ਹੋ ਚੁਕੀ।

ਛਿੱਡ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਹੀ, ਭਰਨ ਸਾਰੇ ਦੇਸਤੇ
ਤਾਂਹਿ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੁਟ, ਪਾਈ ਪਾਈ ਹੋ ਚੁਕੀ।

ਲੋੜ ਨਾ ਹੁਣ ਹੋਰ ਸਾਨੂੰ, ਤੂੰ ਸਫ਼ਾਈ ਰਹਿਣ ਦੇ
ਧਰਤ ਸਾਰੀ ਤੇ ਅਸਾਡੀ, ਜਗ ਹਸਾਈ ਹੋ ਚੁਕੀ।

ਧਰਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਣ ਸੀਗਾ, ਧਰਮ ਤੇ ਈਮਾਨ ਦਾ
ਰਾਮ ਤੇ ਨਾਨਕ ਗਵਾਚੇ, ਹੈ ਸਫ਼ਾਈ ਹੋ ਚੁਕੀ।

ਦੂਤ ਮਾਰੇ ਕੇਸ ਨੇ ਹਨ, ਗੱਲ ਹੁਣ ਤੇ ਲੱਟ ਦੀ
ਜੈ ਰੜੇ ਹਨ ਖੇਤ ਤੇਰੇ, ਤਾਂ ਬਜਾਈ ਹੋ ਚੁਕੀ।

ਹਰ ਜਣਾ ਜਾਪੇ ਗਰਸਿਆ, ਢੋਂਗ ਵਿਚ ਹਰ ਧਰਮ ਦਾ
ਧਰਮ ਦੀ ਪੁੱਠੀ ਜਿਵੇਂ ਹਰ, ਥਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੋ ਚੁਕੀ।

ਨਫਰਤਾਂ ਹੀ ਨਫਰਤਾਂ ਨੇ, ਪਸਰੀਆਂ ਹਰ ਥਾਂ ਜਿਵੇਂ
ਏਕ ਹੈ ਜਦ ਨੂਰ ਹਰ ਸੂ, ਕਿਉਂ ਲੜਾਈ ਹੋ ਚੁਕੀ।

ਪਾਦਰੀ ਭਾਈ ਮੁਲਾਣੇ, ਪੰਡਤਾਂ ਹੈ ਠੱਗਿਆ
ਧਰਮ ਐਸੇ ਝੂਠ ਦੇ ਤੋਂ, ਤੰਗ ਲੁਕਾਈ ਹੋ ਚੁਕੀ।

ਜਾਚ ਜੀਵਣ ਦੀ ਸਿਆਣੇ, ਦੱਸਗੇ ਹਰ ਧਰਮ ਹੀ
ਰਾਹ ਪੈ ਗੇ ਔਝੜੀਂ ਹਾਂ, ਹੈ ਘੁਸਾਈ ਹੋ ਚੁਕੀ।

ਗਮ ਸਲਾਮਤ ਪਿਆਰ ਦਾ ਰਹਿ, ਹਿੱਕ ਸਾਡੀ ਚੀਰਦਾ
ਗਮ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਯਾਰ ਮੇਰੇ, ਖੋਟੜੀ ਤਕਦੀਰ ਦਾ।

ਹਾਰਕੇ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਹੈ, ਯਾਰ ਚਾਹੀਦਾ ਕਦੇ
ਪਰਖ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਦੋਂ ਫਿਰ, ਕੈਦ ਦੀ ਜ਼ੰਜੀਰ ਦਾ।

ਨਾਜ਼ ਬਰਦਾਰੀ ਲਈ ਦਸ, ਹੋਰ ਮੈਂ ਕੀ ਕੁਛ ਕਰਾਂ
ਧਾਰ ਪਰਖੀ ਜਾਇਗੀ ਕਰ, ਵਾਰ ਤੂੰ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਦਾ।

ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਾਲ ਕਿਤਨੇ, ਤੌਰ ਤੁਰਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਨਾ ਗਿਆ ਚੇਤਾ ਭੁਲਾਇਆ, ਪਰ ਵਿਛੜਗੇ ਵੀਰ ਦਾ।

ਕੰਮ ਤੇਰੇ ਹਨ ਬੜੇ ਜੋ, ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਅਜੇ
ਰੋਕ ਨਾ ਪਰਵਾਜ਼ ਅਪਣੀ, ਛੱਡ ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ ਦਾ।

ਆਦਮੀਂ ਕਿਉਂ ਪਾਲਦਾ ਹੈ, ਧਰਮ ਵੱਖੇ ਵੱਖਰੇ
ਮਨ ਤਸੱਵਰ ਧਾਰ ਲੈਂ ਹੁਣ, ਸਾਂਝ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦਾ।

ਦੇ ਕਦਮ ਹੀ ਤੌਰ ਤੁਰਕੇ, ਤੂੰ ਗਿਆ ਹੈਂ ਬੱਕ ਵੀ
ਵਾਟ ਲੰਮੀਂ ਹੈ ਬੜੀ ਤੂੰ, ਧਾਰ ਤਕਵਾ ਪੀਰ ਦਾ।

ਮਾਰਕੇ ਲੰਮੀਂ ਉਡਾਰੀ, ਲਕਸ਼ ਅਪਣਾ ਜਾ ਲਵੇ
ਜਾਣ ਜਾਓਗੇ ਤਦੋਂ ਫਿਰ, ਭੇਤ ਵੀ ਤਦਬੀਰ ਦਾ।

ਬੱਕਣੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰ, ਬੱਕਦਾ ਹਰ ਆਦਮੀਂ
ਹੈਸਲਾ ਹੈ ਕਾਰਗਰ ਤੇ, ਹੈ ਅਸਰ ਅਕਸੀਰ ਦਾ।

ਰੰਗ ਤੇਰੀ ਦੋਸਤੀ ਦਾ, ਲਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਦੋਸਤਾ
ਹੋ ਗਿਆ ਕਾਫੂਰ ਝੂਠਾ, ਜੋ ਨਸ਼ਾ ਸੀ ਓਸ ਦਾ।

ਵਾਅਦਾ ਕੋਈ ਵਢਾ ਨਾ, ਤੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਕਰ ਗਿਉਂ
ਫੇਰ ਵੀ ਇਤਿਬਾਰ ਕਰਦੇ, ਸਾਂ ਰਹੇ ਪਰ ਓਸ ਦਾ।

ਕਰ ਸਿਆਣਪ ਫੇਰ ਵੀ ਹਾਂ, ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬਹਿ ਗਏ
ਸਮਝ ਜਾਵੀਂ ਅਰਥ ਆਪੇ, ਇਸ ਜੁਬਾਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਦਾ।

ਹੈ ਗਿਲਾ ਕਰਨਾ ਨਿਰਾਦਰ, ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਜਾਪਦਾ
ਛੱਡਿਆ ਪੱਲਾ ਨਹੀਂ ਗਾ, ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਹੋਸ਼ ਦਾ।

ਝੂਠੜੇ ਤੇਰੀ ਜੁਬਾਂ ਸੀ, ਵਾਅਦੇ ਕਰਦੀ ਰਹੀ
ਸੱਚ ਹੋ ਜਾਵਣ ਕਦੀ ਤੇ, ਦਿਲ ਰਿਹਾ ਇਹ ਲੋਚਦਾ।

ਨਾ ਰਹੀ ਜੇ ਦੋਸਤੀ ਪਰ, ਹੱਕ ਤੇਰਾ ਹੈ ਅਜੇ
ਫਰਕ ਕੀਕਣ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਿਲ ਵਿਚਾਰਾ ਸੋਚਦਾ।

ਵੇਖ ਸੰਧੂ ਰੰਗ ਤੂੰ ਇਸ, ਬਦਲਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ
ਹੈ ਜਮਾਨਾ ਬਦਲਿਆ ਰਖ, ਪਾਸ ਹਰਦਮ ਹੋਸ਼ ਦਾ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਆਸ ਦੇ ਹੀ, ਗੀਤ ਜੋ ਗਾਂਦੇ ਰਹੇ
ਪੀੜ ਪੀਂਦੇ ਵੀ ਸਦਾ ਉਹ, ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਨਿੱਤ ਹੀ ਜਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਾਦਸੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਮੇੜ ਹਰ ਇਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ, ਦੈਂਤ ਲਹਿਰਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਸਨ ਸਾਮਣੇ ਤੇ, ਜੋਸ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਣ ਦਾ
ਹਰ ਕਦਮ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ, ਹੜ ਜਿਵੇਂ ਆਂਦੇ ਰਹੇ।

ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਦੇ, ਇਕ ਨਿਆਰੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ
ਫੇਰ ਕਿਉਂ ਕਰ ਉਡ ਝੂਠੀ, ਯਾਰ ਤੇ ਲਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਵਿਕਣ ਜੇਗੀ, ਵਸਤ ਹੋਏ ਆਦਮੀ
ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਚੌਪਰੀ ਤੇ, ਲੁੱਟਕੇ ਖਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਜਾਗਦੇ ਮਰਜੀਵੜੇ ਜਦ, ਧਰਤ ਵੀ ਦੇਵਣ ਹਿਲਾ
ਜੀਣ ਦੱਸਣ ਸੀਸ ਦਾਅ ਤੇ, ਜੇ ਸਦਾ ਲਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਕਰਜ਼ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ, ਹੈ ਬੜਾ ਹੀ ਦੋਸਤੇ
ਹੱਕ ਦੀ ਜੋ ਕਰਨ ਰਾਖੀ, ਜਾਨ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਗੁੰਜਦੀ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਸ਼ਹਿਨਾਈ ਜਦੋਂ
ਖਬਰ ਤੇਰੇ ਆਣ ਦੀ ਪਾਈ ਜਦੋਂ।

ਰੋਂਦਿਆਂ ਕੁਰਲਾਂਦਿਆਂ ਬੀਤੇ ਕਈ
ਬਦਲ ਜਾਵਣ ਮਹਿਕ ਵੀ ਆਈ ਜਦੋਂ।

ਦੇਸਤੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵੇਖੇ ਹਨ ਕਈ
ਨਜ਼ਰ ਤੂੰ ਹੈ ਯਾਰ ਬਦਲਾਈ ਜਦੋਂ।

ਦਿਨ ਮਿੜਾਂ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਜਾਪਣ ਜਿਵੇਂ
ਨਜ਼ਰ ਮੇਰੀ ਯਾਰ ਭਰਮਾਈ ਜਦੋਂ।

ਸਭ ਮਜ਼ਾਨੇ ਦੌਲਤਾਂ ਦੇ ਹੇਚ ਨੇ
ਦੀਦ ਦੀ ਹੈ ਰੀਝ ਬਰ ਆਈ ਜਦੋਂ।

ਰੇਗ ਦੇਵੇ ਆਪ ਹੀ ਦਾਰੂ ਕਰੇ
ਬਣ ਮਸੀਹਾ ਹਾਲ ਪੁਰਸਾਈ ਜਦੋਂ।

ਬਣ ਮੁਸੀਬਤ ਹੈ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਹਰ ਘੜੀ
ਸਾਬ ਜਾਵੇ ਛੱਡ ਪਰਛਾਈ ਜਦੋਂ।

ਰੇਕਿਆ ਸੀ ਦਿਲ ਬੜਾ ਤੂੰ ਬਾਜ਼ ਆ
ਵੇਖ ਉਸਦੀ ਅੱਖ ਮਸਤਾਈ ਜਦੋਂ।

ਵਿੱਚ ਜਾਮੈ ਫੁਲਿਆ ਹੀ ਮੈਂ ਫਿਰਾਂ
ਕੌਣ ਰੋਕੇ ਮੌਤ ਹੈ ਆਈ ਜਦੋਂ।

ਜਾਮ ਕੁਛ ਬੇਵੱਸ ਹੋਕੇ ਪੀ ਗਏ
ਯਾਰ ਮਹਿਫਲ ਇੰਝ ਗਰਮਾਈ ਜਦੋਂ।

ਤਰਸ ਉਸ ਦੀ ਬੇਦਿਲੀ ਤੇ ਆ ਗਿਆ
ਸ਼ਕਲ ਵੇਖੀ ਅੱਤ ਮੁਰਝਾਈ ਜਦੋਂ।

ਫੁੱਲ ਫਿਰ ਜਾਪਣ ਖਿੜੇ ਕੁਛ ਆਸ ਦੇ
ਛੇੜ ਦੇਵੇ ਤਰਬ ਪੁਰਵਾਈ ਜਦੋਂ।

ਖੜਗ ਚੁੱਕਣੀ ਹੀ ਪਵੇ ਫਿਰ ਹੱਕ ਲਈ
ਕੰਮ ਨਾ ਦੇ ਵੀਰ ਨਰਮਾਈ ਜਦੋਂ।

ਸਾਧਨਾ ਤੂੰ ਲਕਸ਼ ਦੀ ਲੈ ਕਰ ਕੜੀ
ਸਾਮਣਾ ਕਰ ਮੌਤ ਵੀ ਆਈ ਜਦੋਂ।

ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਓਸ ਦੀ ਹੈ ਫਰਜ਼ ਹੀ
ਆ ਗਿਆ ਦੁਸ਼ਮਨ ਵੀ ਸ਼ਰਨਾਈ ਜਦੋਂ।

-48-

ਵੇਖਕੇ ਵੀ ਫੇਰ ਦੀਦੇ, ਭੁੱਖੜੇ ਦੀਦਾਰ ਦੇ
ਦੀਦ ਉਸ ਦੀ ਹੈ ਅਨੋਖੀ, ਸਦਕੜੇ ਦਿਲਦਾਰ ਦੇ।

ਅਰਥ ਭੁੱਲੇ ਜਾਪਦੇ ਨੇ, ਸ਼ਬਦ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਹੜ ਗਏ ਨੇ ਅਰਥ ਸਾਰੇ, ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਵਿਚ ਧਾਰ ਦੇ।

ਨੈਣ ਨੇ ਬੇਚੈਨ ਹਰਦਮ, ਨਰਗਸੀ ਇਹ ਜਾਪਦੇ
ਤੇ ਮਮੇਲੇ ਵਾਂਗ ਡੋਬੂ, ਖਾਣ ਵਿਚ ਇਹ ਬਾਰ ਦੇ।

ਖਿੱਚਦੇ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਬਣਕੇ, ਵਾਂਗ ਮਿਕਨਾਤੀਸ ਦੇ
ਆਪ ਹੀ ਇਹ ਨਿੱਤ ਡੋਬਣ, ਆਪਹੀ ਨੇ ਤਾਰਦੇ।

ਯਾਰ ਤੇ ਹਾਂ ਰੱਖ ਤਕਵਾ, ਨਿੱਲ੍ਹ ਪੈਂਦੇ ਸਾਗਰੀਂ
ਖੜ੍ਹ ਕਿਨਾਰੇ ਜੋ ਉਡੀਕਣ, ਆਰਦੇ ਨਾ ਪਾਰ ਦੇ।

ਨਫਰਤਾਂ ਦੀ ਕਾਂਗ ਅੱਗੇ, ਡਟ ਖਲੋਤਾ ਬੋਲਦਾ
ਕਿੰਜ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਓਂ ਤੂੰ, ਬਸ ਬਹਾਨੇ ਟੋਲਦਾ।

ਆਪਣੇ ਹੀ ਯਾਰ ਬਣਦੇ, ਹਨ ਦਵਾ ਹਰ ਰੋਗ ਦੀ
ਖਾ ਗਿਆ ਕੀ ਰੋਗ ਤੈਨੂੰ, ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਫੋਲਦਾ।

ਗਾਮ ਵੀ ਯਾਰੇ ਹਨ ਜ਼ਰੂਰੀ, ਆਦਮੀਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ
ਪੇਲ ਬਾਝੋਂ ਨਾ ਕਦੇ ਵੀ, ਢੇਲ ਕੋਈ ਬੋਲਦਾ।

ਨਾਲ ਯਾਰਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ, ਹੈ ਨਰੋਈ ਜਾਪਦੀ
ਦੇਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਦਾ, ਗਾਮ ਵੀ ਸਾਰੇ ਫੋਲਦਾ।

ਘੋਲ ਹੀ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ, ਘੋਲ ਸਮਝੇ ਬੰਦਗੀ
ਮੱਲ ਮੇਦਾਂ ਛੱਡ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਮਜ਼ਾ ਕੀ ਘੋਲ ਦਾ।

ਘੋਲ ਹੀ ਰੱਖੇ ਰਵਾਂ ਇਸ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਦਾ
ਘੋਲ ਜਿਸ ਦਾ ਆਸਰਾ ਉਹ, ਨਾ ਕਦੀ ਵੀ ਭੋਲਦਾ।

ਰੱਖ ਕਾਬੂ ਤੂੰ ਜੁਬਾਂ ਤੇ, ਉਝ ਲਾਣਾ ਠੀਕ ਨਾ
ਹੈ ਸਿਆਣਾ ਬੋਲ ਨੂੰ ਜੋ, ਤੇਲਕੇ ਹੈ ਬੋਲਦਾ।

ਢੇਲ ਮੇਰਾ ਹੈ ਅਨੇਖਾ, ਆਪਣੀ ਹੀ ਤਰਜ਼ ਦਾ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਸਾਥ ਮੈਂ ਨਾ, ਛੱਡਣਾ ਹੈ ਢੇਲ ਦਾ।

ਨਾਲ ਯਾਰਾਂ ਬੈਠਕੇ ਕਰ, ਦਿਲ ਜ਼ਰਾ ਆਰਾਸਤਾ
ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੇ ਕਾਸਤੋਂ ਹੈਂ, ਵਿੱਸ ਫਿਰਦਾ ਘੋਲਦਾ।

ਲਕਸ਼ ਬਾਝੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਹ, ਦੇਸਤਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ
ਸਾਧ ਲੈ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਨਮੋਲ ਦਾ।

ਟਹਿਕਦੀ ਸੀ ਵਾਂਗ ਫੁੱਲਾਂ, ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਜਿੰਦਗੀ
ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਵੇਂ, ਸੀ ਰਵਾਨੀ ਜਿੰਦਗੀ।

ਨਾਲ ਮਸਤੀ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ, ਦਿਨ ਬਿਤਾਏ ਕਰ ਖੁਸ਼ੀ
ਵਾਂਗ ਸੁਪਨੇ ਬੀਡਗੀ ਜੋ, ਸੀ ਸੁਹਾਣੀ ਜਿੰਦਗੀ।

ਫੇਰ ਦਿਨ ਆਏ ਜਵਾਨੀ, ਦੇ ਗਏ ਗਭਰੋਟ ਹੋ
ਸਹਿਜ ਹੀ ਫਿਰ ਸਿੱਖ ਲੀਤੀ, ਅੱਖ ਲਾਣੀ ਜਿੰਦਗੀ।

ਸਾਬ ਸੁਹਣੇ ਯਾਰ ਦਾ ਸੀ, ਨਾਲ ਸ਼ਗਨਾਂ ਮਾਣਿਆਂ
ਸਿੱਖ ਲੀਤਾ ਪਿਆਰ ਕੋਲੋਂ, ਕਿਵ ਪੁਗਾਣੀ ਜਿੰਦਗੀ।

ਦਿਨ ਸੰਧੂਰੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਹਰ, ਰਾਤ ਜਾਪੇ ਸੰਦਲੀ
ਸੱਚ ਦੀ ਸੀ ਤੇਰ ਤੁਰ ਹਰ, ਪਲ ਪਛਾਣੀ ਜਿੰਦਗੀ।

ਪ੍ਰੀਤ ਮੇਰੀ ਜੀਤ ਜਾਪੇ, ਸੰਗ ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਦੇ
ਸਭ ਪਿਆਰੇ ਜਾਪਦੇ ਨਾ, ਸੈ ਬਗਾਨੀ ਜਿੰਦਗੀ।

ਰੀਝ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹਰ, ਫੇਰ ਕਰਕੇ ਮਿਹਨਤਾਂ
ਰੱਜਕੇ ਹਰ ਇਕ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ, ਖੁਬ ਮਾਣੀ ਜਿੰਦਗੀ।

ਭਗਤ ਤੋਂ ਲੈ ਜੋਸ਼ ਅੱਗੇ, ਬੋਸ ਵਾਂਗੂ ਸਾਂ ਵਧੇ
ਸੇਧ ਮੇਹਨ ਦੀ ਸਿਖਾਈ, ਸੀ ਬਿਤਾਣੀ ਜਿੰਦਗੀ।

ਨਫਰਤਾਂ ਦੀ ਕਾਂਗ ਆਈ, ਜਦ ਉਮਡਕੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ
ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੀ ਵੇਖ ਲੀਤੀ, ਵੰਡ ਕਾਣੀ ਜਿੰਦਗੀ।

ਜਾਣਿਆਂ ਇਤਹਾਸ ਫਿਰ ਮੈਂ, ਆਪਣੀ ਵੀ ਕੌਮ ਦਾ
ਨਾਨਕੋ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਹਾਂ, ਨੂੰ ਵਿਖਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਇਸਤਰਾਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ, ਧਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀ
ਵਾਂਗ ਸੀਤਲ ਧਰਮ ਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਹੰਡਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੁਛ ਨਦੀਦੇ, ਤੇ ਨਸ਼ੁਕਰੇ ਵੀ ਮਿਲੇ
ਰੋਲਦੇ ਪੇਰਾਂ 'ਚ ਵੇਖੇ, ਉਹ ਨਮਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਹੋਕਿ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਗਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਵੇਖਿਆ
ਨਾਲ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਿਲੀ ਹੀ, ਮੈਂ ਲੰਘਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਿਲੀ ਦਾ, ਨਾਮ ਆਖਣ ਦੇਸਤੇ
ਫੇਰ ਕਿਉਂ ਕਰ ਬੇਦਲੀਲੇ, ਹੋ ਗਵਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ?

ਜ਼ਹਿਰ ਵੀ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ, ਸ਼ਹਿਦ ਵੀ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਪਾ ਲਵੇ ਕਰ ਆਸ ਰਿੜਕੇ, ਜੇ ਮਧਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤੋਰ ਨੂੰ ਹੀ, ਸ਼ਾਨ ਅਪਣੀ ਜਾਣ ਲੈ
ਚੁਕ ਗਈ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਜਾਵੇ, ਹੋ ਪੁਰਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਰੱਖ ਨਾ ਵਾਪੂ ਗਿਲੇ ਤੂੰ, ਹੁਣ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸਤਾ
ਕਰ ਗਿਲੇ ਨਾ ਬੀਤ ਜਾਵੇ, ਵਿਚ ਗਿਲਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਦਾਤ ਹੈ ਅਣਮੇਲ ਇਹ ਤੇ, ਨਾ ਦੁਬਾਰਾ ਆਇਗੀ
ਨਾ ਗਵਾ ਤੂੰ ਯਾਰ ਮੇਰੇ, ਕਰ ਨਦਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

-51-

ਨਿਕਲ ਤੁਰਦਾ ਹਾਂ ਘਰੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰਾਂ
ਦਰ ਬਗਾਨਾ ਤੱਜ ਤੁਰਦਾ ਜਿਸ ਤਰਾਂ।

ਵਾਵਰੋਲੇ ਚੁੱਕ ਖੜਦੇ ਨੇ ਜਿਵੇਂ
ਪੈਰ ਜਾਂਦੇ ਉਖੜ ਭੋਂ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰਾਂ।

ਕਬਰ ਵਿਚੋਂ ਰੂਹ ਜੀਕਣ ਉਠ ਤੁਰੇ
ਸਫਰ ਅਣਜਾਣੀ ਖਲਾ ਦਾ ਜਿਸ ਤਰਾਂ।

ਨਾ ਟਕਾਣਾ ਦੂਰ ਤਕ ਕੋਈ ਕਿਤੇ
ਰਾਹ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਵਾਂ ਜਿਸ ਤਰਾਂ।

ਬਾਝ ਤੇਰੇ ਸੱਜਣਾ ਸੁਨਸਾਨ ਹੈ
ਘਰ ਅਧੂਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰਾਂ।

ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ ਦਿਲ 'ਚ ਮੇਰੇ, ਵੱਸਿਆ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ
ਵੱਸਿਆ ਹੈ ਬੇਖਤਰ ਘਰ, ਹੋਇ ਜੀਕਣ ਆਪਦਾ।

ਹੈ ਰਹੀ ਬਰਸਾਤ ਯਾਰਾ, ਚਾਹਤਾਂ ਦੀ ਅੱਜ ਤੇ
ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੀਕ ਇਸ ਵਿਚ, ਭਿੱਜਿਆ ਮੈਂ ਜਾਪਦਾ।

ਭੁੱਲਿਆ ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਹੀ, ਅੱਜ ਤੇ ਪਹਿਚਾਨ ਮੈਂ
ਹਰ ਤਰਫ਼ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੈਨੂੰ, ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ ਆਪ ਦਾ।

ਹੈ ਸੁਤਾ ਤੇ ਯਾਰ ਮੇਰੀ, ਤੂੰ ਬਸੇਰਾ ਕਰ ਲਿਆ
ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਰਾਗ ਤੇਰੇ, ਹੀ ਰਹਾਂ ਆਲਾਪਦਾ।

ਵੱਸਦੀ ਮੇਰੇ ਮਿਆਲਾਂ, ਵਿਚ ਸਦਾ ਤੂੰ ਯਾਦ ਬਣ
ਪੰਧ ਤੇਰੇ ਆਣ ਦੇ ਹੀ, ਮੈਂ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਨਾਪਦਾ।

ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਆਈ ਨਸੀਬੀਂ, ਸਾਥ ਤੇਰਾ ਕਰ ਲਿਆ
ਭੋਗਿਆ ਨਾ ਵਕਤ ਕੋਈ, ਦੁੱਖ ਤੇ ਸੰਤਾਪ ਦਾ।

ਮੁਹ ਲਿਆ ਜਿਸ ਇੰਦ ਨੂੰ ਵੀ, ਓਹੀ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੈ
ਲੈ ਲਿਆ ਕਰ ਹੌਸਲਾ ਸੀ, ਹੱਥ ਸੰਘੂ ਆਪ ਦਾ।

ਹੋ ਚੁਕੇ ਬੇਗੀਰਤੇ ਸਨ, ਲੋਕ ਤੂੰ ਗੋਰਤ ਭਰੀ
ਨਾ ਧਰਮ ਦੀ ਕਰਨ ਰਾਖੀ, ਫੇਰ ਤੂੰ ਰਾਖੀ ਕਰੀ।

ਤੇਗ ਦੀ ਵੀ ਧਾਰ ਪਰਖੀ, ਤੇਗ ਅਪਣੀ ਜਾਨ ਤੇ
ਜਾਨ ਅਪਣੀ ਵਾਰ ਸਚ ਤੇ, ਵੇਲ ਤੂੰ ਰੱਖੀ ਹਰੀ।

ਵਾਂਗ ਮਰਦਾਂ ਜਾਚ ਦੱਸੀ, ਮਰਦ ਹੋਕੇ ਜੀਣ ਦੀ
ਕਰਮ ਯੋਗੀ ਧਰਮ ਦੀ ਫਿਰ, ਨੀਂਹ ਪੱਕੀ ਤੂੰ ਧਰੀ।

ਖੇ ਚੁਕੇ ਸਨਮਾਨ ਸਾਰੇ, ਹਿੰਦ ਵਾਸੀ ਸਨ ਉਦੋਂ
ਜਾਲਮਾਂ ਤੇ ਜਾਬਰਾਂ ਤੋਂ, ਬੈਠਗੀ ਜਨਤਾ ਡਰੀ।

ਕਰ ਹਵਾਲੇ ਹੈਸਲੇ ਦੇ, ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀ ਫੇਰ ਤੂੰ
ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ ਨੂੰ ਭਾਂਜ ਦੇਕੇ, ਹੈਸਲੇ ਛੋਹੀ ਲਰੀ।

ਛੱਡਕੇ ਗੋਬਿੰਦ ਦੇ ਹੀ, ਆਸਰੇ ਫਿਰ ਵਾਗ ਤੂੰ
ਧਰਮ ਖਾਤਰ, ਦੇਸ਼ ਬਦਲੇ, ਮੌਤ ਸੀ ਤੂੰ ਜਾ ਵਰੀ।

ਜੁਲਮ ਦੀ ਫਿਰ ਕੰਧ ਢਾਹੀ, ਉਸ ਬਲੀ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ
ਤਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹਿੰਦ ਸਾਰੀ, ਧਰਮ ਦੀ ਕਰ ਗਲ ਖਰੀ।

ਚੰਦ ਨਿੱਕਾ ਵੀਰ ਸਾਡੀ, ਏਸ ਧਰਤੀ ਮਾਨ ਦਾ
ਜੇ ਅਜੇ ਹੈ ਛੋਟੜਾ ਤੇ, ਭੈਣ ਦੇ ਨਾ ਹਾਣ ਦਾ।

ਨਿੱਘ ਅਪਣੀ ਚੰਦ ਦੀ ਪਰ, ਕੇ ਨਹੀਂ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ
ਨਿੱਘ ਸਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਪਰ, ਉਹ ਸਦਾ ਹੈ ਮਾਣਦਾ।

ਹੈ ਅਨੇਖਾ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ, ਚਲਨ ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਤੇ
ਰੀਝ ਅਪਣੇ ਯਾਰ ਦੀ ਉਹ, ਮਾਸ ਭੁੰਨਣ ਰਾਣ ਦਾ।

ਬੇਖਤਰ ਹੋ ਜੱਫੀਆਂ ਵਿਚ, ਥੰਮ ਤਪਦੇ ਲੈਣ ਉਹ
ਇਸ਼ਕ ਲੱਗਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਨਾ ਫਿਕਰ ਹੈ ਜਾਨ ਦਾ।

ਪਾ ਲਵੇ ਮੰਜ਼ਲ ਸਦਾ ਹੀ, ਉਹ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰੇ
ਲਕਸ਼ ਅਪਣਾ ਜੋ ਦਿਲੇ ਵਿਚ, ਪੱਕਿਆਂ ਕਰ ਠਾਣਦਾ।

ਜੇ ਅਸਾਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦਾ, ਪਾੜਦਾ ਵਿਚ ਟੋਲਿਆਂ
ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਵੱਖ ਵਾਦੀ, ਧਰਮ ਨਾ ਇਨਸਾਨ ਦਾ।

ਭਾਰ ਅਪਣੇ ਹੀ ਖੜੀ ਹਰ, ਧਰਤ ਵਿਚ ਅਸਮਾਨ ਦੇ
ਆਸਰਾ ਹੈ ਏਸ ਨੂੰ ਬਸ, ਧਰਮ ਤੇ ਈਮਾਨ ਦਾ।

ਧਰਮ ਬਿਨ ਵੀ ਬੇਤੁਕੀ ਹੈ, ਜਿੰਦਗੀ ਤੂੰ ਜਾਣ ਲੈ
ਧਰਮ ਹੀ ਕਰਦਾ ਅਸਾਨੂੰ, ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ।

ਲੁੱਟਕੇ ਜੋ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ, ਧਨ ਇਕੱਤਰ ਕਰ ਲਿਆ
ਰੱਬ ਵੀ ਨਾ ਰੀਝਦਾ ਨਾ, ਲਾਭ ਐਸੇ ਦਾਨ ਦਾ।

ਹੋ ਗਿਆ ਮਗਰੂਰ ਜਾਪੇ, ਸਾਕਤਾ ਇਸ ਧਰਤ ਦਾ
ਗਰਵ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਪਦਾ ਹੁਣ ਤਾਣ ਦਾ।

ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਜਬਰ ਸਹਿਣੇ, ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਤ ਨੇ
ਅੰਤ ਨੂੰ ਤੇ ਜੁਲਮ ਵੀ ਹੈ, ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸਾਣ ਦਾ।

ਹੈ ਅਨੇਖਾ ਚਲਨ ਯਾਰੇ, ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਇਸ ਰੀਤ ਦਾ
ਸਾਬ ਦਿਲ ਵੀ ਛੱਡ ਜਾਵੇ, ਸਾਬ ਦੇਵੇ ਮੀਤ ਦਾ।

ਹੈ ਨਿਰੰਤਰ ਸੱਲ ਉਠਦਾ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਲਜੇ
ਪੂਰ ਪਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਕ, ਬੋਲ ਦਰਦੀ ਗੀਤ ਦਾ।

ਕਰਬਲਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ, ਰੋਣ ਲੋਕੀਂ ਜਿਸ ਤਰਾਂ
ਯਾਦ ਵਿਚ ਮਹਿਬੂਬ ਦੀ ਹਰ, ਪਲਘੜੀ ਹੈ ਬੀਤਦਾ।

ਵਾਂਗ ਰਾਂਝੇ ਦਿਲ ਕਦੀ ਵਿਚ, ਬੇਲਿਆਂ ਦੇ ਘੁੰਮਦਾ
ਜਾ ਬਲੀਂ ਢੂੰਡੇ ਪਤਾ ਫਿਰ, ਵਾਂਗ ਸੱਸੀ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ।

ਗਮ ਅਨੇਖੇ ਸਾਂਭਦਾ ਇਹ, ਦਿਲ ਜਨੂਨੀ ਹੈ ਬੜਾ
ਖਾਸ ਜਾਪੇ ਦੇਸਤਾਨਾ, ਇਸ਼ਕ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ।

ਅੱਜ ਦੀ ਨਾ ਗੱਲ ਕੋਈ, ਹੈ ਪੁਰਾਣੀ ਰੀਤ ਹੀ
ਹਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜਾਪੇ, ਖੇਟੜਾ ਹੀ ਨੀਤ ਦਾ।

ਦਿਲ ਵਿਕਾਊ ਢੂੰਡਦੇ ਹਨ, ਖੇਲੁ ਬੈਠੇ ਹੱਟੀਆਂ
ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਵਣਜ ਕਰਨਾ, ਕੰਮ ਹੈ ਬਦਨੀਤ ਦਾ।

ਸੱਚ ਤੇ ਹੀ ਦੇਣ ਪਹਿਰਾ, ਸਿਰ ਤਲੀ ਜੋ ਰੱਖਦੇ
ਆ ਬਣੀ ਤੌਂ ਭੱਜ ਜਾਣਾ, ਕੰਮ ਨਾ ਗੁਰਮੀਤ ਦਾ।

ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਸਮਾਂ ਹੁਣ, ਤੂੰ ਬਦਾਵਾ ਪਾੜ ਨਾ
ਕਾਸ਼ ਤੂੰ ਵੀ ਮਾਣ ਲੈਂਦੋਂ, ਇਕ ਹੁਲਾਰਾ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ।

ਉਮਰ ਸਾਰੀ ਤੱਕਿਆ ਹੈ, ਆਸਰਾ ਤਦਬੀਰ ਦਾ
ਜੀਭ ਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰੇ ਤਾਂ, ਹੀ ਕਿਸੇ ਤਕਦੀਰ ਦਾ।

ਕਿਉ ਭਲਾ ਐਵੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾਂ, ਰੋਸਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਪਿਆਰ ਜਦ ਮੈਂ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਸੋਹਣੀ ਉਸ ਹੀਰ ਦਾ।

ਹਿੰਦ ਵਾਸੀ ਵੀਰ ਜਾਗੇ, ਰਾਹ ਭਾਲੇ ਆਪਣੀ
ਰਾਹ ਖੋਜੋ ਕਰਮ ਦੀ ਛਡ, ਆਸਰਾ ਤਕਰੀਰ ਦਾ।

ਦੇਸ਼ ਲੁੱਟੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸੁਣ, ਲੌ ਪਖੰਡੀ ਲੀਡਰੇ
ਪਾਸਬਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਾਹੀਂ, ਲੁੱਟਣਾ ਰਹਗੀਰ ਦਾ।

ਹੋਰ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸੋਚੋ, ਲੁੱਟ ਚੱਲੇਗੀ ਭਲਾ
ਜਾਣਗੇ ਹਨ ਲੋਕ ਦੂਜਾ, ਪਾਸੜਾ ਤਸਵੀਰ ਦਾ।

ਕਰਮ ਕਾਲੇ ਦੇਰ ਬਹੁਤੀ, ਨਾ ਲੁਕਾਏ ਜਾਣਗੇ
ਮੁੱਲ ਭਾਰਾ ਦੇ ਚੁਕੇ ਹਾਂ, ਆਪਣੀ ਤਾਖੀਰ* ਦਾ।

* ਦੇਰ

ਵਕਤ ਬਦਲਨ ਵਾਲੜਾ ਹੈ, ਲੋਕ ਜਾਗੇ ਜਾਪਦੇ
ਅਰਥ ਸਮਝੇ ਮੂਰਖੇ ਇਸ, ਕੰਧ ਦੀ ਤਹਿਰੀਰ* ਦਾ।

* ਲਿਖਤ

ਹੋਰ ਵੀ ਮੂਰਖ ਬਣਾਈ, ਜਾਉਗੇ ਕਿੰਨਾ ਅਜੇ
ਰਾਹ ਰੋਕੋਗੇ ਕਿਵੇਂ ਇਸ, ਰੋਹ ਦੀ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ* ਦਾ।

* ਤਲਵਾਰ

ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਦੇਸਤੇ
ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਂ ਦਾ ਜੀਣ ਜੀਣਾ, ਕੰਮ ਨਾ ਬਲਬੀਰ ਦਾ।

ਸਹਿਕਦਾ ਇਤਹਾਸ ਲੁਕਿਆ, ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਹਿ ਰਿਹਾ
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ, ਕੀ ਦੁਗਾੜਾ ਪੈ ਗਿਆ।

ਹਰ ਤਰਫ ਹੈ ਲੁੱਟ ਮੱਚੀ, ਸੰਨ੍ਹ ਲੱਗੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ
ਰਾਖਿਆਂ ਨੇ ਨੀਂਦ ਦਾ ਹੈ, ਜਾਮ ਕੋਈ ਪੀ ਲਿਆ।

ਖੰਡਰਾਂ ਵਿਚ ਰੁਲ ਰਹੇ ਨੇ, ਭਾਗ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ
ਸੋਨ ਦੀ ਇਸ ਲੰਕ ਨੂੰ ਹੈ, ਅੱਗ ਕੋਈ ਲਾ ਰਿਹਾ।

ਰਾਮ ਤੇ ਨਾਨਕ ਭੁਲਾਏ, ਜਾਪਦੇ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸੇ
ਪਰਮ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਉ, ਹੈ ਮੁਨਾਰਾ ਢਹਿ ਗਿਆ।

ਦੇਸ਼ ਖਾਤਰ ਸੂਰਮੇਂ ਜੋ, ਕਰ ਗਏ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ
ਜਾ ਰਿਹਾ ਬੇਕਾਰ ਜਾਪੇ, ਕੌਮ ਦਾ ਸਭ ਦੁਖ ਸਿਹਾ।

ਗੁਰਬਤਾਂ ਨੇ ਘੇਰਿਆ ਹੈ, ਸਭ ਸੁਆਲੀ ਬਣ ਗਏ
ਦੌਲਤਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲੀਡਰ, ਭਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਧਿਆ।

ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਰੋਵਣ ਬਹਾਰਾਂ, ਬਾਗ ਤੋਂ ਹੋਈਆਂ ਜੁਦਾ
ਪਿਆਰ ਅਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਜੋ, ਖੇ ਗਿਆ ਤੂੰ ਢੇਰ ਆ।

ਢੇਰ ਜਾਪੇ ਬਾਬਰਾਂ ਨੇ, ਹਿੰਦ ਮੱਲੀ ਆਣਕੇ
ਕਲਮ ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਤੂੰ, ਨਾਨਕਾ ਜੈਹਰ ਵਖਾ।

ਏਕਤਾ ਵਰਦਾਨ ਮੰਗੇ, ਦੇਸ਼ ਮੇਰਾ ਹਿੰਦੀਓ
ਰਾਮ ਨਾਨਕ ਤੇ ਅਲੀ ਈਸਾ ਕਰੋ ਇਕ ਹੋ ਦੁਆ।

ਸਿੱਖ ਸੰਧੂ ਦੇ ਭਲੀ ਜੋ, ਕੰਮ ਆਵੇ ਸਭਸ ਦੇ
ਰਾਹ ਪਾਣਾ ਭੁੱਲਿਆਂ ਨੂੰ, ਕੰਮ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈ ਭਲਾ।

ਦਾਨ ਵੱਡਾ ਸਭਸ ਤੋਂ ਹੈ, ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਇਲਮ ਦਾ
ਕਰ ਭਲਾ ਤੇ ਹੋ ਭਲਾ ਇਸ, ਕੰਮ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸਿਲਾ।

ਸੌਂ ਗਈ ਕਿਰਪਾਨ ਤੇਰੀ, ਹਿੰਦੀਆ ਹੁਣ ਜਾਗ ਤੂੰ
ਹਨ ਲੁਟੇਰੇ ਆ ਵੜੇ ਫਿਰ, ਧੋ ਬੁਰੇ ਇਹ ਦਾਗ ਤੂੰ।

ਕੁੰਭ ਕਰਨੀ ਨੀਂਦ ਤੇਰੀ, ਗਾਲ ਦਿੱਤਾ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ
ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਸੌਂ ਗਏ ਨੇ, ਕੌਮ ਦੇ ਤਕ ਭਾਗ ਤੂੰ।

ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਹੱਥ ਲਾਲੇ, ਦੇ ਕਿਉਂ ਖਾਲੀ ਰਹੇ
ਪੁੱਛ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕਾ ਕਿਉਂ, ਪਾਲਦਾ ਹੈਂ ਨਾਗ ਤੂੰ?

ਹਰਤਰਫ਼ ਹੈ ਰਾਜ ਹੋਇਆ, ਕੂੜ ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਦਾ
ਹੱਥ ਜਾਪੇ ਰਾਵਨਾਂ ਦੇ, ਸੌਂਪਤੀ ਹੈ ਵਾਗ ਤੂੰ।

ਮਸਜਦਾਂ ਤੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ, ਰੱਢੜਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣ ਜੋ
ਵੇਟਰਾ ਦੇ ਵੇਟ ਪਾਲੇਂ, ਇੱਲਤੀ ਇਹ ਘਾਗ ਤੂੰ।

ਤੱਕ ਜੋ ਹੈ ਗੁਰਯਰਾਂ ਵਿਚ, ਹੋ ਰਿਹਾ ਅੰਧੇਰ ਹੁਣ
ਆਪ ਹੀ ਦੇ ਵੇਟ ਲਾਈ, ਚੰਦਰੀ ਇਹ ਲਾਗ ਤੂੰ।

ਜੜ੍ਹ ਬੁਰੇ ਦੀ ਆਪ ਤੂੰ ਹੈਂ, ਬੀਜਦਾ ਹਰ ਵੇਟ ਦੇ
ਫੇਰ ਕਿਉਂ ਕਰ ਕੋਸਦਾ ਹੈਂ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਭਾਗ ਤੂੰ?

ਵੇਟਰੇ ਆਪੂੰ ਤੁਸੀਂ ਹੋ, ਲੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ
ਬੀਜ ਕੰਡੇ ਲੋੜਦਾ ਹੈਂ, ਕਿਉਂ ਨਦਾਨਾ ਫਾਗ ਤੂੰ?

ਵੇਟਰਾ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਲੈ ਤੂੰ, ਜਾਚ ਅਪਣੀ ਵੇਟ ਦੀ
ਵੇਟ ਦਾ ਸੀ ਹੱਕ ਪਾਇਆ, ਬਹੁ ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਝਾਗ ਤੂੰ।

ਕੀ ਭਲਾ ਤੇ ਕੀ ਬੁਰਾ ਹੈ, ਸੋਚਕੇ ਤੂੰ ਵੇਟ ਪਾ
ਨਾਲ ਹੰਸਾਂ ਰੱਖ ਯਾਰੀ, ਪਾਲ ਨਾ ਹੁਣ ਕਾਗ ਤੂੰ।

ਰੱਬ ਡਰਕੇ ਲੁਕ ਗਿਆ ਵਿਚ, ਮੰਦਰਾਂ ਤੇ ਮਸਜਦਾਂ
ਛੱਡਦੇ ਹੁਣ ਨਫਰਤਾਂ ਦੀ, ਇਹ ਜ਼ਰੀਲੀ ਲਾਗ ਤੂੰ।

ਮਾਨਸਾਂ ਦੀ ਜਾਤ ਸਾਰੀ, ਇੱਕ ਹੀ ਪਹਿਚਾਣ ਲੈ
ਛੁੱਲ ਵੱਖੇ ਵੱਖਰੇ ਤਕ, ਧਰਤ ਦੇ ਇਸ ਬਾਗ ਤੂੰ।

ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਮਨ ਮਟਾਵੇ, ਤੇ ਮਿਟਾਦੇ ਦੂਰੀਆਂ
ਫੈਰ ਹੀ ਤੇ ਸੁਣ ਸਕੇਂਗਾ, ਏਕਤਾ ਦਾ ਰਾਗ ਤੂੰ।

-59-

ਬਣਕੇ ਤਸੱਵਰ ਮੇਲ ਦਾ, ਹਰ ਰਾਤ ਹੈ ਆਂਦੀ ਰਹੀ
ਹਰ ਰੀਝ ਤੇਰੇ ਸੱਜਣਾ, ਹੈ ਗੀਤ ਹੀ ਗਾਂਦੀ ਰਹੀ।

ਜੁਲਮੇ ਸਿਤਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਹਰ ਵਕਤ ਹੀ ਤੇ ਇਹ ਸਮਾਂ
ਹਰ ਪ੍ਰੀਤ ਪਰ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ, ਨਾ ਵਕਤ ਦੀ ਬਾਂਦੀ ਰਹੀ।

ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਨੇ ਧਰਤ ਨੂੰ, ਸ਼ੰਗਾਰਿਆ ਕਰ ਮਿਹਨਤਾਂ
ਖੁਹ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ, ਚੋਰਾਂ ਦੀ ਹੈ ਚਾਂਦੀ ਰਹੀ।

ਨਾ ਤਾਜ* ਚਾਹੇ ਬਣ ਸਕੇ, ਰਾਂਝੇ ਤੇ ਹੀਰਾਂ ਦੇ ਕਦੀ
ਪਰ ਬਾਤ ਸਾਰੀ ਧਰਤ ਹੈ, ਉਸ ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਪਾਂਦੀ ਰਹੀ।

ਹੈ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਨਾ ਕੀ ਗੁਨ੍ਹਾ, ਫਿਰ ਐ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੱਸ ਤੂੰ
ਜਦ ਯਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸਦਾ, ਲਿਵ ਤਾਰ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ।

* ਤਾਜ ਮਹਿਲ

ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਜੋ, ਇਕ ਪਿਆਰਾ ਧਾਮ ਹੈ
ਯਾਦ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਘੜੀਪਲ, ਸੱਜਣਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

ਗੱਲ ਮੈਂ ਬੀਤੀ ਜੁਦਾਈ, ਦੀ ਕਰਾਂ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ
ਪਾਸ ਹੈ ਜਦ ਸੱਜਣਾ ਤੇ, ਹੱਥ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਮ ਹੈ।

ਜੇ ਹਵਾ ਆਦਮ ਹੰਡਾਏ, ਨੇ ਸਦਾ ਹੀ ਪੈਂਡੜੇ
ਮਿਹਨਤਾਂ ਦਾ ਹਰ ਕਣੀ ਤੇ, ਖੁਣ ਗਿਆ ਬਸ ਨਾਮ ਹੈ।

ਸੱਚ ਖੋਜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ, ਚੋ ਲਹੂ ਗੇ ਜੇਸ ਥਾਂ
ਯੋਗ ਪੂਜਾ ਦੇ ਅਸਾਂ ਤੇ, ਜਾਣਿਆ ਉਹ ਧਾਮ ਹੈ।

ਲਿਸ਼ਕਣੇ ਮੀਨਾਰ ਧਨ ਦੇ, ਜੇ ਰਹੇ ਕਰਦੇ ਖੜੇ
ਪਿਆਰ ਸਾਵ੍ਹੇਂ ਹੇਚ ਨੇ ਤੇ, ਅਕਲ ਵੀ ਨਾਕਾਮ ਹੈ।

ਪਹੁ ਫੁਟਾਲਾ ਰੋਜ਼ ਦੇਵੇ, ਸੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਗਾ
ਵੰਡ ਦੇਵੇ ਕਿਰਨ ਸਭ ਨੂੰ, ਜੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਜਾਮ ਹੈ।

ਜੇ ਲਿਆਵੇ ਥਾਲ ਭਰਕੇ, ਬਸ ਸਿਤਾਰੇ ਹੀ ਸਦਾ
ਨਾਮ ਉਸ ਦਾ ਰਾਤ ਹੈ ਤੇ, ਰੰਗ ਉਸਦਾ ਸ਼ਾਮ ਹੈ।

ਸਭ ਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਲਕੋਵੇ, ਝੋਲ ਅਪਣੀ ਪਾ ਲਵੇ
ਫੇਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਬੜਾ ਨਾਂ, ਰਾਤ ਦਾ ਬਦਨਾਮ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆਂ ਤੂੰ ਕਰ ਲਏ ਨੇ, ਭੇਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਕਈ
ਪਿਆਰ ਦੇ ਪਰ ਸੱਚ ਅੱਗੇ, ਹੇਚ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

ਕਿਉਂ ਬੁਝਿਆ ਹੈ ਦਿਲ ਯਾਰਾਂ ਦਾ, ਬੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁਸਕਾਨ ਗਈ
ਖਾਲੀ ਫਿਰਦੇ ਬੁੱਤ ਜਿਵੇਂ ਨੇ, ਤਨ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਜਾਨ ਗਈ।

ਅਸਤਰ ਸ਼ਸਤਰ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਹੀ, ਦੁਰਯੋਧਨ ਇਉਂ ਆਣ ਘੜੇ
ਜੀਕਣ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ, ਨਿਕਲ ਵਿਚੋਂ ਇਨਸਾਨ ਗਈ।

ਅਪਣੀ ਕੁਲ ਨੂੰ ਆਪੇ ਗਾਲੇ, ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਚਾਤਰ ਉਹ
ਲਾਖ ਘਰੀਂ ਜੋ ਸਾੜੇ ਭਾਈ, ਸਮਝੇ ਕੁਲ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਗਈ।

ਨਕਲੀ ਚਿਹਰੇ ਛੂਠੇ ਵਾਅਦੇ, ਲੀਡਰ ਢਾਣੀ ਠੱਗਾਂ ਦੀ
ਠੱਗਾਂ ਐਸੇ ਫਾਵੇਂ ਕੀਤੇ, ਅਕਲਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਨ ਗਈ।

ਲਕਸ਼ ਵਿਹੂਣੀ ਭਟਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦੀ ਲੋਕਾਈ
ਪਰਮਾਂ ਪਾੜੀ ਲੀਡਰ ਲੁੱਟੀ, ਹੋ ਫਰਜ਼ੋਂ ਅਣਜਾਣ ਗਈ।

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਜ ਦਿਸੇਂਸਾ ਜੋਕਾਂ ਦਾ
ਲੇਟੂ ਲੀਡਰ ਮੌਜਾਂ ਕਰਦੇ, ਜਨਤਾ ਹੋ ਹਲਕਾਨ ਗਈ।

ਬੇਈਮਾਨੀ ਤਜਕੇ, ਰੋਜ਼ੀ ਕਰ ਤੂੰ ਹੱਕ ਹਲਾਲੀ ਦੀ
ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ ਸੋ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ, ਹੁਣ ਸੱਚੋਂ ਕਰ ਗਜ਼ਰਾਨ ਗਈ।

ਹਿੰਮਤ ਵਾਲੇ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ, ਜੋ ਵੀ ਮਨ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਉਹ
ਜਾਗੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਬਾ, ਗੁੱਡੀ ਚੜ੍ਹ ਅਸਮਾਨ ਗਈ।

ਭਲਕ ਵਖਾਕੇ ਛੁਪ ਨਾ ਯਾਰਾ, ਚੰਦਾ ਬਣਕੇ ਪਹਿਲੀ ਦਾ
ਛੁਪ ਜਾਵੇਂ ਤੇ ਈਕਣ ਲੱਗੇ, ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਚਮਕਾਨ ਗਈ।

ਦੇ ਰਹੇ ਆਵਾਜ਼ ਤੈਬੋਂ, ਯਾਰ ਆਇਆ ਨਾ ਗਿਆ
ਰੀਝ ਨੂੰ ਤੈਬੋਂ ਕਦੀ ਵੀ, ਕਿਉ ਪੁਗਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਰਾਤ ਦੇਂਦੀ ਜਨਮ ਚਾਰੇ, ਨਿੱਤ ਸੁਹਣੇ ਸੂਰਜਾਂ
ਦਾਗ ਉਸ ਤੋਂ ਨ੍ਹੇਰਿਆਂ ਦਾ, ਪਰ ਮਿਟਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਚੁੰਮਦੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਖਾਤਰ, ਦਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਰਮੇਂ
ਹੈਸਲੇ ਬਿਨ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੀ, ਤਾਂ ਜਗਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਮੌਤ ਨੂੰ ਅਠਕੇਲੀਆਂ ਕਰ, ਹਨ ਜੁਝਾਰੂ ਹੱਸਦੇ
ਜਾਨ ਹੀਲੇ ਬਿਨ ਕਦੀ ਵੀ, ਲਕਸ਼ ਪਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਗੁਰ, ਤੇਗ ਬਾਦਰ ਜਾਨ ਵੀ
ਸਿਰ ਕਦੀ ਬਿਨ ਸ਼ੌਕ ਵੀਰੇ, ਹੈ ਕਟਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਚਾਹ ਸੀ ਮੈਂ ਵਾਰ ਇਕ ਹੀ, ਜਾ ਲਵਾਂ ਮੰਜ਼ਲ ਸਹੀ
ਪਰ ਉਮਰ ਭਰ ਸਫਰ ਲੰਮਾਂ, ਇਹ ਮੁਕਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਆਸ ਤੇ ਚਿਤਵੇ ਬੜੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਹਸਰਤਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲ
ਜੀਣ ਜੋਗਾ ਇੱਕ ਢਾਰਾ, ਪਰ ਬਣਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਗਜ਼ਲ ਗੇ ਨੇ ਗਜ਼ਲ ਗੋਈ, ਕਰ ਰਹੇ ਇਹ ਜਾਣਕੇ
ਜਖਮ ਦਿਲ ਦੇ ਇਸ ਬਹਾਨੇ, ਫੋਲਦੇ ਉਹ ਆਣਕੇ।

ਨਾ ਜਮਾਨਾ ਕਸਰ ਕੋਈ, ਹੈ ਕਦੇ ਵੀ ਛੱਡਦਾ
ਜਾਨ ਆਸ਼ਕ ਵਾਰ ਦੇਵੇ, ਦਿਲ ‘ਚ ਪੱਕੀ ਠਾਣਕੇ।

ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਅਜੇ ਵੀ, ਠੱਗਣਾ ਹੈ ਲੀਡਰਾਂ
ਕੀ ਅਜੇ ਥਕੇ ਨਹੀਂ ਉਹ, ਕੁਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਣਕੇ।

ਹੋਸ਼ ਕਰ ਤੂੰ ਐ ਜਮਾਨੇ, ਵਕਤ ਹੁਣ ਵੀ ਸਾਂਭ ਲੈ
ਫੇਰ ਨਾ ਰੋਵੀਂ ਪਿਆ ਤੂੰ, ਸੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘਾਣਕੇ।

ਸੱਚ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਂ ਰੇਲਿਆ
ਸੂਰਸੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ, ਸਚ ਨਿਤਾਰੇ ਛਾਣਕੇ।

ਨਾ ਸਤਾਓ ਹੋਰ ਐਨਾ, ਹੱਦ ਹੋਗੀ ਜੁਲਮ ਦੀ
ਉੱਠਣਾ ਵਿਦਰੋਹ ਹੁਣ ਤਾਂ, ਤੁਰ ਸਮਾਂ ਪਹਿਚਾਣਕੇ।

ਹਰ ਸਮੇਂ ਹੀ ਰਾਮ ਨਾਨਕ, ਰੂਪ ਕੋਈ ਧਾਰਦਾ
ਸਾਕਤੇ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਜੋ, ਕਰ ਸਕੇ ਹਿੱਕ ਤਾਣਕੇ।

ਵੰਡ ਕਿਉ ਇਨਸਾਨ ਪਾਵੇ, ਏਸ ਪਰਤੀ ਮਾਤ ਦੀ ?
ਭੁੱਲਗੀ ਪਹਿਚਾਣ ਇਸ ਨੂੰ, ਕਿੰਝ ਆਦਮ ਜਾਤ ਦੀ ?

ਮਰਨ ਮਾਰਨ ਯਾਦ ਇਸ ਨੂੰ, ਜੀਣ ਜਾਪੇ ਭੁੱਲਿਆ
ਕੀ ਕਦਰ ਨਾ ਏਸ ਨੂੰ ਹੈ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਦਾਤ ਦੀ ?

ਸਮਝ ਬੈਠਾ ਹੈ ਸਰਿਸ਼ਟੀ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਰਹਿਮ ਤੇ
ਸਮਝ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਰਹੀ ਜਿਉ, ਆਪਣੀ ਔਕਾਤ ਦੀ।

ਹੋ ਗਿਆ ਕੀ ਫੇਰ ਚਾਹੇ, ਟੁੱਟ ਹਾਂਡੀ ਵੀ ਗਈ
ਇੰਝ ਹੀ ਜਾਵੇ ਪਛਾਣੀ, ਜਾਤ ਵੀ ਕਮਜ਼ਾਤ ਦੀ।

ਤੌਕ ਲੋਟੂ ਲੀਡਰੇ ਹੈ, ਫਿਰ ਗੁਲਾਮੀ ਪਾ ਰਹੇ
ਭੁੱਲਗੇ ਕਿਉ ਲੀਡਰੇ ਸਭ, ਜਾਚ ਸੱਚੀ ਬਾਤ ਦੀ।

ਹਰ ਸਮੇਂ ਹੈ ਧਰਮ ਵੀਰੇ, ਹੱਥ ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ
ਉਹ ਸਿਆਣਪ ਮਾਤ ਕਰਦੇ, ਸੱਚ ਦੀ ਸੌਗਾਤ ਦੀ।

ਹਰ ਖੁਨਾਮੀ ਆਪਣੀ ਹਨ, ਝੇਲ ਪਾਂਦੇ ਓਸਦੀ
ਲੁੱਟ ਲੀਤੀ ਹੈ ਗੁਨਾਹਾਂ, ਸਾਦਗੀ ਵੀ ਰਾਤ ਦੀ।

ਮੇਡਿਆਂ ਤੇ ਵਾਲ ਕਾਲੇ, ਸੁੱਟ ਕੇ ਉਹ ਆ ਗਏ
ਦੈ ਭੁਲੇਖਾ ਆ ਗਈ ਬਦਲੀ ਜਿਵੇਂ ਬਰਸਾਤ ਦੀ।

ਚਮਕਦੀ ਹੈਂ ਵਾਂਗ ਬਿਜਲੀ, ਫੇਰ ਬਦਲੀਂ ਜਾ ਲੁਕੇਂ
ਯਾਰ ਮੇਰੇ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਰਮਜ਼ ਤੇਰੀ ਝਾਤ ਦੀ।

ਜਦ ਤਿਰੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਦੀ ਹੈ, ਵਾਜ ਕੰਨੀਂ ਪੈ ਗਈ
ਜਿੰਦ ਜੀਕਣ ਲੁੱਛਗੀ ਤੇ, ਜਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈ ਗਈ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੋ ਜੀਣ ਬਦਲੇ, ਭਾਲਦੀ ਸੀ ਆਸਰਾ
ਜਿੰਦ ਹਰ ਆਜ਼ਾਰ* ਤੋਂ ਹੁਣ, ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਨਿਰਭੈ ਗਈ।

* ਦੁੱਖ

ਪਿਆਰ ਸਦਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੀ, ਉੱਡਦੀ ਅਸਮਾਨ ਤੇ
ਆਸ ਦੀ ਉੱਚੀ ਅਟਾਰੀ, ਪਲਕ ਅੰਦਰ ਢੈ ਗਈ।

ਤਾਣ ਜਾਪੇ ਮੁੱਕਿਆ ਤੇ, ਨਿਰਬਲੀ ਹੈ ਜਾਨ ਵੀ
ਲੱਗਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਸਰੋਤਾਂ, ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਹੋ ਖੈ ਗਈ।

ਇਸ ਤਰਾਂ ਬੇਚਾਰਗੀ ਦੀ, ਹਾਲਤੇ ਮੈਂ ਹੋ ਗਿਆਂ
ਜਿਉ ਖਿੜੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਤੇ ਲਗ, ਓਲਿਆਂ ਦੀ ਤੈ ਗਈ।

ਹਨ ਯਰਾਨੇ ਪਾਲਣੇ ਸਚ, ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੇ ਬੜੇ
ਸੱਚ ਸਾਰਾ ਖੁੱਟਿਆ ਤੇ, ਝੁਠ ਦੀ ਹੋ ਜੈ ਗਈ।

ਮੌਤ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਹੈ, ਹਾਸੜਾ ਨਾਦਾਨ ਦਾ
ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਇਸ ਤਰਾਂ ਜਿਉ, ਆਂਵਦੀ ਪਰਲੈ ਗਈ।

ਤਾਰਿਆ ਹੈ ਮੁੱਲ ਯਾਰਾ, ਪਿਆਰ ਦਾ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰਾਂ
ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਜਿਉ, ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਹੈ ਗਈ।

ਕੀ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕੀ, ਹਰ ਘੜੀ ਦਾ ਹੁਣ ਗਿਲਾ
ਬੀਤ ਚੁੱਕੀ ਹਰ ਘੜੀ ਤਾਂ, ਯਾਦ ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਗਈ।

ਵਿਚ ਬੇਬਸੀ ਦੇ ਦੇਸਤੇ, ਕਿਉ ਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰੋ ਵਕਤ ਨੂੰ
ਬਿਨ ਹੈਸਲੇ ਕਿਨ ਤੋੜਨਾ, ਹੈ ਜੰਮ ਚੁੱਕੀ ਪਰਤ ਨੂੰ।

ਪਹਿਚਾਨ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀਂ, ਹੈ ਹਾਬੜੇ ਇਸ ਦੈਤ ਦੀ
ਹੈ ਢਾਹ ਜਿਹੜਾ ਲਾ ਰਿਹਾ, ਅਮਨਾ ਵਿਹੂਣੀ ਪਰਤ ਨੂੰ।

ਹਰ ਥਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਲੱਗਦਾ, ਹਨ ਪੈਰ ਇਸਦੇ ਪਸਰਗੇ
ਕਾਬੂ ਇ ਜਾਣੇ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਪਰਤ ਦੇ ਹੀ ਬਖਤ* ਨੂੰ।

* ਕਿਸਮਤ

ਪਹਿਚਾਨ ਸਭ ਦੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਵੇਖੋ ਚੇਲਦਾ
ਗੋਲਾ* ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਵੰਡਕੇ ਇਸ ਜਗਤ ਨੂੰ।

* ਗੁਲਾਮ

ਹਰਏਕ ਹੀ ਤੇ ਦੇਸ ਜਾ, ਹੈ ਏਸ ਭੜਥੂ ਪਾ ਲਿਆ
ਰਲਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਲ ਪਾ ਲੈ ਜਕੜ ਬਗਲੇ ਭਗਤ ਨੂੰ।

ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਤੇ, ਇਨਸਾਫ ਵੇਖੋ ਕਰ ਰਿਹਾ
ਹੋਕੇ ਰਹੇਗਾ ਇਹ ਫਨਾ, ਬਸ ਠਾਣ ਲੈ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ।

ਇਸ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਨੇ, ਪਰਤੀ ਖੜਾਨੇ ਲੁੱਟਣੇ ?
ਤਲਵਾਰ ਬਣ ਬੇਦੇਸਿਆਂ, ਹੈ ਪਲਟ ਦੇਣਾ ਤਖਤ ਨੂੰ।

ਸੁਰ ਜ਼ਰਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਚਾਹੇ, ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਜ਼ ਦੀ
ਪਰ ਅਦਾ ਦਿਲਕਸ਼ ਅਜੇ ਵੀ, ਹੈ ਤਿਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਦੀ।

ਜ਼ੋਰ ਚਾਹੇ ਚਲ ਨ ਸਕਦਾ, ਨਾਲ ਉਮਰਾਂ ਦੇ ਕਦੀ
ਲੈ ਅਜੇ ਵੀ ਮਿੱਠੜੀ ਹੈ, ਓਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ।

ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਦੇਸਤਾ ਦਾ, ਰੰਗ ਲੱਥਾ ਮੂਲ ਨਾ
ਨਾਜ਼ਬਰਦਾਰੀ ਕਰਾਂ ਮੈਂ, ਨਿੱਤ ਤੇਰੇ ਨਾਜ਼ ਦੀ।

ਹੈ ਸਿਆਣਪ ਕਰ ਗੁਜ਼ਰ ਜੋ, ਰੀਝ ਤੇਰੀ ਦੇਸਤਾ
ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਨਣਾ ਹੈ, ਗੱਲ ਅਸਲੀ ਰਾਜ਼ ਦੀ।

ਮੇਲਕੇ ਹੀ ਰੱਖ ਸੁਰ ਤੂੰ, ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦੇਸਤਾ
ਸੁਣ ਸਕੇਂਗਾ ਫੇਰ ਸੁਰ ਤੂੰ, ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਜ਼ ਦੀ।

ਚਾਹਿ ਉਮਰਾ ਢਲ ਗਈ ਤੇ, ਵਕਤ ਪੀਰੀ ਆ ਗਿਆ
ਪਰ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਉਡਾਰੀ, ਹੈ ਅਜੇ ਵੀ ਬਾਜ਼ ਦੀ।

ਮੇਲ ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਕਰਾਵੇ, ਪ੍ਰੇਮ ਐਸੀ ਦਾਤ ਹੈ
ਜਾਇ ਅੰਬਰ ਚੀਰ ਤਾਕਤ, ਵੇਖ ਤੂੰ ਪਰਵਾਜ਼ ਦੀ।

ਵਹਿਮ ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਵਿਚ ਹੈ ਫਾਬਿਆ ਇਨਸਾਨ ਜੋ
ਵਿਚ ਨਦਾਨੀ ਗੁਜ਼ਰ ਜੀਵਨ, ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਣ ਓ।

ਨੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦਾ ਨਾ, ਰਾਹ ਪਾਵੇ ਉਹ ਕਦੀ
ਨਾ ਮਿਲੇ ਜੇ ਓਸ ਨੂੰ ਇਕ, ਸੁਝ ਦੀ ਵਰਦਾਨ ਲੋ।

ਕਾਗਜ਼ੀ ਢੁੱਲਾਂ ਸਜਾਵਟ, ਚਾਹਿ ਕਰਨੀ ਹੈ ਬੜੀ
ਪਰ ਕਦੇ ਨਾ ਵੰਡ ਹੋਣੀ, ਓਸ ਤੋਂ ਮਹਿਕਾਰ ਬੋ।

ਧਨ ਕਮਾਕੇ ਪੇਟ ਭਰਨਾ, ਹੀ ਗਿਣੇ ਜੇ ਜਿੰਦਗੀ
ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਭੇਤ ਦਾ ਨਾ, ਪਾ ਸਕੇਗਾ ਮਰਮ ਸੋ।

ਕਰ ਵਖਾਵੇ, ਭੇਖ ਪਾਰੀ, ਧਰਮ ਲੇਚਣ ਪਾਲਣਾ
ਓਹ ਜੀਕਣ ਨੇਰਿਆਂ ਦੀ, ਹਨ ਰਹੇ ਬਸ ਪੰਡ ਢੋ।

ਨਾ ਅਲੂਣੀ ਚੱਟ ਹੋਵੇ, ਸਿਲ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਦੋਸਤਾ
ਨਾਲ ਮਿੱਠੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ, ਬੱਝਿਆ ਹੈ ਸਭਸ ਕੋ।

ਸੁਖ ਜੇ ਚਾਹੋਂ ਲੇੜਣਾ ਤੂੰ, ਵਿਚ ਦੁਖੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ
ਸਾਂਝ ਦਾ ਗਾ ਰਾਗ ਹਰਦਮ, ਵਿਤਕਰੇ ਚੱਕੀ ਨਾ ਝੋ।

ਹੈਸਲਾ ਕਰ ਪਾਰ ਕਰ ਲੈ, ਪਰਬਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਹਿਲਾ
ਹਿੰਦਯਾ ਕਿਉ ਜਾਨ ਤੇਰੀ, ਬੇਬਸੀ ਵਿਚ ਮੁਬਤਲਾ*

* ਫਸੀ ਹੋਈ

ਕੱਲ ਸੀ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ, ਅੱਜ ਅੱਡੇ ਪਾਟ ਹੈ
ਧਰਮ ਦਾ ਲੈ ਨਾਮ ਦੇਖੋ, ਕੀ ਰਹੇ ਨੇ ਗੁਲ ਖਿਲਾ।

ਕੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਰਹੇ ਨੇ, ਬੀਜ ਢੂਜੇ ਵਾਸਤੇ
ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਹ ਪਾਣਗੇ ਇਸ, ਬਦਗੁਮਾਨੀ ਦਾ ਸਿਲਾ।

ਜਾਣਦੇਂ ਤੂੰ ਜਾਤ ਇੱਕੇ, ਏਸ ਮਾਨਵ ਜਾਤ ਦੀ
ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਲੋਕ ਤੂੰ ਕਿਉ, ਪਾੜਦਾ ਹੈਂ ਬੁਜ਼ਦਿਲਾ।

ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਮਨ ਮਟਾਵ, ਗੱਲ ਕਰ ਤੂੰ ਸਾਂਝ ਦੀ
ਨਫਰਤਾਂ ਤੇ ਦੂਰ ਰੱਖਣ, ਕਰ ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਸਿਲਾ।

ਨਾ ਰਹੇ ਗਲਤਾਨ ਯਾਰੇ, ਛੱਡ ਦੇਵੇ ਨਫਰਤਾਂ
ਗਾਲ ਦਿੱਤਾ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਨੇ, ਚੰਬੜੀ ਇਹ ਤਜ ਬਲਾ।

ਪਾਠ ਪੁਜਾ ਵਰਤ ਰੋਜੇ, ਤੇ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਜੋ ਕਰੇਂ
ਨਾ ਵਖਾਵੇ ਰੱਬ ਭਾਵਣ, ਦੰਭ ਕਰ ਨਾ ਤੂੰ ਵਲਾ।

ਕੰਮ ਕਿਸ ਹੈ ਧਰਮ ਤੇਰਾ, ਜੇ ਰਹੇ ਉਹ ਪਾੜਦਾ
ਧਰਮ ਜਾਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਹੀ, ਏਸ ਤੇ ਕਰ ਫੈਸਲਾ।

ਮੰਦਰਾਂ ਤੇ ਮਸਜਦਾਂ ਦੇ, ਵਿਡਕਰੇ ਤੂੰ ਛੱਡ ਦੇ
ਸਾਂਝ ਦੇ ਤੂੰ ਮੈਕਦੇ ਚੌਂ, ਜਾਮ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇ ਪਿਲਾ।

ਸੱਲ ਖਾਕੇ ਤੂੰ ਕਲੇਜੇ, ਮਿੱਠੜੇ ਹੀ ਗੀਤ ਗਾ
ਛੇਕ ਸੀਨੇ ਬੰਸਰੀ ਦੇ, ਹਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਭੁਲਾ।

ਵੰਡ ਦੇ ਸਾਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੂੰ, ਜੇ ਪਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਭੇਤ ਇਹ ਹੈ, ਫੁੱਲ ਦਿਲ ਦਾ ਦੇ ਖਿਲਾ।

-70-

ਕਰਨ ਜੇ ਕਰੜੂਤ ਕਾਲੀ, ਚੌਪਰਾਂ ਤੇ ਛਾ ਰਹੇ
ਪਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਕਾਲਖਾਂ ਦਾ, ਹੋਰ ਟਿੱਕਾ ਲਾ ਰਹੇ।

ਰਹਨੁਮਾਈ ਕਰਨਗੇ ਕੀ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਵੀਰਨੇ
ਕੂੜ ਦੇ ਜੇ ਲੈ ਸਹਾਰੇ, ਸੱਚ ਨੂੰ ਹਨ ਘਾ ਰਹੇ।

ਏਕਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ, ਹਨ ਬਹਾਨੇ ਭਾਲਦੇ
ਦਰਆਸਲ ਤੇ ਇਹ ਨੇ ਯਾਰੇ, ਵੰਡੀਆਂ ਹੀ ਪਾ ਰਹੇ।

ਖਸਲਤਾਂ ਨਾ ਛੱਡਦੇ ਤੇ, ਕੋਝੀਆਂ ਨੇ ਬਹਿਵਤਾਂ
ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਚਾਹੇ ਇਹ ਸੱਜਣ, ਰਾਗ ਮਿੱਠੇ ਗਾ ਰਹੇ।

ਪਰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾਲਦੇ ਜੇ, ਹੈਂਕੜਾਂ ਦੀ ਦੇਸਤੀ
ਪ੍ਰੇਮ ਜੇ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਸੋ, ਪਰਮ ਖੂਹੇ ਪਾ ਰਹੇ।

ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਂ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਹੀ ਤੂੰ ਖੜੀ
ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੀ ਅੱਖ ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਲੜੀ।

ਸਭਸ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਛੇਲ ਮੇਰੀ ਪਾ ਗਿਆ
ਪ੍ਰੇਮ ਐਸਾ ਓਸ ਦਾ ਜਾਣੂ ਛੜੀ।

ਖੇਜ ਲੀਡਾ ਸੱਚ ਦਾ ਜਿਨ ਰਾਸਤਾ
ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ ਹੇਚ* ਮੁਸ਼ਕਲ ਵੀ ਬੜੀ।

* ਮਾਮੂਲੀ

ਆਸ ਉਸ ਦੀ ਪੁੱਗਸੀ ਸਭ ਦੋਸਤਾ
ਰਾਹ ਨਿਰੰਤਰ ਖੇਜ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਫੜੀ।

ਨਰਕ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਸੁਰਗ ਫਿਰ ਝਲਕਦਾ
ਫਲ ਲਿਆਵੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਕੜੀ।

ਦਿਲ ਨਿਮਾਣਾ ਰੋਜ਼ ਚਾਹੇ, ਦੇਸ ਜਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ
ਬਾਪ ਤੇ ਘਰ ਬਾਰ ਬੱਚੇ, ਕਿਵ ਭੁਲਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ।

ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਮੋਹ ਬਣਿਆਂ, ਤੇੜ ਹੋਇਆ ਨਾ ਅਜੇ
ਜਾਨ ਵੀ ਮੈਂ ਵਾਰ ਦੇਵਾਂ, ਨਾਲ ਚਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ।

ਹਰ ਨਜ਼ਰ ਮੈਂ ਓਸ ਦੀ ਤੇ, ਹਾਂ ਸਵਾਲੀ ਹੀ ਰਿਹਾ
ਫੇਰ ਕਿਉ ਕਰ ਫਰਜ਼ ਅਪਣਾ, ਮੈਂ ਭੁਲਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ?

ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਏਸ ਥਾਂ ਵੀ, ਨਿੱਤ ਜੋ ਮੈਂ ਲੈ ਰਿਹਾਂ
ਕਰਜ਼ ਇਹ ਜੋ ਲੈ ਰਿਹਾਂ ਕਿਉ, ਨਾ ਚੁਕਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ?

ਇਹ ਵੀ ਮੇਰੀ ਉਹ ਵੀ ਮੇਰੀ, ਵੰਡ ਪਾਵਾਂ ਕਿੰਜ ਮੈਂ
ਧਰਤ ਮਾਂ ਤੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ, ਲੈ ਬਲਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ।

ਦੇਸ਼ ਧਰਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ, ਵੰਡ ਕਾਣੀ ਹੋ ਰਹੀ
ਧਰਮ ਦਾ ਲੈ ਨਾਮ ਵੱਟਾਂ, ਕਿਉਂ ਬਣਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ?

ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਸੁਰਗ ਮੇਰਾ, ਏਸ ਧਰਤੀ ਵਾਸਤੇ
ਲੋਚਦਾ ਨਾ ਜੀਣ ਮੈਂ ਤੇ, ਸੁਰਗ ਵਾਲੀ ਆਸ ਤੇ।

ਹੈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜੀਣ ਜੀਣਾ, ਵਾਂਗ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਸਦਾ
ਵਿੱਚ ਝੋਰੇ ਖੇਰ ਦੇਵਾਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੈਂ ਕਾਸਤੇ?

ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਤੇ ਨਮਾਜ਼ਾਂ, ਕਰ ਅੰਡਬਰ ਮੂਲ ਨਾ
ਨਾ ਬਿਨਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਹਿ ਤੂੰ, ਆਸਰੇ ਦੀ ਝਾਸ ਤੇ।

ਟੇਵਿਆਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਨਾ, ਹੱਜ ਕੋਈ ਜੀਣ ਦਾ
ਛੱਡ ਦੇ ਤੂੰ ਜੀਣ ਝੂਠੀ, ਚੰਦਰੀ ਧਰਵਾਸ ਤੇ।

ਮੁਕਤ ਜੋ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਖੁਦ, ਵਹਿਮ ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਤੋਂ
ਆਸ ਕੀ ਤੂੰ ਲਾ ਰਿਹੈਂ ਦਸ, ਨੁੇਰ ਦੇ ਉਸ ਦਾਸ ਤੇ।

ਨਾ ਗਵਾ ਤੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ, ਅੱਖ ਅਪਣੀ ਮੀਟਕੇ
ਰਾਜ ਕਰਸਨ ਫਿਰ ਖੜਾਂਵਾਂ, ਜੋ ਅਕਲ ਬਣਬਾਸ ਤੇ।

ਕਰ ਤਖੱਜਲ ਸਾਂਝ ਦਾ ਤੂੰ, ਸੁਰਗ ਲੈ ਐਥੇ ਵਸਾ
ਮਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਨ ਮਿਲਨਾ, ਜੋ ਮਿਲੇ ਨਾ ਸਾਸ ਤੇ।

ਰੱਬ ਵਰਗਾ ਤਾਣ ਤੇਰਾ, ਹੈ ਛੁਪਾਇਆ ਝੋਰਿਆਂ
ਸੌਂ ਗਏ ਸ਼ਕਤੀ ਸਰੋਤਾਂ, ਜਾਗਣਾ ਅਹਿਸਾਸ ਤੇ।

ਮਿਹਨਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰ ਲੈ, ਘਾਲ ਤੂੰ ਰਾਤੀਂ ਦਿਨੇ
ਪ੍ਰੇਮ ਭੌਰਾ ਆਂਵਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਲੀ ਦੀ ਬਾਸ ਤੇ।

ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਤੈਨੂੰ 'ਡੀਕਦੇ, ਬਿਰਹੋ' ਦਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲਦੇ
ਹਰ ਪਲ ਚਕਾ ਤੇ ਰਾਤ ਦਿਨ, ਹਾਂ ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਪਾਲਦੇ।

ਹਰਪਲ ਤਿਰੀ ਹੀ 'ਡੀਕ ਦਾ, ਮੁਹਤਾਜ਼ ਹੋਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ
ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਸਮੇਂ, ਹਾਂ ਨਕਸ਼ ਤੇਰੇ ਭਾਲਦੇ।

ਦਿਲਬਰ ਵਰਾਗਣ ਕਰ ਗਿਓਂ, ਤੂੰ ਜਿੰਦ ਮੇਰੀ ਮੋਹਕੇ
ਹਰ ਸਾਹ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਲੈ, ਰਹਿ ਨੱਚਦੇ ਹਾਂ ਤਾਲ ਦੇ।

ਇਕ ਜਾਮ ਤੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ, ਪੀ ਲੈਣ ਦੇ ਹੀ ਸ਼ੌਕ ਵਿਚ
ਬਿਰਹਾ ਸੁਰਾਹੀ ਵਿਚ ਰਹੇ, ਸਾਂ ਜਿੰਦ ਨੂੰ ਵੀ ਢਾਲਦੇ।

ਆਵੇ ਥਲਾਂ ਚੋਂ ਵੀ ਜਿਵੇਂ, ਤੇਰਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਜਾਪਦਾ
ਇਸ ਸੋਚ ਦੀ ਫਸ ਭਵਜਲੀ, ਹਰ ਵਕਤ ਤੈਨੂੰ ਭਾਲਦੇ।

ਚਰਚਾ ਸਿਤਾਰੇ ਚੰਨ ਵੀ, ਕਰਦੇ ਨੇ ਤੇਰਾ ਦੋਸਤਾ
ਦੀਵੇ ਉਡੀਕਣ ਯਾਰ ਤੈਨੂੰ ਆਰਤੀ ਦੇ ਬਾਲ ਦੇ।

ਹੈ ਖੜ ਗਿਆ ਇਹ ਵਕਤ ਵੀ, ਸਾਨੂੰ ਇਓਂ ਸੀ ਜਾਪਦਾ
ਹਾਣੀ ਤਦੇ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਬਦਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਚਾਲ ਦੇ।

ਸਭ ਖਾਰ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਸਨ, ਜਦ ਚੁਣ ਚੁਕੇ ਇਸ ਰਾਹ ਤੋਂ
ਤਦ ਛੁੱਲ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਖਿੜੇ, ਹਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਡਾਲ ਦੇ।

ਜੇ ਲਕਸ਼ ਅਪਣੇ ਦੀ ਸਦਾ, ਪਹਿਚਾਣ ਹਰਦਮ ਰੱਖਦਾ
ਸਦਕੇ ਜਮਾਨਾ ਵੀ ਲਵੇ, ਉਸ ਪਿਆਰ ਦੀ ਹੀ ਘਾਲ ਦੇ।

ਕੀ ਸਿਲਾ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ, ਬੈਠ ਰਾਹੀਂ ਰੋਣ ਦਾ?
ਸਾਂਭ ਯਾਦਾਂ ਕੀ ਕਰਾਂ ਜੇ, ਨਾ ਭਰੋਸਾ ਆਉਣ ਦਾ?

ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਸਭ ਉਦਾਸੇ, ਪਲ ਜਦੋਂ ਹਨ ਕੱਲ ਦੇ
ਲਾਭ ਨਾਹੀਂ ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ, ਯਾਦ ਕਰ ਕੁਰਲੈਣ ਦਾ।

ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਵਕਤ ਕੋਈ, ਨਾ ਲਿਆਵੇ ਮੋੜਕੇ
ਕਿੰਝ ਗਾਵਾਂ ਨਾਮੁਰਾਦਾ, ਫਿਰ ਮਹੀਨਾ ਸਾਉਣ ਦਾ?

ਨਾ ਕਦੀ ਯਾਰਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਂ, ਤੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਭੁੱਲਕੇ
ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਚੱਜ ਬਿਰਹਾ, ਰੋਜ਼ ਮੈਂ ਹੰਡਾਉਣ ਦਾ।

ਵਾਂਗ ਸੁਪਨੇ ਰਾਤ ਦੀ ਜੇ, ਬੁੱਕਲੀਂ ਹਨ ਜਾ ਲੁਕੇ
ਕਰਨਗੇ ਜਿਗਰਾ ਕਿਵੇਂ ਉਹ, ਦਿਨ ਘਰੀਂ ਮੁੜ ਔਣ ਦਾ?

ਮਿਲਨ ਦੀ ਮੈਂ ਆਸ ਛਡ ਕਿਉ, ਬੈਠ ਜਾਵਾਂ ਕਬਰ ਤੇ?
ਲਾਟ ਵਾਂਗ੍ਰੀ ਬਲਣ ਯਾਦਾਂ, ਤੇਲ ਵਿਚ ਹੈ ਮੌਣ ਦਾ।

ਮਰ ਗਏ ਜੇ ਆਪ ਹੀ ਉਹ, ਕੀ ਸਵਾਰਨਗੇ ਤਿਰਾ?
ਲਾਭ ਕਬਰੀਂ ਦੇਸਤਾ ਕੀ, ਹੁਣ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਪਾਉਣ ਦਾ।

ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਹੁ ਢੁਟਾਲਾ, ਵੱਲ ਚੜ੍ਹਦੇ ਵੇਖ ਤੂੰ
ਰੁਮਕਦੀ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ, ਆਸ ਬੁੱਲਾ ਪੈਣ ਦਾ।

ਜੇ ਕਰੇਗਾ ਰੋਜ਼ ਰਿਸ਼ਮਾਂ, ਦੀ ਅਨੇਖੀ ਭਾਲ ਹੀ
ਨਾ ਤਸੱਵਰ ਉਹ ਕਰੇਗਾ, ਸੁਰਜਾਂ ਦੇ ਸੈਣ ਦਾ।

ਹੈਂ ਸਦਾ ਪਹਿਚਾਨ ਯਾਰਾ, ਤੂੰ ਮਿਰੇ ਈਮਾਨ ਦੀ
ਰਾਹ ਤੇਰੀ ਹੀ ਉਡੀਕਣ, ਜਿੰਦ ਮੇਰੀ ਜਾਣਦੀ।

ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਭੁੱਲਗੇ ਨੇ, ਰਾਹ ਰਸਤੇ ਹੀ ਜਿਵੇਂ
ਬੱਸ ਮੈਨੂੰ ਗੱਲ ਚੇਤੇ, ਹੈ ਤਿਰੀ ਪਹਿਚਾਨ ਦੀ।

ਜਾਨ ਵੀ ਜਾਵੇ ਚਲੀ ਚਹਿ, ਰਾਹ ਤੇਰੀ ਚਲਦਿਆਂ
ਭਟਕਨਾ ਨਾ ਰੂਹ ਮੇਰੀ, ਹੋਰ ਕਿਧਰੇ ਠਾਣਦੀ।

ਨੈਣ ਮੇਰੇ ਬਣ ਸਵਾਲੀ, ਰਾਹ ਤੇਰੀ ਝਾਕਦੇ
ਇਹ ਉਡੀਕਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ, ਦਰਸ ਤੇਰੀ ਪਾਣ ਦੀ।

ਤਾਨ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਲਮੇਰੀ, ਰਾਹ ਤੇਰੀ ਦੋਸਤਾ
ਆਜ਼ਮਾ ਕੇ ਵੇਖ ਨਾ ਤੂੰ, ਹੱਦ ਮੇਰੇ ਤਾਨ ਦੀ।

ਬਣ ਸਵਾਲੀ ਕਿਉ ਖਲੋਵਾਂ, ਦਰ ਕਿਸੇ ਮੈਂ ਹੋਰ ਜਾ
ਕਦਰ ਅਪਣੇ ਹੀ ਸਨਮ ਦੇ, ਕਿਉਂ ਘਟਾਵਾਂ ਮਾਨ ਦੀ

ਜੇ ਖਤਾ ਮੈਂ ਕਰ ਲਵਾਂ ਤੇ, ਹੋਰ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਾਂ
ਮਾਫ਼ ਨਾ ਇਹ ਕਰਨ ਜੋਗੀ, ਮਾਨ ਹਾਨੀ ਮਾਨ ਦੀ।

ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਵਿਚ ਕਦੇ ਨਾ, ਯਾਰ ਅਪਣਾ ਪਾਈਦਾ
ਮੂਲ ਨਾ ਪਰਵਾਹ ਕਰੀਏ, ਆਸ਼ਕੀ ਵਿਚ ਜਾਨ ਦੀ।

ਨਾ ਅਵਾਣੇ ਦੋਸਤੀ ਤੇ, ਪਿਆਰ ਬੁੱਢੇ ਵਾਰ ਦਾ
ਦੋਸਤੀ ਨਿਭਦੀ ਸਦਾ ਹੀ, ਹਾਣ ਤੇ ਪਰਵਾਨ ਦੀ।

ਵੱਸਦਾ ਜਦ ਵਿਚ ਖਿਆਲਾਂ, ਵਿਰਦ ਉਸਦਾ ਦਮਬਦਮ
ਨਾ ਇਬਾਦਤ ਵਾਸਤੇ ਫਿਰ, ਲੋੜ ਹੈ ਈਜ਼ਾਨ* ਦੀ।

ਸਦਕੜੇ ਮੈਂ ਮੁਰਸ਼ਦਾ ਤੂੰ, ਰਾਹ ਸੌਖਾ ਦੱਸਿਆ
ਸ਼ਕਲ ਇਕੇ ਮਿਥ ਲਈ ਮੈਂ, ਯਾਰ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦੀ।

* ਨਮਾਜ਼ ਲਈ ਬਾਂਗ

ਹਰ ਘੜੀ ਹਰ ਰੰਗ ਤੈਨੂੰ, ਹੀ ਫਿਰਾਂ ਮੈਂ ਟੇਲਦਾ
ਛੁਪ ਰਿਹੋਂ ਐ ਯਾਰ ਕਿੱਥੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਖੋਲਦਾ?

ਅਜਬ ਤੇਰੀ ਚਾਲ ਯਾਰਾ, ਅਜਬ ਤੇਰੇ ਰੰਗ ਨੇ
ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਤੂੰ ਆਪ ਵੱਸੋਂ, ਭੇਤ ਕਿਉਂ ਨੀ ਖੋਲਦਾ?

ਤੂੰ ਕਣੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਦਸ, ਸਾਗਰਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਂ?
ਬੀਜ ਅੰਦਰ ਭੇਤ ਸਾਰੇ, ਕਿਵ ਲਕੇ ਫਿਰ ਫੌਲਦਾ?

ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਜੁੱਗ ਕਿਤਨੇ, ਭੇਤ ਤੇਰੇ ਪਾਂਦਿਆਂ
ਆਦ ਪਾਇਆ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾ, ਅੰਤ ਲੱਭੇ ਢੋਲ ਦਾ।

ਭਾਂਤ ਭਾਂਤੀ ਹਨ ਲਕੋਏ, ਭੇਤ ਜੀਵਣ ਦੇ ਕਈ
ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਤੂੰ ਰੰਗ ਰਸ ਨੂੰ, ਵਿੱਚ ਸਭ ਦੇ ਘੋਲਦਾ?

ਪਰਤੀਆਂ ਬੇਅੰਤ ਜਾਪਣ, ਇਸ ਨਿਰੰਤਰ ਚਾਲ ਵਿਚ
ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਚ ਬੱਡੀਆਂ ਨੇ, ਹੈ ਪਤਾ ਨਾ ਤੋਲ ਦਾ।

ਕਲਮ ਦੀ ਇਸ ਨੇਕ ਉੱਤੇ, ਰੱਖਿਆ ਤੂੰ ਭੇਤ ਕੀ
ਹੈ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਚ ਰਵਾਨੀ, ਹੱਥ ਨਾਹੀਂ ਡੋਲਦਾ।

ਦੂਰ ਕਿੰਨਾ ਹੈ ਪਤਾ ਨਾ, ਬਹੁ ਟਿਕਾਣਾ ਯਾਰ ਦਾ
ਭੇਤੀਆ ਨਾ ਭੇਤ ਦੱਸੋਂ, ਸ਼ਾਹ ਰਗ ਦੇ ਕੋਲ ਦਾ।

ਆ ਜ਼ਰਾ ਝਲਕਾ ਵਖਾਦੇ, ਆਪਣਾ ਮਨਮੈਜ਼ੀਆ
ਕਿਉਂ ਭਲਾ ਤੂੰ ਚੇਜ਼ੀਆ ਹੈਂ, ਖੇਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਲਦਾ?

ਵੱਸਦੇ ਤੂੰ ਕੋਲ ਮੇਰੇ, ਲੁਕਣ ਮੀਚੀ ਖੇਲਦਾ
ਨਾ ਅਵਾਨੀ ਮੱਤ ਪਾਵੇ, ਰਮਜ਼ ਤੇਰੀ ਚੁਹਲ ਦਾ।

ਭੇਤ ਖੇਜ਼ਣ ਜੇ ਸਦਾ ਤੂੰ ਭੇਤ ਉਨ ਤੇ ਖੇਲਦਾ
ਵਾਰ ਦੇਵਣ ਜੰਦ ਨੂੰ ਵੀ, ਬਹੁ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਲ ਦਾ।

ਸੱਜਣਾ ਵੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ, ਭੁੱਲ ਜਾਵਣ ਵਾਲਿਆ
ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਰਾਤ ਅੱਧੀ, ਨੀਂਦ ਨੂੰ ਵੀ ਆ ਲਿਆ।

ਵਕਤ ਕਿਹੜੇ ਪਾ ਲੀਆਂ ਮੈਂ, ਸੰਗ ਤੇਰੇ ਯਾਰੀਆਂ
ਭੁੱਲਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਤੇਰੇ, ਨਿੰਹੁ ਕੈਸਾ ਪਾ ਲਿਆ।

ਸਾਵਣਾਂ ਦਾ ਮਾਹ ਆਵੇ, ਰੁੱਤ ਲੈਕੇ ਪਿਆਰ ਦੀ
ਬੀਤਿਆ ਇਹ ਰੋਂਦਿਆਂ ਤੇ, ਹੈਕਿਆਂ ਨੇ ਖਾ ਲਿਆ।

ਛੁੱਲ ਵਾਂਗੂੰ ਛੁੱਲਦੇ ਸਾਂ, ਵਿੱਚ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੇ
ਭੁੱਲ ਸਾਡੀ ਏਸ ਨੇ ਹੈ, ਜਿੰਦੜੀ ਨੂੰ ਗਾਲਿਆ।

ਖਾ ਲਿਆ ਭੁਲਕੇ ਭੁਲੇਖਾ, ਵਿੱਚ ਭੋਲੇ ਭਾਅ ਦੇ
ਆਪਣਾ ਸੀ ਜਾਣਿਆਂ ਦਿਲ, ਤੂੰ ਵਲਾ ਭਰਮਾ ਲਿਆ।

ਨਾਗ ਵਾਂਗੂੰ ਸ਼ੁਕਦੇ ਨੇ, ਜੁਲਢ ਦੇ ਜੋ ਨਾਗ ਇਹ
ਨਾਗਨੀ ਏਂ ਗੁੱਤ ਤੇਰੀ, ਡੰਗ ਜ਼ਹਿਰੀ ਲਾ ਲਿਆ।

ਦੂਰ ਜਿਹੜਾ ਵੱਸਦਾ ਸੀ, ਜਿੰਦ ਕੇਲੇਂ ਦੁੱਖੜਾ
ਪਿਆਰ ਤੇਰੇ ਮੁਠਿਆਂ* ਨੂੰ, ਓਸ ਨੇ ਵੀ ਆ ਲਿਆ।

* ਠੱਗਿਆਂ

ਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈ ਲਵਾਂ ਮੈਂ, ਆਪਣੇ ਇਸ ਯਾਰ ਦੀ
ਫਿਰ ਕਰਾਂਗਾ ਸਾਧਨਾ ਵੀ, ਉਸ ਮੈਂ ਕਰਤਾਰ ਦੀ।

ਮੇਰੀਆਂ ਤੇ ਸਭਸ ਬੁਸ਼ੀਆਂ, ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਯਾਰ ਦੇ
ਸਾਧਨਾ ਕਰਨੀ ਸਿਖਾਈ, ਜੇਸ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦੀ।

ਸਭ ਪਸਾਰਾ ਜਗਤ ਉੱਤੇ, ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ ਪਿਆਰ ਦਾ
ਯਾਰ ਦੀ ਹੀ ਝਲਕ ਦਿੱਸੇ, ਹਰ ਤਰਫ ਸੰਸਾਰ ਦੀ।

ਜਾਤ ਹੈ ਇਨਸਾਨ ਮੇਰੀ, ਧਰਮ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ
ਰਾਹ ਸੱਚੇ ਉਹ ਤੁਰੇ ਜੋ, ਰਮਜ਼ ਜਾਣੇ ਯਾਰ ਦੀ।

ਨਫਰਤਾਂ ਤੇ ਦੂਰੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਂਜ ਦੇ ਸਭ ਰਾਸਤੇ
ਪਿਆਰ ਦੀ ਹੈ ਨਜ਼ਰ ਸਾਰੀ, ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਮਾਰਦੀ।

ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਜੋ ਸੱਖਣੇ ਮਨ, ਬਣ ਉਦਾਸੀ ਜਾਂਵਦੇ
ਪਿਆਰ ਦੀ ਵਰਖਾ ਸਦਾ ਹੈ, ਕਲਪਦੇ ਮਨ ਠਾਰਦੀ।

ਕਰ ਉਦਾਸੀ ਨਫਰਤਾਂ ਤੋਂ, ਜੇਗ ਲੈ ਤੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ
ਰਾਹ ਲੱਭੋਂ ਜੇ ਅਨੂਠੀ, ਜਗਤ ਨੂੰ ਜੋ ਤਾਰਦੀ।

ਜਨਮ ਦੇਂਦੀ ਨਫਰਤਾਂ ਨੂੰ, ਦੂਬੀ ਜਗ ਤੇ ਦੋਸਤਾ
ਏਕ ਹੈ ਜੋ ਬਖਸ਼ ਦੇਵੇ, ਭੁੱਲ ਗੁਨਹਾਗਾਰ ਦੀ।

ਵਿੱਚ ਪੀਰੀ ਆਜ਼ਮਾਇਆ, ਹੈ ਗੁਜ਼ਲ ਨੂੰ ਦੋਸਤਾ
ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਖੰਭ ਲਾਵੇ, ਹੈ ਕਲਾ ਫਨਕਾਰ ਦੀ।

-80-

ਨਾ ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਹਣੀ, ਨਾ ਅਦਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ
ਨਾ ਸਮਝ ਸੁਰ ਤਾਲ ਦੀ ਕਿਵ, ਗੀਤ ਗਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ?

ਲਿਲਕ ਲੱਗੀ ਹੈ ਦਿਲੇ ਦੀ, ਕਹਿਣ ਦੀ ਸੋ ਕਹਿ ਰਿਹਾਂ
ਗੀਤ ਮੇਰੇ ਹਨਅਪੂਰੇ, ਕੀ ਸੁਣਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ?

ਵਕਤ ਉੱਤੇ ਪਕੜ ਕੋਈ, ਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾ ਸਕੇ
ਵਿੱਛੜੇ ਜੋ ਯਾਰ ਸਾਬੋਂ, ਕਿਵ ਮਿਲਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ?

ਯਾਰ ਮੇਰਾ ਰੁੱਸ ਜਾਂਦਾ, ਹੈ ਬਿਨਾ ਹੀ ਗੱਲ ਦੇ
ਚੁਲਥੁਲਾ ਹੈ ਯਾਰ ਮੇਰਾ, ਨਿਤ ਮਨਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ।

ਦੇਸਤਾਂ ਦੀ ਦੇਸਤੀ ਦਾ, ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੀ ਬਣੇ
ਬਣ ਗਿਆ ਜੋ ਯਾਰ ਕੇਰਾਂ, ਕਿਉ ਗਵਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ?

ਦੂਰ ਹੋਕੇ ਵੀ ਸਦਾ ਉਹ, ਦਿਲ 'ਚ ਮੇਰੇ ਵੱਸਦਾ
ਫੇਰ ਦਿਲ ਦੀ ਜੇ ਸੁਣੇ ਨਾ, ਕਿਵ ਸੁਣਾਵਾਂ ਦੇਸਤੇ?

ਧਰਮ ਮੇਰਾ ਨਾ ਗਵਾਲੇ, ਨਾ ਗਡਰਯੇ ਨਾਲ ਦਾ
ਹੈ ਮਨੁੱਖੀ ਧਰਮ ਮੇਰਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਜੋ ਹੈ ਪਾਲਦਾ।

ਨਾ ਭਉ ਦੇਵੇ ਨਰਕ ਦੇ, ਨਾ ਭੁਲਾਵੇ ਸੁਰਗ ਦੇ
ਨਾ ਨਚਾਵੇ ਗੋਪੀਆਂ ਨਾ, ਹੂਰ ਸੁਰਗੀਂ ਭਾਲਦਾ।

ਵਰਤ ਰੋਜ਼ੇ ਹੱਜ ਤੀਰਥ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦੇ
ਜੇ ਨਹੀਂ ਕਿਰਦਾਰ ਤੇਰਾ, ਸਾਂਝ ਭਾਈਵਾਲ ਦਾ।

ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਵੰਡ ਛਕਦੇ, ਨਾਮ ਤੇਰਾ ਲੈਣ ਜੇ
ਨੂਰ ਦਿੱਸੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ, ਜੇ ਸਭਸ ਨੂੰ ਪਾਲਦਾ।

ਏਕ ਉਹ ਓਂਕਾਰ ਹੈ ਤੇ, ਨਾਮ ਉਸ ਦਾ ਸੱਤ ਹੈ
ਪੁਰਖ ਕਰਤਾ ਉਹ ਧਿਆਵਾਂ, ਤੈ ਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਲ ਦਾ।

ਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੱਥ ਸੁੱਚੀ, ਨਦਰ ਜਿਸ ਤੇ ਉਹ ਕਰੇ
ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਂਡੇ ਹੀ ਸਦਾ ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਉਹ ਤੇ ਢਾਲਦਾ।

ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਝੋਂ ਸੱਖਣੀ ਹੈ ਬੂਹ ਤੇਰੀ ਸਮਝ ਲੈ
ਜੇ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਨੂਰ ਇੱਕੋ ਸਭਸ ਅੰਦਰ ਭਾਲਦਾ।

-82-

ਸਦਾ ਉਹ ਕੌਮ ਪਛੜੇਗੀ, ਨਹੀਂ ਸਤਕਾਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ
ਬਣਾਵੇ ਤੇਰ ਨਾ ਅਪਣੀ, ਜੇ ਉਹ ਰਫਤਾਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ।

ਨਿਹੁੰਨ ਲਾਕੇ ਸਬਰ ਰਖ ਨਾ ਵਿਚਾਲੇ ਛੱਡੀਏ ਯਾਰੇ
ਬਣਾ ਲੈ ਦੋਸਤੇ ਦਿਲ ਨੂੰ, ਸਦਾ ਹੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ।

ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਮ ਨਾਨਕ ਤੇ, ਅਲੀ ਹਨ ਜੀ ਰਹੇ ਈਸਾ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫੇਟ ਜੋ ਪਾਵੇ, ਬਣੇ ਫਿਟਕਾਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ।

ਨਹੀਂ ਉਹ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਵੀ, ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਅਸਲੋਂ ਹੀ
ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦੇਵਣ ਜੇ, ਸਦਾ ਮਿਸਮਾਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ।

ਘੜਤ ਜੇ ਵੀ ਘੜੇ ਜੇ ਕਰ, ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ
ਕਿਰਤ ਨਾ ਉਹ ਕਦੀ ਜਾਣੋ, ਭਲੇ ਫਨਕਾਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ।

ਰਹੇ ਲਾਂਦੇ ਜੁ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਸਦਾ ਝੂਠੇ ਜਿਹੇ ਲਾਰੇ
ਝੁਕਣਗੇ ਸਿਰ ਨਿਮਾਣੇ ਉਹ, ਨਹੀਂ ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ।

ਜੇ ਮੇਰੇ ਜੀਵਣ 'ਚ ਆਈਆਂ, ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ
ਨਾ ਤਿਰੇ ਉਹ ਪਿਆਰ ਬਿਨ ਤੇ, ਜਾਣੀਆਂ ਸੀ ਸੁਅਰੀਆਂ।

ਵਾਰ ਕਿੰਨੀ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਸਾਂ, ਵਿਚ ਥਲਾਂ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ
ਪੁੰਨਾ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਵਾਜਾਂ, ਵਾਂਗ ਸੱਸੀ ਮਾਰੀਆਂ।

ਬੇਲ ਤੇਰੇ ਮਹਿਕ ਤੇਰੀ, ਹੈ ਰਹੀ ਮੈਂ ਸੰਗ ਹੀ
ਹਾਂ ਸਹਾਰੇ ਏਸ ਦੇ ਹੀ, ਲਾ ਰਿਹਾ ਮੈਂ ਡਾਰੀਆਂ।

ਬੇਪਰਾ ਵੀ ਉੱਡ ਲੈਂਦਾ, ਹਾਂ ਸਹਾਰੇ ਪਿਆਰ ਦੇ
ਵਿਚ ਹਵਾ ਕਾਫੂਰ ਹੋਵਣ, ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਲਾਚਾਰੀਆਂ।

ਜਹਿਰ ਵੀ ਮੀਰਾਂ ਲਵੇ ਪੀ, ਵਿੱਚ ਵੇਖੇ ਪਿਆਰ ਦੇ
ਫਿਰ ਕਰੇਗਾ ਕੀ ਜਮਾਨਾ, ਲਾ ਕੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀਆਂ।

ਖੰਭ ਹੀਣਾ ਹੀ ਰਹੇ ਉਹ, ਜਿਸ ਨ ਤਕਵਾ ਯਾਰ ਤੇ
ਲਕਸ਼ ਨੂੰ ਜਿਨ ਧਾਰਿਆ ਉਨ, ਹਿੰਮਤਾਂ ਨਾ ਹਾਰੀਆਂ।

ਡਰ ਗਏ ਜੇ ਹਰ ਕਦਮ ਤੇ, ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸਤੇ
ਜੇ ਨੇ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਉਹ ਨਿਭਾਵਣਗੇ ਭਲਾ ਕੀ ਯਾਰੀਆਂ।

ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਜਾਣੋ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਦੇਸਤੋ
ਪਾ ਲਵੇ ਉਹ ਰੱਬ ਨੂੰ ਵੀ, ਜੋ ਗਿਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਖੋ।

ਸਾਬ ਅਪਣੇ ਸਾਬੀਆਂ ਦਾ, ਜੋ ਨਿਭਾਵੇ ਹਰ ਘੜੀ
ਨੂਰ ਬਰਸੇ ਮੁੱਖੜੇ ਤੋਂ, ਜਾਨ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ।

ਸੱਚ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨ ਲੈਂਤੇ, ਯਤਨ ਕਰ ਲੈਂ ਪਾਣ ਦਾ
ਰੱਬ ਦੀ ਜੇ ਜਾਤ ਇੱਕੋ, ਵੱਖ ਨਾ ਇਨਸਾਨ ਦੇ।

ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ ਹਰ ਬਸ਼ਰ ਹੈ, ਭੁੱਲ ਦੀ ਕਰ ਸੇਧ ਲੈ
ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਫ ਕਰਦਾ, ਹੈ ਗੁਣੀ ਕਿਰਦਾਰ ਜੋ।

ਕੰਮ ਨੂੰ ਜੇ ਨਾਲ ਚਾਵਾਂ, ਨੇਪਰੇ ਹਾਂ ਚਾੜ੍ਹਦੇ
ਕੰਮ ਬਣ ਜੇ ਧਰਮ ਜਾਵਣ ਸਭ ਭੁਲੇਖੇ ਵੀ ਪਲੋ।

ਹੈ ਰਵਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ, ਨਾਮ ਮੇਰੇ ਮਿੱਡਰਾ
ਤੂੰ ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਓਸ ਤੇ ਹੀ ਨਾ ਖਲੋ।

ਹਸਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਹੜੇ, ਬੁਟੜਾ ਤੂੰ ਆਸ ਦਾ
ਪੜਕਣਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸੇਂ, ਦੈਂ ਪਤਾ ਨਾ ਵਾਸ ਦਾ।

ਅਜਬ ਤੇਰਾ ਹੈ ਪਸਾਰਾ, ਸਭ ਜਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾ
ਵੱਸਦਾ ਹੈਂ ਹਰ ਕਣੀ ਤੂੰ, ਥਹੁ ਨ ਤੇਰੀ ਰਾਸ ਦਾ।

ਇੱਕ ਤੂੰ ਹੈਂ ਕਾਨੁ ਮੇਰੇ, ਰਾਸ ਲੀਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ
ਬਣ ਰਿਹੋਂ ਤੂੰ ਆਪ ਛੌਰਾ, ਫੁੱਲ ਦਾ ਤੇ ਬਾਸ ਦਾ।

ਬੈਠ ਰਹਿਓਂ ਸਾਂਝ ਪਾਕੇ, ਵੱਖ ਤੂੰ ਹੈਂ ਆਪ ਹੀ
ਫਾਸਲਾ ਤੂੰ ਦੇ ਮਿਟਾ ਸਭ, ਦੂਰ ਦਾ ਤੇ ਪਾਸ ਦਾ।

ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਅਜੇ ਤੂੰ, ਲੁਕ ਰਹੇਂਗਾ ਅੰਬਰੀਂ
ਭੇਤ ਆਪੇ ਖੇਲ੍ਹਦੇ ਤੂੰ, ਰੂਹ ਦਾ ਤੇ ਮਾਸ ਦਾ।

ਆਸ ਤੇ ਹੀ ਸਭ ਜਹਾਂ ਹੈ, ਜੀ ਰਿਹਾ ਤੂੰ ਵੇਖ ਲੈ
ਬੱਸ ਤੇਰਾ ਇਕ ਇਸ਼ਾਰਾ, ਪੁੱਗਣਾ ਹੈ ਆਸ ਦਾ।

ਹੋ ਗਏ ਪਰਧਾਨ ਡਾਲਰ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਯਾਰ ਦੀ
ਤੇਰ ਟੇਢੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਪਦੀ ਹੁਣ ਪਿਆਰ ਦੀ।

ਕਰਮ ਹੀਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੁਣ, ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਹੋ ਗਈ ਚੌਧਰ ਜਿਵੇਂ ਹਰ, ਥਾਂਉ ਹੀ ਗੁਫਤਾਰ ਦੀ।

ਚੋਚਲੇ ਹਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਬਸ, ਦਿਲ ਲੁਭਾਵਣ ਵਾਸਤੇ
ਨਿੱਘਰੀ ਜਾਪੇ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ, ਗੱਲ ਤੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ।

ਊੱਡਗੀ ਸਭ ਸ਼ਰਮ ਜਾਪੇ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਅੱਖ ਚੋਂ
ਗੱਲ ਮੁੱਕੀ ਜਾਪਦੀ ਹੁਣ, ਦਾਹੜੀ ਦਸਤਾਰ ਦੀ।

ਸੌਖ ਦੀ ਖਾਤਰ ਜਿਵੇਂ ਹਰ, ਕੋ ਬਹਾਨੇ ਕਰ ਰਿਹਾ
ਊੱਡਦੀ ਖਿੱਲੀ ਹੀ ਵੇਖੀ, ਹਰ ਤਰਫ ਗਾਮਖਾਰ ਦੀ।

ਗੱਲ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਕਰਾਂ ਕੀ, ਹੋ ਗਈ ਐਸੀ ਗੜੀ
ਹੋ ਰਹੀ ਹਰ ਥਾਂ ਸਬਾਪਤ, ਪੈਂਠ ਹੁਣ ਬਲਕਾਰ ਦੀ।

ਗੱਲ ਸਭ ਨੂੰ ਵਿੱਸਰੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਅਕਲ ਤੇ ਸੱਚ ਦੀ
ਖੇਖਲੀ ਹੁਣ ਗੱਲ ਜਾਪੇ, ਧਰਮ ਦੇ ਸਤਕਾਰ ਦੀ।

ਅਰਥ ਬਦਲੇ ਜਾਪਦੇ ਨੇ, ਅੱਜ ਵੇਖੇ ਪਿਆਰ ਦੇ
ਨਿੱਤ ਮੂਰਤ ਬਦਲਦੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਮਿਰੇ ਦਿਲਦਾਰ ਦੀ।

ਰੂਹੋਂ ਸਖਣੇ ਅਕਲੋਂ ਹੀਣੇ, ਬਣ ਗੇ ਲੀਡਰ ਸਾਰੇ ਨੇ
ਰਹਿੰਦੇ ਖੂੰਦੇ ਪਾਕੇ ਚੌਲਾ, ਬੈਠੇ ਮੱਲ ਦੁਆਰੇ ਨੇ।

ਗਾਵਣ ਵਾਲੇ ਨਿਸ ਦਿਨ ਯਾਰੇ, ਚਿਘੀਆਂ ਦੇਂਦੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ
ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਵੀ ਠੱਗਣ ਖਾਤਰ, ਰੂਪ ਕਿਹੇ ਇਨ ਧਾਰੇ ਨੇ।

ਨਿਸਦਿਨ ਕਰਕੇ ਨਿੰਦਿਆ ਚੁਗਲੀ, ਤੋਰੀ ਫੁਲਕਾ ਖਾਂਦੇ ਨੇ
ਅਕਲਾਂ ਵਾਲੇ ਖੂੰਜੇ ਲੱਗੇ, ਮੂਰਖ ਕੋਲੋਂ ਹਾਰੇ ਨੇ।

ਫੋਕੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਵਣ ਵਾਲੇ, ਸਾਂਭੀ ਬੈਠੇ ਗੱਦੀ ਨੂੰ
ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਕ ਨਾਅਰੇ ਲਾਕੇ, ਹਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਨੇ।

ਬਾਂਦਰ ਟੇਲਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਨੇ, ਕੱਠਾ ਪਾਕੇ ਬੁਰਕੀ ਇਹ
ਭੋਲੇ ਲੋਕੀਂ ਸਮਝਣ ਨਾਹੀਂ, ਇਹਨਾ ਦੇ ਜੋ ਕਾਰੇ ਨੇ।

ਨਿੱਤ ਮਲਾਈਆਂ ਖਾਂਦੇ ਬੈਠੇ, ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਚੋਪੜੀਆਂ
ਕਾਟ ਕਰੇਂਦੇ ਸੱਜੇ ਖੱਬੇ, ਬਣ ਖੰਡੇ ਦੇ ਧਾਰੇ ਨੇ।

ਪਾਖੰਡਾਂ ਦਾ ਖੰਡਣ ਕਰਦੇ, ਮੁਖ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਲਾਕੇ ਇਹ
ਭੇਖੀ ਭੇਖ ਬਣਾਵਣ ਐਸਾ, ਲੋਕੀਂ ਇਹਨਾ ਚਾਰੇ ਨੇ।

ਜਦ ਵਤਨ ਦੀ ਯਾਦ ਆਵੇ ਕੀ ਕਰਾਂ
ਛੁਬਿੰਦੇ ਨੈਣ ਪੀਰਜ ਕਿਵ ਪਰਾਂ।

ਬਾਪ ਬੇਟਾ ਭੈਣ ਬੇਟੀ ਵਿੱਛੜੇ
ਲੰਮੀਆਂ ਇਹ ਦੂਰੀਆਂ ਮੈਂ ਕਿਵ ਜਰਾਂ।

ਫੜ ਫੜਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਜ਼ਖਮੀ ਪੰਛੀਆਂ
ਕੀ ਕਰਾਂ ਨਾ ਉੱਡ ਪਾਵਾਂ ਬਿਨ ਪਰਾਂ।

ਖੇ ਗਏ ਨੇ ਜੇਸ ਥਾਂ ਤੇ ਵੀਰ ਮਾਂ
ਕੰਬ ਜਾਂਦੀ ਦੇਹ ਤਸੱਵਰ ਜਦ ਕਰਾਂ।

‘ਸ਼ੇਰ ਪੁੱਤਰ ਆ ਮਿਲੇਂਗਾ ਤੂੰ ਕਦੋਂ?’
ਬਾਪ ਨਿਸ ਦਿਨ ‘ਡੀਕਦਾ ਖੜ ਵਿਚ ਦਰਾਂ।

ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਖਿੱਚ ਪਾਂਦੀ ਧਰਤ ਉਹ
ਛੱਡਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬੜਾ ਪਰ ਇਹ ਗਰਾਂ।

ਇਸ ਗਰਾਂ ਵੀ ਵੰਸ਼ ਮੇਰੀ ਵੱਸਦੀ
ਬੇੜੀਆਂ ਦੇਹਾਂ ‘ਚ ਕੱਠਾ ਕਿਵ ਤਰਾਂ।

ਪਰਤ ਸਾਰੀ ਗੇਦ ਜਾਪੇ ਨਿੱਘੜੀ
ਵੇਖਕੇ ਮੈਂ ਵੰਡੀਆਂ ਹਾਵੇ ਭਰਾਂ।

ਸਾਬ ਤੇਰਾ ਗੋਰੀਏ ਹੈ, ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਤੁਲਾ
ਕਿੰਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਦੇ ਮੈਂ, ਇਸ ਸਹਾਰੇ ਨੂੰ ਭੁਲਾ?

ਜੋ ਸਹਾਰਾ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ, ਸ਼ਾਨ ਬਣ ਜਾਵੇ ਕਦੇ
ਬਿੜਣਾ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਦੇ, ਹੋਂਦ ਸਾਰੀ ਨੂੰ ਹਿਲਾ।

ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕੁਛ ਪੜਾ ਵੀ, ਹਨ ਕਦੀ ਆਂਦੇ ਬੁਰੇ
ਝੱਖੜਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਦੇਵਣ, ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਉਹ ਭੁਲਾ।

ਯਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਰ ਜੋ ਨੇ, ਜਿੰਦ ਵਾਂਗੂੰ ਪਾਲਦੇ
ਯਾਰ ਵਿਛੜੇ ਵੀ ਦਾਏ ਫਿਰ, ਸਿਦਕ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਿਲਾ।

ਆ ਮਿਲੇ ਜਦ ਯਾਰ ਅਪਣੇ, ਯਾਰ ਦੇ ਹੀ ਲਗ ਗਲੇ
ਖੇਰ ਦੇਵੇ ਮੇਲ ਅਪਣੇ, ਯਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਗਿਲਾ।

ਬੰਦਗੀ ਦੇ ਵਾਂਗ ਜੋ ਨੇ, ਲਿਵ ਲਗਾਂਦੇ ਯਾਰ ਦੀ
ਜਿੰਦਗੀ ਭਰਪੂਰ ਦੇਵੇ, ਉਸ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਸਿਲਾ।

ਬੇਲਕੇ ਦੇ ਬੇਲ ਮਿੱਠੇ, ਫੇਰ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲਦੇ
ਦੇ ਭੁਲਾ ਜੋ ਵਕਤ ਨੂੰ ਵੀ, ਜਾਮ ਐਸਾ ਤੂੰ ਪਿਲਾ।

ਨਜ਼ਰ ਅੌਂਦਾ ਹੈ ਫਰੰਗੀ, ਹੋਰ ਇਕ ਕਾਰਾ ਕਰੂ
ਛੈਲ ਬਾਂਕੇ ਪੁਤ ਬਗਾਨੇ, ਮਾਰਕੇ ਖੱਪਰ ਭਰੂ।

ਵੰਡਿਆ ਹੈ ਕੁਛ ਗਰੀਬੀ, ਵੰਡਤੇ ਕੁਛ ਧਰਮ ਨੇ
ਕਰ ਬਹਾਨੇ ਸ਼ੇਰ ਨਿੱਕੇ, ਲੇਲਿਆਂ ਦਾ ਵਧ ਕਰੂ।

ਵੀਤਨਾਮੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ, ਏਸ ਨੇ ਜਿਵ ਖੂਹਨੀਆਂ
ਜਾਪਦਾ ਈਰਾਕ ਦਾ ਵੀ, ਘੁੱਟ ਇਹ ਛੇਤੀ ਭਰੂ !

ਤੇਲ ਪੀਣੇ ਅੱਗ ਖਾਣੇ, ਹਾਬੜੇ ਇਸ ਦੈਂਤ ਦਾ
ਮਾਰਕੇ ਖਲਕੇ ਖੁਦਾ ਹੀ, ਕਾਲਜਾ ਜਾਪੇ ਠਰੂ।

ਵੱਖ ਕਰ ਵਾਲੀ ਸਭੇ ਹੀ, ਮਾਰਨੇ ਇਸ ਧਰਤ ਦੇ
ਜੇ ਰਿਹਾ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਕੱਲ੍ਹਾ, ਮੌਤ ਅਣਆਈ ਮਰੂ।

ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਧਾਕਿਆਂ ਤੋਂ, ਮਾਨਸਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਇਹ
ਹੋਰ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਧਰਤੀ, ਕਤਲ ਬੇਦੇਸੇ ਜਰੂ।

ਹਨ ਉਡੀਕਾਂ ਪਹੁੰਚਟਾਲਾ, ਏਕਤਾ ਦਾ ਢੂਰ ਪਰ
ਅਮਨ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਕਰਕੇ, ਮੌਤ ਇਹ ਰਾਵਣ ਵਰੂ।

ਸਿੱਖ ਲਾਂਗੇ ਸੀਸ ਵਾਰਨ, ਜਦ ਭਲੇ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ
ਉੱਠਣਾ ਸੁਗਰੀਵ ਯੋਧੇ, ਓਸ ਤੋਂ ਬਾਲੀ ਮਰੂ।

ਪਾ ਮੁਹੱਬਤ ਇਸ ਤਰਾਂ ਤੂੰ, ਨਾਲ ਅਪਣੇ ਯਾਰ ਦੇ
ਜਾਣ ਲੈਂਗਾ ਭੇਤ ਤੂੰ ਜਦ, ਨੂਰ ਸਾਂਝਾਂ ਦਾ ਝਰੂ।

ਕੌਣ ਰਾਕਸ਼ ਆ ਅਯਹਿਆ, ਯੁੱਧ ਨਗਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ
ਨਾਲ ਵਸਦੇ ਅਮਨ ਲੋਕੀਂ, ਤੂੰ ਪੁਨਸ਼ ਨੂੰ ਨਾ ਜਗਾ।

ਜੇ ਯੁਗਾਂ ਤੋਂ ‘ਡੀਕਦੀ ਧਰਤੀ ਅਮਨ ਨੂੰ ਹੈ ਰਹੀ
ਭੰਗ ਉਸ ਦਾ ਅਮਨ ਕਰਕੇ, ਨਾ ਬਣਾ ਤੂੰ ਕਰਬਲਾ।

ਨਾ ਰਹੂ ਸੁਗਰੀਵ ਸੁੱਡਾ, ਲੰਮੀਆਂ ਫਿਰ ਤਾਣਕੇ
ਬਾਲੀਆ ਲਲਕਾਰ ਮਾਰੀ, ਤੂੰ ਜਦੋਂ ਬੂਹੇ ਤੇ ਆ।

ਕਦਰ ਜਾਣੇ ਕੁਦਰਤਾਂ ਦੀ, ਸ਼ਖਸ ਓਹੀ ਦੇਸਤੇ
ਜੇ ਕੁਦਰਤਾਂ ਦੇ ਹੁਸਨ ਦਾ, ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਆਸ਼ਨਾ।

ਰਮ ਰਿਹਾ ਜੇ ਕੁਦਰਤਾਂ ਦੇ, ਭੇਤ ਅੰਦਰ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ
ਸਮਝ ਜਦ ਹੈ ਆ ਗਈ ਇਹ, ਰਮਜ਼ ਦੇ ਰਮਤਾ ਬਣਾ

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਦਾ ਸਵੇਰਾ, ਨ੍ਹੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋ ਰਿਹਾ
ਵਾਂਗ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜਾਂ ਦੇ, ਚਾਨਣਾ ਹੈ ਢੋ ਰਿਹਾ।

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਵਿਚ ਵਹਾਏ, ਜੋ ਅਸਾਂ ਸਨ ਅੱਖਰੂ
ਵਾਂਗ ਸੁੱਚੇ ਮੇਡੀਆਂ ਦੇ, ਨੂਰ ਜਾਪੇ ਚੇ ਰਿਹਾ।

ਮੇਲ ਦਾ ਲੈਕੇ ਤਸੱਵਰ, ਰਾਤ ਹੈ ਅੰਦੀ ਰਹੀ
ਹਰ ਸਵੇਰਾ ਵਾਂਗ ਛੁੱਲਾਂ, ਵੰਡਦਾ ਖੁਸ਼ਬੇ ਰਿਹਾ।

ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਹੀ ਮੈਂ ਧਿਆਕੇ, ਹਰ ਪੜਾ ਹੈ ਲੰਘਿਆ
ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕੰਢਾ, ਦੇ ਤਿਰੀ ਕਨਸੇ ਰਿਹਾ।

ਵਕਤ ਤੋਂ ਮੀਟੀ ਅਸਾਂ ਨਾ, ਅੱਖ ਯਾਰਾ ਹੈ ਕਦੇ
ਝਾਗਿਆ ਹੈ ਜਿੰਦ ਉੱਤੇ, ਜੋ ਜੁਲਮ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ।

ਆਸ ਉਸ ਦੀ ਪੁੱਗਦੀ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੀ ਦੇਸਤਾ
ਨਾਮ ਤੇਰੇ ਦਾ ਸਦਾ ਹੀ, ਵਿਰਦ ਕਰਦਾ ਜੋ ਰਿਹਾ।

ਯਾਰਾ ਦਿਲੇ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਤੂੰ, ਜਾਣੇ ਤਬੀਬ ਵਾਂਗ
ਫਿਰ ਵੀ ਕਰੋਂ ਅਠਕੇਲੀਆਂ, ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਰਕੀਬ ਵਾਂਗ?

ਹਨ ਤਰਸਦੇ ਇਹ ਦੀਦੜੇ, ਕਰਦੇ ਉਡੀਕ ਯਾਰ
ਟੰਗੀ ਰਹੇ ਫਿਰ ਜਾਨ ਕਿਉਂ, ਦੱਸੋ ਸਲੀਬ ਵਾਂਗ?

ਹਨ ਨੈਣ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਵਿਛੇ, ਕਰਦੇ ਤਿਰੀ ਉਡੀਕ
ਪਾਸੋਂ ਨਜ਼ਰ ਤੂੰ ਵੀ ਕਦੇ, ਮੇਰੇ ਹਬੀਬ ਵਾਂਗ!

ਹੈ ਵਾਟ ਲੰਮੀ ਇਸ਼ਕ ਦੀ, ਇਸ ਆਸ ਤੇ ਜਨਾਬ
ਹੈ ਜਿੰਦ ਵਾਟਾਂ ਮਿਣ ਰਹੀ, ਨਿਸ ਦਿਨ ਜਰੀਬ ਵਾਂਗ।

ਹੋ ਲੱਖ ਭਾਵੇਂ ਦੂਰ ਤੂੰ, ਸਾਥੋਂ ਨਜ਼ਰ ਬਚਾਕੇ
ਇਹ ਦੂਰੀਆਂ ਕੀ ਦੂਰੀਆਂ, ਲੱਗੋਂ ਕਰੀਬ ਵਾਂਗ।

ਹੈ ਪਿਆਰ ਤੇਰੇ ਤੇ ਸਦਾ, ਇਕ ਮਾਨ ਹੀ ਅਜੀਬ
ਲਾਇਆ ਕਿਨਾਰੇ ਆਪ ਤੂੰ, ਮੇਨੂੰ ਨਸੀਬ ਵਾਂਗ।

ਹੈ ਮਾਲ ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਸ ਬਸ, ਇਨਸਾਨ ਦੋਸਤੀ ਹੀ
ਜਾਣੇ ਜਮਾਨਾ ਓਸ ਨੂੰ, ਕਿਉਂ ਕਰ ਗਰੀਬ ਵਾਂਗ?

ਖੇਡਿਆ ਸੀ ਪੁੱਤ ਧੀ ਨੇ ਜਿਸ ਗਲੀ
ਖਾਕ ਵੀ ਉਸ ਥਾਂਉ ਦੀ ਲੱਗੇ ਭਲੀ।

ਬਾਪ ਮਾਂ ਮਾਣੀ ਜਵਾਨੀ ਜੇਸ ਥਾਂ
ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਖਾਕ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਰਲੀ।

ਵੀਰ ਭੈਣਾਂ ਬੈਠ ਕੱਠੇ ਮਾਣਿਆਂ
ਬਾਗ ਮਾਪੇ ਖੇਡਿਆ ਚੰਬਾ ਕਲੀ।

ਢੂਰੀਆਂ ਮੈਂ ਓਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕਿਵ ਜਰਾਂ
ਪ੍ਰੀਤ ਮੇਰੀ ਜੇਸ ਥਾਂ ਤੇ ਸੀ ਪਲੀ।

ਮਾਣਿਆਂ ਸੀ ਓਸ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਨਸ਼ਾ
ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੀ ਨਾਨਕ ਵਲੀ।

ਕਰ ਵਖਾਏ ਸੁਰਿਆਂ ਜੌਹਰ ਕਈ
ਦੀਪ ਸਿੰਘਾਂ ਸੀਸ ਸਨ ਰੱਖੇ ਤਲੀ।

ਪਿੱਠ ਦੇਵਾਂ ਓਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ
ਜੇਸ ਮਿੱਟੀ ਰੂਹ ਮੇਰੀ ਇਵ ਢਲੀ।

ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੇਸ ਨੂੰ ਗੋਬਿੰਦ ਦੀ
ਪਰਤ ਸੋਈ ਜਾਪਦੀ ਸੋਨੇ ਡਲੀ।

ਸੱਚ ਦੇ ਆਸ਼ਕ ਬਣੇ ਜੇ ਸੂਰਮੇਂ
ਸੱਚ ਤੋਂ ਪਰਵਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਬਲੀ।

ਵੱਸਦੀ ਹੈ ਰੂਹ ਮੇਰੀ ਓਸ ਥਾਂ
ਨਿੱਤ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਦੀ ਪਾਵਣ ਬਲੀ।

ਕਿਉ ਭਲਾ ਹੈ ਇਹ ਜਮਾਨਾ, ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ
ਹੁਸਨਿ ਮੁਤਲਕਿ* ਯਾਰ ਮੇਰਾ, ਬਣ ਗਿਆ ਮੈਰਾ ਖੁਦਾ

* ਅਜਲੀ ਹੁਸਨ- ਖੁਦਾ

ਕਸਦ* ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਸਾਂ ਵੀ, ਕਾਸਦਾ ਤੂੰ ਜਾਣ ਲੈ
ਦੇ ਸੁਨੇਂਹਾਂ ਓਸ ਦਾ ਤੂੰ, ਨਾ ਰਲਾ ਵਿਚ ਹੋਰ ਪਾ।

* ਇਰਾਦਾ, ਵੈਸਲਾ

ਪੇੜ ਲੱਭੀ ਹੈ ਮਸਾਂ ਹੀ, ਵਿਚ ਥਲਾਂ ਦੇ ਯਾਰ ਦੀ
ਲੰਘਿਆ ਸੀ ਜੇਸ ਥਾਂ ਤੋਂ, ਕਾਫਲਾ ਦਿਲਦਾਰ ਦਾ।

* ਕਲਬ- ਦਿਲ, ਕਾਲਬ-ਸਰੀਰ

ਕਲਬ* ਮੇਰਾ ਕਾਲਬਾਂ⁴ ਦੀ, ਹੱਦ ਚੁੱਕਾ ਤੇੜ ਹੈ
ਬੁਤਕਦਾ* ਬੇਸ਼ਕ ਨਵਾਂ ਤੂੰ, ਐ ਜਮਾਨੇ ਨਾ ਬਣਾ।

* ਮੂਰਡੀ ਪੂਜਾ ਤਥਾਨ

ਕਲਕ* ਲੱਗੀ ਹੈ ਕਲਮ ਨੂੰ, ਇਕ ਤਰਾਂ ਦੀ ਅਜਬ ਹੀ
ਲਟਕ ਹੈ ਦਿਲਦਾਰ ਦੀ ਮੈਂ, ਨਾਮ ਉਸਦਾ ਲਾਂ ਧਿਆ।

* ਲਗਨ

ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਵੇ ਲਗਾਈ, ਜੇ ਕਦੀ ਘਰ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ
ਨਾ ਕਦੀ ਪਾਸੇਂ ਤੂੰ ਯਾਰਾ, ਨਾਮ ਸੰਧੂ ਗੁਮ ਸੁਦਾ।

ਤੇਰ ਮੁੜਕੇ ਨਾਨਕਾ ਤੂੰ, ਸੱਚ ਦਾ ਉਹ ਕਾਢਲਾ
ਗਢਲਤਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੁੱਤੇ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਗਾ।

ਹੋ ਰਹੇ ਕਿਉਂ ਅਕਲ ਹੀਣੇ, ਸਿੱਖ ਤੇਰੇ ਧਰਮ ਤੋਂ
ਸੱਚ ਦਾ ਤੂੰ ਪਾਠ ਦੇਕੇ, ਰਾਹ ਸੱਚਾ ਫਿਰ ਦਿਖਾ।

ਗਾਹਕੇ ਫਿਰ ਚਾਰ ਕੁਟਾਂ, ਵੇਖ ਲੈ ਇਨਸਾਨ ਤੂੰ
ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਧਰਮ ਦੇ ਹੀ, ਨੇਮ ਬੈਠੇ ਨੇ ਭੁਲਾ।

ਛਿਆਨ ਦਾ ਸੀ ਤੂੰ ਜੋ ਵਿਰਸਾ, ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ
ਵੱਸ ਹੋ ਅਗਿਆਨ ਜਾਪੇ, ਸੇਧ ਬੈਠੇ ਨੇ ਗਵਾ।

ਕੂੜ ਹੈ ਪਰਧਾਨ ਸਾਰੇ, ਸੱਚ ਖੂੰਜੀਂ ਲੁਕ ਰਿਹਾ
ਵਾਸਤਾ ਈ ਕੂੜ ਦੀ ਇਹ, ਪਾਲ ਸਾਰੀ ਦੇ ਗਿਰਾ।

ਫਿਰ ਬਖ਼ਸ਼ਦੇ ਤਾਨ ਐਸਾ, ਜੁਲਮ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰੀਏ
ਸੀਸ ਦੇਕੇ ਵੀ ਜੁਲਮ ਨੂੰ, ਸੱਚ ਦੇਵੇ ਫਿਰ ਝੁਕਾ।

ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਨਾਮ ਜਪ ਕੇ, ਝੂਠ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰੀਏ
ਕਲਮ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਤਕ ਦਾ, ਛਾਸਲਾ ਤੂੰ ਦੇ ਮਿਟਾ।

ਇਹ ਘੜੀ ਵੀ ਬੀਤ ਜਾਣੀ, ਐ ਸਜਨ ਕੀ ਬਿਨ ਮਿਲੇ?
ਨਾ ਸੁਣੋਂ ਤੂੰ ਦਰਦ ਮੇਰੇ, ਨਾ ਸੁਣਾਵੋਂ ਤੂੰ ਗਿਲੇ।

ਰੋਕ ਰੱਖੋ ਹਨ ਭਲਾ ਕਿਉਂ, ਛੁਬ ਛੁਬਾਂਦੇ ਨੈਣ ਇਹ
ਕਿਉਂ ਰਹੇ ਹਰ ਗੱਲ ਦਿਲ ਦੀ, ਰੋਕ ਰੱਖੀ ਵਿਚ ਦਿਲੇ?

ਕਿਵ ਖਿੜਣ ਇਹ ਚਾਅ ਘੁੱਟੇ, ਵਾਂਗ ਡੋਡੀ ਫੁੱਲ ਦੀ
ਛੋਹ ਤੇਰੀ ਬਿਨ ਕਿਵੇਂ ਦਸ, ਫੁੱਲ ਹਸਰਤ ਦਾ ਖਿਲੇ?

ਬੰਦ ਰਹਿਣੇ ਦਰ ਦਿਲਾਂ ਦੇ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਜੇ ਮਿੱਤਰਾ
ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਕੀ ਪਾ ਸਕਾਂਗੇ, ਨਾਉਮੀਦੀ ਸੰਗ ਹਿਲੇ?

ਇਹ ਦਿਲੇ ਦੀ ਬੇਹਿਸੀ ਤੇ, ਮਾਰ ਦੇਂਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ
ਪਣਪੀਆਂ ਨੇ ਫਿਰ ਉਮੀਦਾਂ, ਬੇਦਿਲੀ ਤੂੰ ਲਾ ਬਿਲੇ।

ਮੰਜ਼ਲੇ ਮਕਸੂਦ ਨੂੰ ਉਹ, ਪਾਣਗੇ ਹੀ ਲਾਜ਼ਮੀ
ਜੇ ਅਮਲ ਦਾ ਰਾਹ ਫੜਦੇ, ਤਜ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ।

ਪਿਆਰ ਦਾ ਵਰਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਜਹਾਂ
ਵੰਡਦੇ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ, ਉਹ ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਸਿਲੇ।

ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲ ਵੀ ਭਰ ਲੈਣ ਦੇ
ਚੰਨ ਦਾ ਚੁੰਮਣ ਜ਼ਰਾ ਕਰ ਲੈਣ ਦੇ।

ਜੇ ਤਿਰੇ ਹੀ ਆਣ ਤੇ ਆਵਣ ਸਦਾ
ਉਹ ਬਹਾਰਾਂ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਭਰ ਲੈਣ ਦੇ।

ਵਾਰ ਦੇਵਾਂ ਮੈਂ ਤਿਰੇ ਰਾਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਹ
ਬਚ ਗਏ ਉਹ ਵੀ ਅਰਪ ਕਰ ਲੈਣ ਦੇ।

ਮੈਂ ਤਿਰੇ ਹਾਂ ਮਹਿਵੇ ਗਰਦਿਸ਼ ਐ ਸਨਮ
ਸੀਸ ਮਰਕਜ਼ ਤੇ ਮਿਰਾ ਧਰ ਲੈਣ ਦੇ।

ਖੇਰ ਉਮਰਾ ਛੂੰਡਿਆ ਜੇ ਯਾਰ ਮੈਂ
ਰਹਿਗੇ ਪਲ ਵੀ ਨਾਂ ਉਦੇ ਹਰ ਲੈਣ ਦੇ।

ਮੁਆਜ਼ਾ ਇਸ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਜੇ ਵੇਖਣਾ
ਪ੍ਰੀਤ ਚੁੰਬਕ ਨੂੰ ਅਸਰ ਕਰ ਲੈਣ ਦੇ।

ਪੰਜ ਤਤ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁਨਤਸਰ
ਨੂਰ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰਾ ਝਰ ਲੈਣ ਦੇ।

ਯਾਦ ਵਤਨਾ ਦੀ ਸਤਾਵੇ, ਖਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮਾਰਦੇ
ਵਾਂਗ ਕੁੰਜਾਂ ਉੱਡਣਾ ਵਿਚ, ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਡਾਰ ਦੇ।

ਪੁੱਤ ਪੇਤੇ ਯਾਦ ਆਵਣ, ਬਾਪ ਬੈਠਾ 'ਡੀਕਦਾ
ਰੱਖੜੀ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ, ਗੁੱਟ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਦੇ।

ਸਾਵਣਾ ਦੀ ਹੈ ਝੜੀ ਜਿਉ, ਆਣ ਬੂਹੇ ਮੱਲਦੀ
ਨੈਣ ਛਮ ਛਮ ਵੱਸਦੇ ਨੇ, ਹੌਸਲੇ ਨੂੰ ਹਾਰਦੇ।

ਹੋ ਗਿਆ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬੜਾ ਦੇ, ਬੇੜੀਆਂ ਵਿਚ ਪੈਰ ਹੈ
ਮੇਹ ਡਾਢੇ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਤੇ, ਵਿੱਛੜੇ ਘਰ ਬਾਰ ਦੇ।

ਘੇਰ ਘੁੰਮਣ ਵਿੱਚ ਫਸਕੇ, ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਜਿੰਦੜੀ
ਹੌਸਲੇ ਦੀ ਜਰਜਰੀ ਢੋ, ਹਨ ਰਹੇ ਗਮਖਾਰ ਦੇ।

ਮਾਣ ਲੋਂਦਾਂ ਵਿਚ ਖਿਆਲਾਂ, ਪਹੁਚ ਤੋਂ ਜੋ ਢੂਰ ਹੈ
ਵੇਖ ਸੰਧੂ ਹੈ ਰਿਹਾ ਸਭ, ਰੰਗ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ।

